

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR-4101-09-02/2013

P/13/187

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Tekst ujednolicony uwzględniający zmiany wprowadzone uchwałą nr KPK/KPO-415-139/2014 Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 1 października 2014 r.

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/187 – Realizacja budowy oraz wykorzystanie stadionu miejskiego we Wrocławiu

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

- Kontrolerzy
1. Andrzej Skupiński, doradca ekonomiczny, na podstawie art. 30 ust. 2, w związku z art. 66a pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej: ustawa o NIK) - legitymacja służbowa nr 315.
  2. Radosław Kujawiński, doradca prawny, do 31 stycznia 2014 r. upoważnienie do kontroli nr 87126 z dnia 24 stycznia 2014 r., od 1 lutego 2014 r. na podstawie art. 30 ust. 2, w związku z art. 66a pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli - legitymacja służbowa nr 13091.
(dowód: akta kontroli str. 1-2)
  3. Edward Klatka, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 87011 z dnia 5 sierpnia 2013 r.
(dowód: akta kontroli str. 3-4)
  4. Renata Połatajko, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 86978 z dnia 10 czerwca 2013 r.
(dowód: akta kontroli str. 4-6)

Jednostka
kontrolowana Wrocław 2012 Spółka z o.o., 54-145 Wrocław, Aleja Śląska 1 (dalej: Spółka).

Kierownik jednostki
kontrolowanej Robert Pietryszyn, Prezes Zarządu Spółki od dnia 30 kwietnia 2012 r.
Poprzednio, Prezesem Zarządu Spółki (od 10 grudnia 2007 r. do 29 kwietnia 2012 r.) był Sławomir Wojtas.
Jacek Kostrzewski, Wiceprezes Zarządu Spółki od dnia 22 października 2012 r.
Od 11 stycznia 2010 r.² do 3 lipca 2012 r. Wiceprezesem Zarządu Spółki była Monika Jaśkowska-Rokita.
Członkami Zarządu Spółki byli: Thomas Speck w okresie od 25 lutego 2008 r. do 20 stycznia 2011 r., Robert Pietryszyn w okresie od 20 stycznia 2011 r. do 29 kwietnia 2012 r., Jan Korzeniowski od 4 lipca do 9 lipca 2012 r.
(dowód: akta kontroli str.5601-5608, 5584-5608, 6740-6761, 6820-6848)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Stadion we Wrocławiu został wybudowany w stopniu (zakresie przedmiotowym) i terminie umożliwiającym organizację turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (dalej: EURO 2012), jednak Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie³ działalność Spółki w zakresie jego budowy i wykorzystania.

Uzasadnienie
oceny ogólnej Na negatywną ocenę skontrolowanej działalności wpływ miały skala, waga i charakter stwierdzonych nieprawidłowości, tj. przede wszystkim następujące ustalenia:

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² Od dnia 7 stycznia 2010 r. Monika Jaśkowska pełniła funkcję Członka Zarządu Spółki.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

[1] Dokonanie w dniu 30 czerwca 2008 r. zmiany koncepcji realizacji inwestycji z wykonania robót budowlanych w oparciu o dokumentację projektową na wykonywanie tych robót wraz z projektami wykonawczymi, co miało negatywny wpływ na późniejszy proces inwestycyjny pod względem organizacyjnym i ekonomicznym.

[2] Pominięcie w odebranej dokumentacji projektowej stadionu drenażu zabezpieczającego stadion przed wysokim stanem wód gruntowych oraz niezrealizowanie tego drenażu w toku realizacji inwestycji, pomimo zaleceń określonych w tym zakresie w dokumentacji hydrogeologicznej. W konsekwencji w kanale technologicznym, komorze wodomierzowej i niektórych pomieszczeniach, w tym w stacjach transformatorowych⁴ i serwerowni, występuje woda lub zawilgocenia. W ocenie NIK może to negatywnie oddziaływać na zainstalowane tam urządzenia.

[3] Sprzeczne z umową zawartą 16 stycznia 2010 r.⁵ z konsorcjum w składzie Max Bögl Bauunternehmung GmbH & Co.KG i Max Bögl Polska Sp. z o.o. (dalej: Konsorcjum Max Bögl lub Generalny Wykonawca) zaakceptowanie gwarancji bankowej z dnia 27 stycznia 2010 r. oraz jej zmiany z dnia 21 maja 2010 r., mającej zabezpieczać pokrycie zobowiązań Konsorcjum w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz z tytułu rękojmi i gwarancji jakości robót.

[4] Niegospodarne wydatkowanie 24.680,7 tys. zł w wyniku porozumienia zawartego przez Spółkę i Gminę Wrocław (Zamawiających) z Konsorcjum Max Bögl w dniu 21 kwietnia 2011 r. z tytułu tzw. prac optymalizacyjnych w oparciu o klauzulę opisaną w pkt 4.4 ogólnych warunków umowy (dalej: O.W.U.), będących integralną częścią umowy z dnia 16 stycznia 2010 r. na kontynuowanie budowy stadionu miejskiego we Wrocławiu. Wyplata dodatkowego wynagrodzenia Konsorcjum w tej kwocie pozostawała w sprzeczności z warunkami jej wypłaty w powołanym punkcie O.W.U.

[5] Nadpłacenie Konsorcjum Max Bögl w stosunku do zrealizowanych robót kwoty 76.554,8 tys. zł, co było konsekwencją głównie podpisania 29 lipca 2011 r. aneksu nr 3 do umowy z 16 stycznia 2010 r., w powiązaniu z przyjętą w umowie zasadą dokonywania płatności przejściowych na podstawie szacowanych wartości robót w protokołach zaawansowania robót, bez dokonania ich odbioru.

Aneksem nr 3 do umowy z Konsorcjum Max Bögl, podpisanym w dniu 29 lipca 2011 r., zmieniono określoną w pkt 19.10 O.W.U. zasadę, że wartość faktur przejściowych nie może przekroczyć 90% całkowitego wynagrodzenia Wykonawcy, oraz że faktura końcowa na pozostałe 10% wynagrodzenia mogła zostać wystawiona dopiero po dokonaniu odbioru końcowego przedmiotu umowy.

[6] Dopuszczenie do wykonania niektórych⁶ robót budowlanych w sposób odbiegający od wymogów określonych w dokumentacji projektowej i bez odpowiedniego obniżenia wynagrodzenia wypłacanego Generalnemu Wykonawcy.

---

⁴ Woda i zawilgocenia występowały pomimo, że wykonywana była dodatkowa izolacja w tych pomieszczeniach.

⁵ Na kontynuowanie budowy stadionu we Wrocławiu wraz z wykonaniem projektów wykonawczych.

⁶ Dotyczących m.in. rodzaju wbudowanego materiału izolacyjnego, okładzin w toaletach publicznych z płytek na żywicę epoksydową, elewacji budynków satelitarnych stadionu polegających na zastąpieniu szkła giętego elewacją odcinkową ze szkłem płaskim, elewacji wykonanej z blachy aluminiowej elewacją wykonaną w technologii lekko-mokrej, systemu odwodnienia parkingów pod esplanadą i stadionem oraz parkingu wielopoziomowego, wykonania zieleni, nawierzchni parkingu pod koroną stadionu, rodzaju blachy zastosowanej do wykonania pokrycia dachowego, niewykonania pomostu technicznego pod dachem stadionu (za wyjątkiem dwóch fragmentów stanowiących dojścia do telebimów).

[7] Zlecenie Generalnemu Wykonawcy robót dodatkowych polegających m.in. na wykonaniu, podziale i zmianach lokalizacji pomieszczeń, zwiększeniu mocy i dostawie dodatkowych UPS⁷, obszyciu skórą syntetyczną siedzisk przed lożami VIP na trybunie wschodniej, zmianie wykończenia i dodatkowym wyposażeniu pomieszczeń aresztu, bez przeprowadzenia postępowania o zamówienie publiczne i zawarcia pisemnej umowy, co było niezgodne z art. 7 ust. 3 i art. 139 ust. 2 Prawa zamówień publicznych⁸ (dalej: „ustawa PZP”).

[8] Powierzenie Imtech Polska sp. z o.o. (dalej: „Imtech”) wykonania robót budowlanych bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i zawarcia pisemnej umowy, co było niezgodne z art. 7 ust. 3 i art. 139 ust. 2 ustawy PZP.

[9] Wydatkowanie 5.087,3 tys. zł (z VAT) w wyniku udzielenia z wolnej ręki Konsorcjum Max Bögl zamówienia, na niemające uzasadnienia w bilansie energetycznym zmiany w systemie zasilania stadionu, polegające w szczególności na zwiększeniu z 5 do 9 liczby transformatorów, wykonaniu układu automatyki samoczynnego przełączania rezerwy po stronie SN⁹ 20 kV i układu równoległej pracy agregatów z siecią energetyczną oraz zwiększeniu mocy agregatów prądowców. Dodatkowo, powołany przez NIK biegły stwierdził, że wykonanie zmian w systemie zasilania w energię elektryczną, w stosunku do systemu przewidzianego w projekcie przetargowym, uzasadniało zwiększenie wynagrodzenia co najwyżej o 2.823,1 tys. zł (z VAT), a zatem wypłacone z tytułu zmian w systemie zasilania w energię elektryczną wynagrodzenie wykonawcy zostało zawyżone co najmniej o 2.264,2 tys. zł (z VAT).

[10] Naruszenia przepisów ustawy PZP polegające w szczególności na:

- udzieleniu zamówienia publicznego na leasing operacyjny urządzeń aktywnych do sieci komputerowej, systemu telewizji dozorowej (CCTV), systemu nagłośnienia trybun, ściany LCD, nośników LCD, wielkoformatowych ekranów LED oraz urządzeń reżyserki dla stadionu miejskiego we Wrocławiu o wartości 29.831,4 tys. zł (z VAT) niezgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy PZP, tj. z naruszeniem zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców,
- udzieleniu zamówienia publicznego na dostawę CPD¹⁰ oraz centrali telefonicznej za 7.995,0 tys. zł (z VAT) w trybie zamówienia z wolnej ręki, pomimo braku przesłanek do zastosowania tego trybu,
- mających wpływ na wynik postępowania nieprawidłowościach w wyborze wykonawcy robót, dotyczących dokończenia instalacji elektrycznych oraz wykonania murawy, na które wydano łącznie 7.411,1 tys. zł (niewykluczenie z postępowania wykonawcy, który nie wykazał spełnienia warunków udziału w postępowaniu oraz nieodrzućcenie oferty zawierającej błąd w obliczeniu ceny oferty), co było niezgodne – odpowiednio – z art. 24 ust. 1 pkt 4 i art. 89 ust. 1 ustawy PZP,
- nabyciu, z uchybieniem przepisów ustawy PZP, kabli oraz przewodów energetycznych i teletechnicznych za co najmniej 3.799,5 tys. zł (z VAT),
- nieuzasadnionym podziale zamówienia i zastosowaniu trybu zapytania o cenę do dokonania zamówień publicznych na kwotę 1.497,4 tys. zł (z VAT) na

⁷ Uninterruptible Power Supply (nieprzerwalne zasilanie energią) - zasilacz awaryjny.

⁸ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r., Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

⁹ Sieć średniego napięcia (SN) sieć elektroenergetyczna zasilana napięciem średnim (o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV i niższym niż 110 kV).

¹⁰ Centrum przechowywania danych.

dostawy kabli i przewodów energetycznych i teletechnicznych, co było niezgodne z art. 10 ust. 2, art. 32 ust. 2 i art. 70 ustawy PZP,

- zleceniu Generalnemu Wykonawcy dostawy kabli oraz przewodów energetycznych i teletechnicznych za kwotę rzędu 430,2 tys. zł (bez VAT), bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz zawarcia pisemnej umowy, co było niezgodne z art. 7 ust. 3 i art. 139 ust. 2 ustawy PZP.

[11] Niegospodarne przekazanie Generalnemu Wykonawcy (w ramach realizacji dostaw inwestorskich) o ponad 221 km więcej różnego rodzaju kabli i przewodów energetycznych niż zostało wbudowanych na stadionie. Łączna wartość niezabudowanych kabli i przewodów została oszacowana przez Spółkę na 1.605,2 tys. zł (z VAT).

[12] Zawiązanie nieprzejrzystych relacji pomiędzy Spółką, a wykonawcą prac wykończeniowych oraz dostawcą mebli i innego wyposażenia, będącym również podwykonawcą Konsorcjum Max Bögl.

[13] Niedopełnienie formalnego warunku koniecznego dla żądania od banku (gwaranta) zapłaty gwarancji bankowej w wysokości 32.750,0 tys. zł, poprzez niepotwierdzenie przez notariusza wszystkich trzech podpisów znajdujących się na żądaniu zapłaty gwarancji. Notarialnie poświadczono zostały tylko dwa podpisy, co stało się powodem odmowy wypłaty środków przez bank. Spółka i Gmina Wrocław (Zamawiający), pomimo uznania że żądanie wypłat gwarancji było sporządzone prawidłowo, to pozew przeciwko gwarantowi o zapłatę środków wnieśli w grudniu 2013 r., po ponad roku od uchylecia postanowienia sądu zakazującego korzystania z tej gwarancji.

[14] Zorganizowanie w 2012 r. na stadionie dwóch imprez masowych z udziałem łącznie 27,8 tys. osób przed uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie stadionu, co było niezgodne z art. 54 i 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹¹ (dalej: Prawo budowlane).

[15] Prowadzenie od 2011 r. działalności przez Spółkę bez zatwierdzonych przez Zgromadzenie Wspólników (którego funkcję pełni Prezydent Wrocławia¹²) planów finansowych, co pozostawało w sprzeczności z aktem założycielskim Spółki. W związku z takim funkcjonowaniem straty na działalności gospodarczej systematycznie zwiększały się z 12.791,9 tys. zł w 2011 r., 48.099,0 tys. zł w 2012 r. oraz 62.563,0 tys. zł¹³ w 2013 r. W przekazanym Prezydentowi Wrocławia planie na 2014 r. przedstawiono dalsze zwiększenie strat, bo do kwoty 63.024,7 tys. zł, w tym tylko na działalności operacyjnej (bez uwzględnienia kosztów i przychodów finansowych m.in. związanych ze spłatą kredytu inwestycyjnego) 48.160,5 tys. zł. W 2012 r. ujemny wynik na działalności operacyjnej wyniósł 46.183,6 tys. zł, a w 2013 r. 47.457,3 tys. zł.

Jednocześnie dopłaty z budżetu Gminy Wrocław na działalność Spółki, nie licząc przeznaczonych na spłatę kredytu inwestycyjnego i leasingu, w latach 2011-2013 wyniosły 39.323 tys. zł.

[16] Udzielenie w dniu 31 maja 2010 r. zamówienia publicznego na 2.715,6 tys. zł netto na produkcję i koprodukcję materiałów programowych przeznaczonych do emisji na Portalu internetowym www.wroclove2012.com zgodnie z koncepcją, wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w ustawie PZP, mimo

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.

¹² Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, Dz. U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236.

¹³ Według bilansu wstępnego.

podstaw do jej zastosowania, a ponadto udzielenie temu samemu wykonawcy dwóch zamówień publicznych w trybie zamówienia z wolnej ręki, mimo braku przesłanek do zastosowania tego trybu. W związku z nienależytą realizacją ww. umów nie osiągnięto oczekiwanych wpływów, w wyniku czego utracono planowane przychody w łącznej kwocie co najmniej 18.879,4 tys. zł.

[17] Zaciąganie zobowiązań związanych z wykonywaniem usług z zakresu obsługi prawnej Spółki niegospodarnie i powyżej możliwości ich regulowania. Według stanu na 22 lutego 2014 r. Spółka posiadała wymagalne zobowiązania w zakresie obsługi prawnej w kwocie 1.165,0 tys. zł (z VAT) dotyczące obsługi wykonanej od lutego 2013 r. W trakcie 2013 r. Spółka spłacała bowiem ratałnie zobowiązania za obsługę prawną, prowadzoną w okresie od października 2012 r. do stycznia 2013 r., na kwotę 951,8 tys. zł (z VAT).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie budowy stadionu pod względem dokumentacyjno-organizacyjnym

1.1. Organizacja i zadania Spółki

Opis stanu
faktycznego

Spółka została utworzona przez Prezydenta Wrocławia w dniu 3 grudnia 2007 r., który w imieniu Gminy Wrocław objął wszystkie jej udziały.

(dowód: akta kontroli str. 3591-3596, 4399-4514, 21995-22054)

Powierzenie Spółce zadań związanych z przygotowaniem lub wykonywaniem albo koordynowaniem i kontrolą przedsięwzięć oraz innych przygotowań do EURO 2012 nastąpiło w drodze umowy z dnia 21 maja 2008 r. (zawartej pomiędzy Miastem Wrocław¹⁴, a Spółką). Według tej umowy do zadań Spółki należało m.in.: [1] wykonanie w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław (zwanej dalej także Miastem) jego praw i obowiązków, wynikających z umowy zawartej przez Miasto z Projektantem stadionu; [2] przygotowanie i przeprowadzenie postępowania zmierzającego do wyłonienia wykonawcy stadionu oraz zawarcie w imieniu i na rzecz Miasta umowy o roboty budowlane; [3] wykonywanie obowiązków inwestora zastępczego w procesie inwestycyjnym budowy stadionu, w tym reprezentowanie Miasta w ewentualnych sporach sądowych powstałych na tle wykonywania tych obowiązków; [4] uczestnictwo w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego organizowanego przez Miasto, przedmiotem którego będzie wybór operatora stadionu, w zakresie powierzonych Spółce zadań związanych z przygotowaniem Turnieju; [5] reprezentowanie Miasta przed podmiotami krajowymi i zagranicznymi, w szczególności UEFA (Europejskiej Federacji Piłkarskiej) w zakresie informowania o przebiegu realizacji Przedsięwzięcia EURO 2012; [6] wykonywanie prac związanych ze zorganizowaniem nadzoru nad realizowaniem Przedsięwzięcia EURO 2012.

(dowód: akta kontroli str. 4515-4599, 7706-8022)

W dniu 21 października 2009 r. Spółka zawarła z Miastem umowę w której zobowiązała się, między innymi do pozyskania finansowania tej budowy w wysokości 500.000,0 tys. zł w formie kredytu.

(dowód: akta kontroli str. 23202-23218)

Spółka od 20 czerwca 2008 r. dysponowała wielokrotnie aktualizowanymi pełnomocnictwami do reprezentowania Miasta Wrocławia w sprawach budowy stadionu począwszy od wykonywania praw i obowiązków Miasta wynikających

¹⁴ Zgodnie z nomenklaturą użytą w umowie ze względu na fakt przyznania Miastu Wrocław statusu Miasta-Gospodarza Euro 2012.

z zawartej przez Miasto umowy z firmą projektową o wykonanie prac projektowych¹⁵, przedmiotem której było wykonanie dokumentacji projektowej stadionu, wyłonienia jego wykonawcy, zawarcia w imieniu i na rzecz Miasta umowy na wybudowanie stadionu, wykonania obowiązków inwestora zastępczego w procesie budowy stadionu oraz reprezentowania Miasta przed podmiotami krajowymi i zagranicznymi, w szczególności UEFA w zakresie informowania o przebiegu realizacji Przedsięwzięcia Euro 2012.

(dowód: akta kontroli str. 4600-4608)

W Spółce od 17 stycznia 2008 r. wprowadzony został regulamin organizacyjny (w okresie późniejszym aktualizowany), zgodnie z którym w strukturze Spółki, utworzono m.in. pion techniczny obejmujący działy głównego architekta, głównego inżyniera oraz kierownika projektu.

(dowód: akta kontroli str. 4150-4258, 21995-22041)

Spółka w umowach o pracę lub w zakresach obowiązków ustaliła zadania realizowane przez osoby zaangażowane w proces budowy stadionu. W okresie realizacji inwestycji, poza Zarządem Spółki, w realizację inwestycji zaangażowanych było bezpośrednio 25 pracowników. Spółka udostępniła również wykonawcom procedury realizacyjne służące prowadzeniu inwestycji (w tym dotyczące zgłaszania przez wykonawców wniosków o zmiany (WZM) i przekazywania wytycznych do projektowania (WDP).

(dowód: akta kontroli str. 4259-4342)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wykonywanie przez dwóch pracowników Spółki funkcji inspektorów nadzoru inwestorskiego bez odpowiednich uprawnień budowlanych upoważniających do pełnienia takich funkcji. Stosownie do art. 104 Prawa budowlanego, w związku z art. 18 ust. 2 pkt 6 i ust. 5 wcześniejszej ustawy Prawo budowlane (z dnia 24 października 1974 r.)¹⁶ oraz § 4 ust. 2 i § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r.¹⁷ w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, posiadane przez nich uprawnienia do projektowania i kierowania robotami (w ograniczonym zakresie) nie uprawniały ich do wykonywania funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego na budowie stadionu. Dotyczy to: [1] głównego architekta, który bez wymaganych uprawnień wykonywał również funkcję inspektora nadzoru w zakresie architektury, [2] inżyniera do spraw sanitarnych, który bez wymaganych uprawnień wykonywał funkcję inspektora nadzoru w zakresie sieci i instalacji sanitarnych. NIK nie podziela wyjaśnień Jacka Kostrzewskiego – Wiceprezesa Zarządu Spółki i Pawła Rychela – Prokurenta Samoistnego, że wykonywanie przez dwóch pracowników Spółki funkcji inspektorów nadzoru inwestorskiego bez uprawnień budowlanych usprawiedliwia okoliczność niezakwestionowania uprawnień tych pracowników przez organy nadzoru budowlanego. W pierwszej kolejności obowiązkiem inwestora jest zapewnienie objęcia funkcji inspektorów nadzoru przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia budowlane.

(dowód: akta kontroli str. 5370-5446, 19692-19694, 19709, 19712-19714, 19822-20151, 26455-26462, 26601)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uprawnienia budowlane 5 pracowników w ocenie NIK nie były odpowiednie do wykonywanych przez nich zadań w procesie budowy stadionu, dotyczących

¹⁵ W dniu 6 grudnia 2007 r.

¹⁶ Dz. U. z 1974 r. Nr 38, poz. 229 ze zm.

¹⁷ Dz. U. z 1975 r. Nr 8, poz. 46 ze zm.

opiniowania i uzgadniania projektów wykonawczych. Uprawnienia 4 pracowników, obok kierowania, nadzorowania i kontrolowania określonych robót budowlanych (do czego Izba nie zgłasza uwag), obejmowały sporządzenie projektów tylko w budownictwie osób fizycznych, jakim z pewnością nie była budowa stadionu we Wrocławiu. Dotyczyło to głównego inżyniera¹⁸, dwóch inżynierów ds. budowlanych¹⁹ oraz inżyniera ds. elektrycznych. Kolejny pracownik – inżynier ds. budowlanych posiadał uprawnienia wyłącznie do kierowania, nadzorowania i kontrolowania określonych robót budowlanych. Do obowiązków tych pracowników należało opiniowanie i uzgadnianie projektów wykonawczych w branżach odpowiednio konstrukcyjnej i elektrycznej. Wykonywanie ww. czynności nie stanowiło wprawdzie sprawdzania projektu architektoniczno-budowlanego pod względem zgodności z przepisami, o jakim mowa w art. 20 ust. 2 Prawa budowlanego, jednakże w świetle postanowień umów z generalnymi wykonawcami inwestycji oraz umowy o świadczenie usług z dnia 30 czerwca 2008 r. zawartej z Projektantem stadionu we Wrocławiu, sprawującym także nadzór na prawidłowością projektów wykonawczych, Spółce przysługiwało prawo podejmowania ostatecznych decyzji w zakresie rozwiązań zawartych w tych projektach wykonawczych i nadawania im odpowiedniego statusu umożliwiającego podejmowanie prac budowlanych na podstawie tych projektów.

(dowód: akta kontroli str. 17013-17165, 19692-19694, 19697-19701, 19708, 19710-19711, 26455-26462, 26601, 26819-26829)

1.2. Dokumentacja projektowa i przetargowa

Opis stanu
faktycznego

Projekt budowlany stadionu we Wrocławiu (w wyniku konkursu oraz postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki) został opracowany przez firmę projektową (Projektanta stadionu) na podstawie umowy zawartej z Gminą Wrocław w dniu 6 grudnia 2007 r. o świadczenie architektonicznych i inżynierskich usług projektowych²⁰. Pierwotnie umowa ta obejmowała przygotowanie poza projektem budowlanym m.in. projektu przetargowego (stanowiącego uszczegółowienie projektu budowlanego), programu funkcjonalno-użytkowego oraz projektu wykonawczego.

(dowód: akta kontroli str. 20623-20804)

W dniu 30 czerwca 2008 r. Spółka działając w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław zawarła aneks do ww. umowy, w którym w związku ze zmianą koncepcji realizacji inwestycji, wg której wykonawcy stadionu oprócz robót budowlanych zostanie powierzone również wykonanie projektów wykonawczych, dokonano zmian w umowie z Projektantem stadionu co do przedmiotu opracowywanej dokumentacji, jak i terminu jej sporządzenia. I tak, zrezygnowano z projektu wykonawczego przewidzianego do wykonania do dnia 27 listopada 2008 r., przyśpieszono termin sporządzenia projektu budowlanego, umożliwiającego złożenie wniosku o wydanie pozwolenia na budowę z 29 sierpnia 2008 r. na 31 lipca 2008 r., a termin przekazania projektu przetargowego (po uszczegółowieniu jego zakresu) oraz programu funkcjonalno-użytkowego przesunięto z 30 czerwca 2008 r. na 11 września 2008 r.

(dowód: akta kontroli str. 26794-26818)

¹⁸ Posiadał decyzję o stwierdzeniu przygotowania zawodowego z dnia 12 września 1985 r.

¹⁹ Posiadających decyzje o stwierdzeniu przygotowania zawodowego odpowiednio z dnia 10 maja 1988 r. oraz z dnia 27 czerwca 1988 r.

²⁰ Projekt tej umowy opracowało konsorcjum firm na podstawie umowy zawartej z Gminą Wrocław w dniu 18 września 2007 r. Konsorcjum uczestniczyło również w negocjacjach umowy z Projektantem stadionu. Za czynności te ww. konsorcjum otrzymało wynagrodzenie w wysokości 285,5 tys. zł (z VAT).

Zgodnie z protokołem odbioru, projekt budowlany został przekazany w dniu 31 lipca 2008 r., zaś projekt przetargowy (obejmujący między innymi program funkcjonalno-użytkowy) w dniu 26 września 2008 r.²¹.

(dowód: akta kontroli str. 26688-26695, 26782-26787)

Wymieniony projekt budowlany na budowę stadionu wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu, zatwierdzony został przez Wojewodę Dolnośląskiego decyzją z dnia 19 września 2008 r. Nr I-D-212/08, którą udzielono pozwolenia na budowę. W toku realizacji inwestycji Wojewoda dokonał zmiany tej decyzji (decyzją Nr I-D-216/11 z dnia 22 lipca 2011 r.), w wyniku której dokonano istotnych zmian pierwotnego projektu w zakresie: [1] zagospodarowania terenu (m.in. zmiany układu konstrukcyjnego esplanady ze słupowo belkowego na słupowy), [2] architektury (m.in. zmiany funkcji pomieszczeń), [3] instalacji - wentylacji (m.in. rezygnacji z wentylatorów napowietrzających), grzewczych i chłodniczych, tryskaczowej (zmian w pomieszczeniach objętych ochroną pożarową), wodnej hydrantowej i kanalizacyjnej, elektrycznej i teletechnicznej (zmiana liczby i mocy transformatorów oraz mocy agregatów prądotwórczych, zastosowania czujek multisensorowych).

(dowód: akta kontroli str. 4123-4144, 6762, 6764)

Poza zasadniczym zakresem przedmiotowym budowy stadionu objętym projektem budowlanym zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego decyzją pozwolenie na budowę z dnia 19 września 2008 r., Spółka w latach 2012-2013 uzyskała decyzje o zatwierdzeniu projektów budowlanych i udzieleniu pozwolenia na:

- budowę fragmentu północnego esplanady stadionu²², którego realizacji do czasu zakończenia kontroli nie podjęto,
- przebudowę pomieszczeń w budynkach satelitarnych stadionu²³ (o łącznej powierzchni 7868,33 m² zlokalizowanych pod trybunami północną i południową na poziomach L2 i L3 oraz pod trybuną wschodnią na poziomie L2)²⁴, z przeznaczeniem na pomieszczenia biurowe. Z objętego tym pozwoleniem zakresu, do czasu kontroli przebudowano w satelicie pod trybuną południową pomieszczenia o powierzchni ponad 1530 m².

(dowód: akta kontroli str. 4637-4759)

Ustalone
nieprawidłowości

W przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zmiana koncepcji realizacji inwestycji, wyrażona 30 czerwca 2008 r. w aneksie do umowy z Projektantem stadionu z dnia 6 grudnia 2007 r., wskazującym powierzenie przygotowania projektów wykonawczych wykonawcy robót budowlanych i zwolnienie z tego obowiązku Projektanta, nie przyczyniła się do przyspieszenia procesu inwestycyjnego. W ocenie NIK była również nietrafna pod względem ekonomicznym. Zmiana ta przyczyniła się w zastosowanym trybie zamówienia przetargu ograniczonego do zaproszenia w dniu 31 października 2008 r. wykonawców ubiegających się o doprojektowanie i wybudowanie stadionu we Wrocławiu do złożenia ofert (po wcześniejszym ogłoszeniu przetargu i uzyskaniu wniosków wykonawców o dopuszczenie do udziału w przetargu). W pierwotnej koncepcji powierzenia wykonawcy robót budowlanych na podstawie dokumentacji

²¹ W Aneksie z dnia 30 czerwca 2008 r. dokonano zmian zasad naliczania kar umownych za zwłokę w przekazaniu dokumentacji, tj. że kary będą naliczane po 15 dniach zwłoki liczonych od dnia 11 września 2008 r., w wypadku nieprzekazania kompletnej dokumentacji projektowej.

²² Decyzja z dnia 15 maja 2012 r., wydana przez Wojewodę Dolnośląskiego.

²³ Decyzja z dnia 10 lipca 2013 r., wydana przez Prezydenta Wrocławia.

²⁴ Pomieszczenia te w czasie budowy stadionu zostały zrealizowane w stanie surowym zamkniętym, z doprowadzonymi przyłączami (elektrycznymi, wodnymi, kanalizacyjnymi, CO, wody lodowej, wentylacji), wykonaniem klatek schodowych, zamontowaniem dźwigów osobowych, wyposażeniem w instalację tryskaczową i sygnalizacji pożaru oraz dźwiękowy system ostrzegawczy.

projektowej, przy uwzględnieniu terminów ustalonych w harmonogramie załączonym do ww. umowy z Projektantem stadionu, czynność taka byłaby możliwa (po otrzymaniu projektu wykonawczego), nie wcześniej niż w końcu listopada 2008 r., a więc miesiąc później. Oznacza to, że wykonawca taki zostałby wyłoniony również później, niż w formule doprojektowania i wykonania robót budowlanych. Jednakże wykonawca taki dysponując pełną dokumentacją projektową mógłby przystąpić do wykonywania robót budowlanych, podczas gdy wyłoniony wykonawca w zmienionej formule realizacji inwestycji zmuszony był do rozpoczęcia wykonywania umowy od prac projektowych. W toku realizacji inwestycji występowały wielomiesięczne opóźnienia w realizacji projektów wykonawczych, co miało negatywny wpływ na przebieg budowy.

(dowód: akta kontroli str. 6699-6711, 7135-7149, 16612-16635, 16979-16991, 20623-20805, 20841-20848, 20994- 20999, 21013-21014, 26688-26787, 26794-26818)

Powierzenie odrębnym podmiotom wykonania projektu budowlanego i projektów wykonawczych rodziło konieczność uzgadniania dokumentacji wykonawczej w zakresie jej zgodności, przede wszystkim, z projektem budowlanym – także w aspekcie respektowania praw autorskich projektanta. W wyniku tego Spółka zmuszona była do:

- zawarcia dodatkowej umowy na sprawowanie nadzoru nad sposobem korzystania przez wykonawcę projektów wykonawczych i robót budowlanych z dokumentacji projektowej²⁵ przy tworzeniu projektów wykonawczych oraz nienaruszalnością treści i formy dokumentacji projektowej, w związku z tworzeniem projektów wykonawczych, tak by projekty te pozwalały na pełne odzwierciedlenie idei twórczych zawartych w dokumentacji projektowej Projektanta oraz unikatowego charakteru inwestycji, z uwzględnieniem standardów jakościowych i technicznych. W umowie tej postanowiono, że w przypadku sporu pomiędzy projektantem a generalnym wykonawcą decyzja ostateczna w zakresie rozwiązań szczegółowych w projektach wykonawczych należała będzie do zamawiającego;
- utrzymywania funkcjonującego w strukturach Spółki Działu Architektonicznego zajmującego się przede wszystkim prowadzeniem spraw związanych z nadzorem prac projektowych, dokonywaniem uzgodnień otrzymywanej dokumentacji związanej z budową stadionu i uzgadnianiem dokumentacji związanej z tą budową.

(dowód: akta kontroli str. 4150-4258, 4294-4295, 7135-7149, 20623-20805, 26794-26829)

W wyniku zwolnienia Projektanta stadionu z wykonania projektu wykonawczego – zawierając 30 czerwca 2008 r. aneks do umowy w tej sprawie obniżono wynagrodzenie Projektanta ustalone w umowie z dnia 6 grudnia 2007 r. o 7.564,0 tys. zł (z VAT). Jednakże tego samego dnia zawarto z Projektantem zasygnalizowaną wyżej umowę na sprawowanie nadzoru nad sposobem korzystania przez wykonawcę projektów wykonawczych i robót budowlanych z dokumentacji projektowej. Z tytułu realizacji tej umowy Projektantowi przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 1.830,0 tys. zł (z VAT). Umowa ta obowiązywała do dnia 30 czerwca 2010 r. i została rozwiązana na mocy porozumienia z dnia 10 sierpnia 2010 r., bowiem Generalny Wykonawca, w celu przyśpieszenia sporządzania dokumentacji wykonawczej, której wykonanie było kluczowym zadaniem dla dotrzymania terminu zakończenia inwestycji, zawarł umowę

²⁵ Zgodnie z umową z dnia 30 czerwca 2008 r., dokumentacja projektowa oznaczała dokumenty przygotowane przez projektanta dla inwestycji, obejmujące: projekt budowlany, program funkcjonalno-użytkowy, kosztorys, specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych, przygotowaną w zakresie i formie niezbędnej do przeprowadzenia postępowania przetargowego, wykonania projektów wykonawczych przez Generalnego Wykonawcę oraz realizacji inwestycji przez Generalnego Wykonawcę.

z Projektantem stadionu na wykonanie projektów wykonawczych w zakresie architektury. Zatem w 2008 r. przyśpieszenie realizacji inwestycji według Spółki i Gminy Wrocław było uwarunkowane powierzeniem sporządzenia projektów wykonawczych generalnemu wykonawcy, a w czerwcu 2010 r. przyśpieszenie realizacji inwestycji wymagało powierzenia sporządzenia projektów wykonawczych Projektantowi.

(dowód: akta kontroli str. 16612-16620, 16621-16635, 20623-20805, 26794-26829)

O wątpliwym efekcie wynikającym z obniżenia wynagrodzenia Projektanta stadionu z tytułu zwolnienia go z wykonania projektów wykonawczych (o wymienioną wcześniej kwotę 7.564,0 tys. zł) świadczą ceny prac projektowych zawarte w ogólnych i szczegółowych harmonogramach rzeczowo-finansowych, zatwierdzone przez Gminę Wrocław i Spółkę, stanowiące integralne części umów zawartych z kolejnymi generalnymi wykonawcami. Wskazują bowiem, iż wynagrodzenie wykonawców za zrealizowanie przedmiotu umowy uwzględniało wykonanie projektów wykonawczych wycenione odpowiednio na 13.799,1 tys. zł (z VAT)²⁶, oraz 22.593,0 tys. zł (z VAT)²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 16716-16790, 16962, 17013-17094, 20818, 20578-20581)

2. Pominięcie w odebranej dokumentacji projektowej stadionu obowiązku wykonania drenażu zabezpieczającego stadion przed wysokim stanem wód gruntowych. W tym zakresie projekt przetargowy, na etapie wykonania odwodnienia wykopów, uwzględniał jedynie wykonania projektu drenażu wód gruntowych, stabilizującego poziom wody gruntowej na etapie eksploatacji obiektu. Na potrzebę wykonania drenażu poziomego wskazywała natomiast, zlecona przez Projektanta stadionu specjalistycznej firmie, dokumentacja hydrogeologiczna terenu budowy stadionu. W dokumentacji tej podkreślono, że dla zapewnienia stałego obniżenia wysokiego poziomu wód gruntowych, a także ograniczenia wpływu wahań zwierciadła wody gruntowej na obiekty budowlane, zaleca się wykonanie: [1] ciągu drenarskiego otaczającego teren inwestycji od strony napływających wód podziemnych od strony zachodniej; [2] ciągów drenarskich na terenie inwestycji o przebiegu równoleżnikowym; [3] drenażu wokół płyty fundamentowej ringu betonowego stadionu ułatwiającego spływ wód podziemnych i powierzchniowych do rzeki Ślęzy. Wzmiankowana firma wskazała, że w przypadku wykonania takich robót, woda gruntowa nie powinna zagrażać inwestycji w czasie jej realizacji, ani w okresie użytkowania.

(dowód: akta kontroli str. 6736-6738, 6762-6764, 9461-9465, 9624-9628)

Do czasu kontroli nie wykonano zarówno projektu drenażu jak i robót polegających na budowie drenażu zabezpieczającego stadion przed wysokim stanem wód gruntowych²⁸. W dzienniku budowy nie dokonano wpisów, które potwierdzałyby żądanie przez inspektorów nadzoru inwestorskiego wykonania ww. drenażu, a Spółka zatwierdzała projekty nie zawierające drenażu.

(dowód: akta kontroli str. 5370-5446, 8666-8710, 19822-20151, 23516-23522, 26533-26537)

Przeprowadzone przez kontrolera NIK oględziny stadionu wykazały okresowo występującą wodę lub zawilgocenia w kanale technologicznym przebiegającym wokół stadionu oraz w pomieszczeniach technicznych, w tym serwerowni i stacjach

²⁶ W przypadku Konsorcjum, którego liderem był Mostostal Warszawa SA.

²⁷ W przypadku Konsorcjum w składzie Max Bögl Bauunternehmung GmbH & Co.KG i Max Bögl Polska Sp. z o.o.

²⁸ Z tego tytułu w zawezwaniu do próby ugodowej z dnia 31 października 2013 r. Spółka i Gmina Wrocław żądały zapłaty 1.350,1 tys. zł z VAT.

transformatorowych²⁹, co – zdaniem NIK – może wpływać negatywnie na zainstalowane tam urządzenia. Woda występowała również w kanalizacji średniego napięcia, kanalizacji teletechnicznej oraz w komorze wodomierzowej³⁰.

(dowód: akta kontroli str. 16708-16710, 16712-16713)

3. Reprezentowana przez Sławomira Wojtasa i Roberta Pietryszyna Spółka udzieliła w dniu 14 lutego 2011 r. bez stosowania przepisów ustawy PZP zamówienia publicznego rzeczoznawcy majątkowemu na sporządzenie opinii o wartości nieruchomości obejmującej działki o numerach: 34/1; 34/2; 35/24; 35/25; 35/26; 35/27; 35/29; 35/33; 54/2; 54/3; 102/6; 102/7; 102/8; 102/10, obręb Pilczyce (ul. Drzymały i ul. Lotnicza) wraz z inwestycją polegającą na budowie stadionu piłkarskiego w celu wniesienia przez Gminę Wrocław pozostałej części udziału (pozostającego własnością Gminy Wrocław) we współwłasności nieruchomości. W umowie z dnia 14 lutego wartość zamówienia ustalono na kwotę 53,4 tys. zł (bez VAT), która nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14,0 tys. euro, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy PZP (w brzmieniu obowiązującym do dnia 15 kwietnia 2014 r.), po czym kolejnymi aneksami do ww. umowy zwiększano wartość zamówienia - do kwoty 88,1 tys. zł³¹ bez VAT (108,4 tys. zł z VAT). Po wprowadzonych aneksach wartość tego zamówienia przekroczyła wartość w przypadku której zamawiający był zwolniony ze stosowania przepisów ustawy PZP. Było to niezgodne z art. 7 ust. 3 i art. 32 ust. 2 ustawy PZP. Przepisy te przewidują, że zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy, a zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości.

Jako przyczynę wzrostu wynagrodzenia wskazano zmianę daty, na jaką pierwotnie planowana była wycena, tj. z 28 lutego 2011 r. na 30 czerwca 2011 r. Należy przy tym zauważyć, że zmiana daty według stanu na którą dokonywano wyceny wpłynęła na uwzględnienie dodatkowo dwóch faktur zaksięgowanych 1 marca i 30 kwietnia 2011 r., tj. nakładów Gminy Wrocław poniesionych na inwestycję.

W złożonych wyjaśnieniach podano, że umowa z dnia 14 lutego 2011 r. została zawarta na kwotę 53,4 tys. zł (bez VAT), bowiem do czasu zawarcia umowy, Spółka nie miała żadnej możliwości przewidzenia, iż wartość zamówienia może ulec zwiększeniu.

W ocenie NIK udzielając przedmiotowego zamówienia nie dopełniono również obowiązku określonego w art. 32 ust. 1 ustawy PZP, co do ustalenia wartości tego zamówienia z należytą starannością. Jak wyjaśniono, zarówno szacunkowa, pierwotna wartość wynagrodzenia rzeczoznawcy majątkowego, jak i wysokość zwiększonego wynagrodzenia wprowadzanego aneksami, były ustalane przez wykonawcę umowy.

Dodatkowo temu samemu rzeczoznawcy zlecono 1 kwietnia 2013 r. za wynagrodzeniem 6.150 zł (z VAT) sporządzenie aneksu do operatu szacunkowego wykonanego na podstawie wcześniejszej umowy z 14 lutego 2011 r. w celu – jak to określono – wyjaśnienia wątpliwości interpretacyjnych w zakresie w jakim operat ten miał wskazywać na wartość udziału, którego opracowanie dotyczyło. W ocenie NIK, działanie to było niegospodarne, dotyczyło bowiem sporządzenia merytorycznie

²⁹ Woda i zawilgocenia występowały pomimo, że wykonywana była dodatkowa izolacja w tych pomieszczeniach.

³⁰ NIK w czasie kontroli powiadomił Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla miasta Wrocławia (PINB) o występowaniu wody w ww. miejscach. Do dnia zakończenia kontroli NIK postępowanie prowadzone w tej sprawie przez PINB, w ramach którego zlecono użytkownikowi przedstawienie specjalistycznej ekspertyzy, nie zostało zakończone.

³¹ Aneksy do umowy z dnia 28 kwietnia 2011 r. oraz z dnia 9 sierpnia 2011 r.

zbędnego dokumentu. W sporządzonym na podstawie umowy z 1 kwietnia 2013 r. aneksie do operatu, rzeczoznawca majątkowy wskazał, że został sporządzony w celu „zaprezentowania w skondensowanej formie najistotniejszych elementów oszacowanych w operacie wartości z jednoczesnym pokazaniem nakładów poniesionych w poszczególnych latach trwania inwestycji zarówno przez Spółkę Wrocław 2012 jak i przez Gminę Wrocław, a dane zamieszczone w aneksie w żadnej części nie zmieniają określonych w operacie wartości szacunkowych”.

(dowód: akta kontroli str. 1448-1456; 1457-1491; 1492-1501)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W projekcie budowlanym stadionu uzgodnionym z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych rozwiązania dotyczące obudowy części dróg ewakuacyjnych, w miejscach zastosowania obudów przeszklonych, nie posiadały odpowiedniej klasy odporności ogniowej. Było to niezgodne z § 241 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³². W tym stanie rzeczy Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej udzielił upomnienia rzeczoznawcy uzgadniającemu projekt pod względem ochrony przeciwpożarowej. Jednocześnie Komendant Główny wskazał, że nieprawidłowość ta nie kwalifikowała się jako rażąca bowiem:

- nie mieściła się wśród przesłanek zagrożenia życia ludzi wymienionych § 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów³³,
- zastosowany w obiekcie system sygnalizacji pożarowej umożliwiał szybkie wykrycie pożaru, zaalarmowanie o nim oraz automatyczne uruchomienie technicznych zabezpieczeń przeciwpożarowych zgodnie ze scenariuszem rozwoju zdarzeń na wypadek pożaru,
- zastosowany w obiekcie dźwiękowy system ostrzegawczy za pomocą komunikatów głosowych umożliwiał szybkie zaalarmowanie użytkowników o konieczności ewakuacji w pierwszej fazie rozwoju pożaru,
- zastosowane stałe urządzenia gaśnicze – instalacja tryskaczowa ogranicza dynamikę rozwoju pożaru, możliwość rozprzestrzeniania się ognia oraz efekt promieniowania cieplnego (co ogranicza ryzyko związane z brakiem odporności ogniowej zabudów przeszklonych).

W oparciu o powyższe ustalenia Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej uznał, że nie wystąpiły przesłanki do unieważnienia uzgodnienia projektu budowlanego.

(dowód: akta kontroli str. 3907-4061)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Spółki w zakresie przygotowania budowy stadionu pod względem dokumentacyjno-organizacyjnym.

2. Przebieg, jakość i rozliczenie robót oraz innych prac związanych z budową stadionu miejskiego

2.1. Przebieg, jakość i rozliczenie robót wykonanych przez Generalnych Wykonawców

Opis stanu
faktycznego

2.1.1. Budowa stadionu wraz z wykonaniem projektów wykonawczych była realizowana początkowo przez Wykonawcę wyłonionego przez Spółkę w wyniku

³² Dz. U. z 2002 r., Nr 75, poz. 690 ze zm.

³³ Dz. U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719.

przetargu ograniczonego – konsorcjum Mostostal Warszawa S.A., J&P Avax S.A., Wrocławskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego nr 2 „WROBIS” S.A. Modern Construction Design Sp. z o.o. (dalej: Konsorcjum Mostostal) na podstawie umowy z dnia 14 kwietnia 2009 r. zawartej z Gminą Wrocław³⁴. W umowie tej termin realizacji inwestycji określono na 21 miesięcy, tj. do dnia 14 stycznia 2011 r., a cena za wykonanie przedmiotu zamówienia została określona w wysokości 729.700,0 tys. zł z VAT (598.114,8 tys. zł netto). W dniu 30 grudnia 2009 r. Gmina Wrocław złożyła oświadczenie o rozwiązaniu umowy, w szczególności z uwagi na występujące opóźnienia w realizacji inwestycji. Rozwiązując umowę Gmina Wrocław zażądała zapłaty kary umownej w wysokości 72.970,0 tys. zł, zredukowanej w wyniku zawarcia porozumienia z Konsorcjum Mostostal do 20.482,0 tys. zł. Jego strony uznały bowiem, że Gmina Wrocław uzyskała oszczędności w kwocie 52.488,0 tys. zł w wyniku niezwłocznego (po 40 dniach od rozwiązania umowy) przekazania zamawiającemu zmobilizowanego terenu budowy. Z kwoty 20.482,0 tys. zł zostały następnie potrącone kwoty 2.100,0 tys. zł i 2.000,0 tys. zł z tytułu sprzedaży na rzecz Gminy Wrocław elementów wyposażenia infrastruktury technicznej oraz z tytułu okresowego udostępnienia urządzeń. Z pozostałej w wyniku tego potrącenia kwoty, 16.000,0 tys. zł zostało skompensowane ze zobowiązaniami Miasta wobec tego wykonawcy z tytułu zrealizowanych robót w okresie 1-31 grudnia 2009 r., a 382,0 tys. zł zostało uregulowane przez Konsorcjum Mostostalu w dniu 27 grudnia 2010 r.

Łączna wartość robót budowlanych zrealizowanych przez Konsorcjum Mostostalu wyniosła 73.231,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 16716-16719, 16971-16991, 16995-17009, 26603-26612)

Po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki w dniu 16 stycznia 2010 r. Gmina Wrocław i Spółka (Zamawiający), podpisały z Konsorcjum Max Bögl umowę na kontynuowanie budowy stadionu we Wrocławiu wraz z wykonaniem projektów wykonawczych. Cena ryczałtowa za dokończenie budowy została ustalona na kwotę 655.000,0 tys. zł z VAT (536.885,2 tys. zł netto). Wysokość zobowiązania Spółki z tytułu zapłaty wynagrodzenia dla Generalnego Wykonawcy została określona na kwotę 500.000,0 tys. zł, a pozostałą część ceny zobowiązana była zapłacić Gmina Wrocław. W umowie postanowiono, że wykonawca w terminie do dnia 30 czerwca 2011 r. zrealizuje stadion umożliwiający organizację imprez masowych zgodnie z obowiązującymi przepisami, wymogami UEFA i Ekstraklasy S.A. W O.W.U. do umowy z dnia 16 stycznia 2010 r. sprecyzowano, że w ww. terminie stadion będzie zrealizowany w stanie umożliwiającym uzyskanie pozwolenia na użytkowanie lub warunkowego pozwolenia na użytkowanie, w terminie 8 tygodni po 30 czerwca 2011 r. nastąpi odbiór pozostałych elementów zewnętrznych, zieleni, małej architektury oraz urządzenia terenu, niewykonanych do dnia 30 czerwca 2011 r., zaś w terminie 16 tygodni po dniu 30 czerwca 2011 r. (tj. do 20 października 2011 r.) nastąpi odbiór pozostałych elementów wykończenia i wyposażenia (niewykonanych w terminach poprzednich).

(dowód: akta kontroli str. 17013-17094)

2.1.2. W porównaniu do umowy z Konsorcjum Mostostalu, w umowie z Konsorcjum Max Bögl wprowadzono zapisy korzystniejsze dla tego wykonawcy:

- zmniejszono wysokość zabezpieczenia należytego wykonania umowy z 10% do 5% ceny umownej,
- ograniczono sumę kar umownych do 10% ceny umownej,

³⁴ Rozpoczęcie budowy polegające na wytyczeniu geodezyjnym obiektów w terenie nastąpiło 29 września 2008 r.

- skrócono okresy rękojmi i gwarancji na dach i elewacje wraz z konstrukcją (umowa z Konsorcjum Mostostalu przewidywała 25 letni okres rękojmi i gwarancji na dach, elewacje i konstrukcje, a w umowie z Konsorcjum Max Bögl ustalono 15 letni okres rękojmi i gwarancji w tym zakresie),
- wprowadzono w pkt 4.4 O.W.U. zapis o możliwości uzyskania dodatkowego wynagrodzenia przez Konsorcjum Max Bögl w wysokości do 3,75% ceny umownej za prace związane z zagospodarowaniem i optymalną organizacją budowy, których wykonanie byłoby niezbędne do dotrzymania lub skrócenia terminu realizacji przedmiotu umowy. Umowa z Konsorcjum Mostostalu nie przewidywała takiej możliwości.

(dowód: akta kontroli str. 16715-16790, 17013-17094)

2.1.3. Wynagrodzenie ustalone w umowie z 16 stycznia 2010 r. z Konsorcjum Max Bögl na „kontynuowanie budowy Stadionu we Wrocławiu wraz z wykonaniem projektów wykonawczych”, w trakcie jej realizacji zwiększono do 561.815,8 tys. zł (bez VAT), tj. 688.815,3 tys. zł (z VAT), w wyniku:

- zmiany w 2011 r. stawki VAT z 22% na 23%, o 3.150,7 tys. zł,
  - udzielenia dodatkowego zamówienia dotyczącego zasilania stadionu w energię elektryczną³⁵, o 4.400,0 tys. zł (bez VAT), tj. 5.412,0 tys. zł (z VAT),
  - wypłaty dodatkowego wynagrodzenia na podstawie pkt 4.4 O.W.U., o 20.065,6 tys. zł (bez VAT), tj. 24.680,7 tys. zł (z VAT)³⁶,
  - zmiany zakresu robót dotyczących iluminacji stadionu³⁷, o 465,0 tys. zł (bez VAT), tj. 571,9 tys. zł (z VAT),
- czyli łącznie o 24.930,6 tys. zł (bez VAT), tj. o 33.815,4 tys. zł (z VAT).

(dowód: akta kontroli str. 17013-17094, 17229-17242, 17343-17350)

2.1.4. W związku z budową stadionu, Konsorcjum Max Bögl na podstawie zatwierdzonych przez Spółkę protokołów zaawansowania robót wystawiło faktury na łączną kwotę 669.344,0 tys. zł z VAT (545.985,5 tys. zł netto). Zapłacono łącznie 663.901,3 tys. zł z VAT³⁸ (541.560,6 tys. zł netto), z czego Spółka pokryła 504.407,8 tys. zł (z VAT), a Gmina Wrocław 159.493,5 tys. zł (z VAT). Ostatnia wystawiona przez Konsorcjum Max Bögl faktura na 5.442,7 tys. zł (z VAT) nie została opłacona przez Spółkę z zastrzeżeniem, iż część zobowiązania objętego tą fakturą, w kwocie 2.497,3 tys. zł, zostało przez Spółkę skompensowane (potrącone) z jej wierzytelnością z tytułu wynagrodzenia wypłaconego w tej kwocie jednemu z podwykonawców, tj. Imtech, w ramach odpowiedzialności solidarnej ponoszonej na podstawie art. 647¹ § 5 Kodeksu cywilnego³⁹ (dalej: „k.c.”).

(dowód: akta kontroli str. 3101-3127, 3149-3149, 6390-6696, 6849-6892, 26315-26332)

Wymieniona, zapłacona Konsorcjum Max Bögl kwota 663.901,3 tys. zł (z VAT), po uwzględnieniu dokonanego potrącenia zobowiązania wypłaconego podwykonawcy, stanowiła 96,7% wynagrodzenia określonego umową z dnia 16 stycznia 2010 r. po

³⁵ Zmiana projektu, dostawa, instalacja i uruchomienie czterech stacji transformatorowych z montażem 4 dodatkowych transformatorów, wykonanie układu automatyki samoczynnego przełączania rezerwy SZR po stronie SN 20 kV oraz zwiększenie mocy agregatów oraz wykonanie układu równoległej pracy agregatów z siecią energetyczną.

³⁶ Na podstawie porozumienia zawartego 21 kwietnia 2011 r. pomiędzy Spółką i Gminą Wrocław a Konsorcjum Max Bögl, w oparciu o klauzulę zawartą w pkt 4.4 O.W.U., pod warunkiem, że Wykonawca dotrzyma umownych terminów zakończenia budowy stadionu we Wrocławiu.

³⁷ Zmiany wielkości, układu, rodzaju i sposobu mocowania opraw oświetleniowych oraz zmiana mocy lamp LED, a także zmiana systemu okablowania.

³⁸ Kwota obejmuje wynagrodzenie generalnego wykonawcy wypłacone w wysokości 5.087,3 tys. zł z VAT (4.136,0 tys. zł netto) na podstawie umowy na roboty dodatkowe dotyczące zmiany zasilania stadionu w energię elektryczną ustalającą kwotę wynagrodzenia w wysokości 5.412 tys. zł (z VAT).

³⁹ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r., Dz. U. z 2014 r., poz. 121.

zmianach i dodatkowym zamówieniu, dotyczącym zasilania w energię elektryczną (688.815,3 tys. zł). Z ustalonego zatem umownego wynagrodzenia po zmianach, nie wypłacono Konsorcjum Max Bögl (po uwzględnieniu wymienionego potrącenia) - 22.416,7 tys. zł (z VAT).

(dowód: akta kontroli str. 3101-3127, 3149-3149, 6390-6696, 6849-6892, 26315-26332)

2.1.5. Pomimo, że w czasie realizacji umowy z dnia 16 stycznia 2010 r. prowadzone były rozmowy w sprawie rozliczenia robót dodatkowych i zamiennych, a także robót zaniechanych lub wykonanych przy zastosowaniu tańszych materiałów i technologii, strony nie dokonały ostatecznego rozliczenia kontraktu. W lipcu 2011 r. Konsorcjum Max Bögl określiło wartość wykonanych robót dodatkowych i zamiennych na 93.664,6 tys. zł bez VAT, natomiast Zamawiający przedstawili do rozliczenia roszczenia na kwotę 15.800,0 tys. zł (bez VAT). W zawartym wówczas porozumieniu (z 29 lipca 2011 r.) strony potwierdziły, że wystąpiła konieczność wykonania przez wykonawcę robót dodatkowych w rozumieniu klauzuli pkt 17 O.W.U. do umowy z dnia 16 stycznia 2010 r. niezbędnych do prawidłowego wykonania przedmiotu umowy. Jednakże zakres, jakość i wartość tych robót, jak i roszczeń Zamawiających miała zostać zweryfikowana przez strony w oparciu o kompletną dokumentację, w tym kosztorysy robót, czego nie dokonano. Zgłaszające wzajemne roszczenia strony umowy, w dniu 18 kwietnia 2012 r. podpisały list intencyjnych dotyczący rozliczenia wzajemnych roszczeń, deklarując w dalszym ciągu polubowne rozliczenie umowy. Po złożeniu przez Zamawiających oświadczenia w dniu 6 lipca 2012 r. o odstąpieniu od aneksu nr 4 z dnia 26 stycznia 2012 r., w którym m.in. przesunięto termin zakończenia budowy, wezwano Konsorcjum do zapłaty kar umownych z tytułu zwłoki w odbiorze przedmiotu umowy w maksymalnej wynikającej z umowy⁴⁰ wysokości 65.872,3 tys. zł. Następnie w dniu 23 lipca 2012 r. wezwano także Generalnego Wykonawcę do zapłaty 17.191,5 tys. zł z tytułu roszczeń wynikających z nienależytego wykonania umowy z 16 stycznia 2010 r., polegającego na niewykonaniu niektórych robót objętych umową, wykonaniu robót innych o mniejszej wartości niż przewidziane umową, zastosowaniu do wykonania robót materiałów innych, o mniejszej wartości, niż te przewidziane umową⁴¹. W odpowiedzi, w dniach 23 lipca 2012 r. oraz 24 sierpnia 2012 r. Generalny Wykonawca wystąpił do Sądu o zabezpieczenie swoich roszczeń oraz skierował pozew o ustalenie, że Spółce i Gminie Wrocław nie przysługuje roszczenie o zapłatę ww. kar umownych oraz prawo wykorzystania posiadanych gwarancji bankowych. Zablokowało to możliwość wykorzystania 5 z 6 gwarancji bankowych do czasu rozstrzygnięcia pozwu z 24 sierpnia 2012 r. (co do czasu kontroli nie nastąpiło) oraz przejściowo wykorzystanie jednej gwarancji zabezpieczającej należyte wykonanie umowy z 16 stycznia 2010 r.⁴²

(dowód: akta kontroli str. 3161-3590, 6712-6735, 8156-8282, 5012-5369, 5763-5767, 7375-7551, 9950-9953, 13383-13406, 17013-17094, 17351)

⁴⁰ W pkt 16.4 O.W.U. do umowy z dnia 16 stycznia 2010 r. postanowiono, że łącznie suma kar umownych nie mogła przekraczać 10% ceny umownej.

⁴¹ Wśród robót wskazanych w podstawach faktycznych roszczenia zostały wymienione, między innymi: zmiana okładzin w toaletach publicznych z płytek ceramicznych na żywicę epoksydową, zmiana blachy do wykonania pokrycia dachu, zmiana szkła giętego na płaskie na elewacjach budynków satelitarnych stadionu (tzw. fasolek), zmianę nawierzchni parkingu po korona stadionu z wylewki malowanej żywicą na kostkę brukową. Zmianę sposobu zabezpieczenia antykorozyjnego konstrukcji stalowej w zakresie użytych farb i niewykonania cynkowania ogniowego.

⁴² Postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 listopada 2012 r. uchylono zakaz korzystania z tej gwarancji. Postanowieniem z dnia 24 lipca 2013 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu prawomocnie oddalił zażalenie Generalnego wykonawcy i nie udzielił wnioskowanego zabezpieczenia polegającego za zakazie korzystania z udzielonej przez jeden z banków gwarancji zabezpieczającej należyte wykonanie umowy.

2.1.6. W dniu 3 października 2012 r. Gmina Wrocław i Spółka odstąpiły od umowy z Konsorcjum Max Bögl, wskazując jako przyczynę opóźnienia w realizacji umowy oraz faktyczne zaniechanie realizacji jej przedmiotu przez okres przekraczający 21 dni. W oświadczeniu o odstąpieniu od umowy wskazano przykładowo m.in. opóźnienia w zakresie wykonania automatyki – 496 dni, instalacji teletechnicznych w obiektach poza stadionem – 538 dni, dokumentacji powykonawczej instalacji – 531 dni.

(dowód: akta kontroli str. 17013-17094, 17401-17404)

2.1.7. Do czasu kontroli strony umowy z 16 stycznia 2010 r. podejmowały działania w celu uregulowania wzajemnych roszczeń związanych z realizacją tej umowy w drodze ugody zawartej przed wniesieniem pozwu sądowego, o jakiej mowa w art. 184 ustawy z 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego⁴³.

W wezwaniach do próby ugodowej skierowanych przez Generalnego Wykonawcę w okresie od marca do września 2013 r. – zgłoszono roszczenia (nieuznane przez Spółkę i Gminę Wrocław) m.in. z tytułu robót dodatkowych, na łączną kwotę 197.028,5 tys. zł⁴⁴.

(dowód: akta kontroli str. 10145-10495, 12249-12917)

W wezwaniu do próby ugodowej skierowanym przez Spółkę i Gminę Wrocław w dniu 31 października 2013 r. określono roszczenia na 211.737,9 tys. zł (z VAT), w tym z tytułu:

- kar umownych - 65.872,3 tys. zł,
- niewykonania robót objętych umową, wykonania robót innych, o mniejszej wartości lub robót wykonanych przy zastosowaniu materiałów innych, o mniejszej wartości niż przewidzianych umową - 68.618,1 tys. zł,
- wykonania przez Zamawiających robót wchodzących w zakres umowy Generalnego Wykonawcy - 9.273,8 tys. zł,
- dokończenia realizacji przedmiotu inwestycji - 13.839,8 zł,
- pozostałych roszczeń - 54.133,9 tys. zł (między innymi zwrot wypłaconego wynagrodzenia za tzw. prace optymalizacyjne w kwocie 24.680,7 tys. zł, nierozliczenie dostaw inwestorskich na kwotę 12.040,8 tys. zł⁴⁵, potrącenie za jakość robót na kwotę 4.549,0 tys. zł oraz niewykonanie iluminacji stadionu - 2.690,8 tys. zł).

Do dnia 11 marca 2014 r. nie odbyło się posiedzenie pojednawcze na wymienione wezwanie Zamawiających (w związku z brakami formalnymi zawezwania).

(dowód: akta kontroli str. 8666-8710, 13251-13263, 23835-23838, 23850-23857)

2.1.8. Zakres przedmiotowy budowy stadionu objęty umową z dnia 16 stycznia 2010 r. z Konsorcjum Max Bögl, po odstąpieniu od tej umowy przez Spółkę i Gminę Wrocław oraz zamówieniu wykonania robót przez innych wykonawców, zrealizowany został 20 czerwca 2013 r., czyli rok po zakończeniu EURO 2012.

(dowód: akta kontroli str. 7079-7111)

2.1.9. Stadion został zrealizowany zgodnie z decyzją o pozwoleniu na budowę stadionu, z odstępstwami zakwalifikowanymi jako nieistotne przez kierownika

⁴³ Dz. U. z 2014 r., poz. 101.

⁴⁴ W wystąpieniu przedstawiono kwoty wynikające z zawezwania do próby ugodowej w sprawach o sygn. IV GCo 550/13, IV GCo 562/13 z dnia 1 sierpnia 2013 r. oraz XIV Co 1906/13/KT z 12 września 2013 r.

⁴⁵ Roszczenie to obejmuje prawie całą wartość kabli i przewodów dostarczonych przez Zamawiających, podczas gdy co najmniej 666,442 km kabli i przewodów z dostarczonych ogółem 887,875 km różnego rodzaju kabli i przewodów energetycznych zostało, według raportu Spółki, wbudowanych.

budowy, co zostało potwierdzone przez projektanta oraz inspektora nadzoru inwestorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 3599-3930, 4123-4144)

W dniu 26 kwietnia 2012 r. wydana została, na podstawie art. 59 ust. 1 i 3 oraz art. 83 ust. 1 Prawa budowlanego, przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Wrocławia (dalej: PINB), decyzja nr 1152/12 o pozwoleniu na użytkowanie wielofunkcyjnego stadionu wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu⁴⁶. W uzasadnieniu decyzji potwierdzono, że stadion został zrealizowany bez istotnych odstępstw od zatwierdzonego projektu budowlanego⁴⁷. Pozwoleniem na użytkowanie objęto również pomieszczenia w budynkach satelitarnych stadionu, które nie zostały wykończone.

(dowód: akta kontroli str. 3683-3687, 4079-4121)

2.1.10. Niewłaściwa jakość wykonania niektórych robót na stadionie, odnotowana przez Spółkę w zakresie zanieczyszczenia membrany elewacyjnej i braku możliwości usunięcia tych zanieczyszczeń przy zastosowaniu środków przewidzianych przez wykonawcę, wad wykonania nawierzchni asfaltowych i robót brukarskich, nieprawidłowego wykonania dylatacji na esplanadzie, robót elektrycznych i teletechnicznych. W zawiadomieniu do próby ugodowej skierowanym 31 października 2013 r. Spółka określiła swoje roszczenia wynikające z tego tytułu na 4.234,3 tys. zł (z VAT). Przeprowadzone w toku kontroli oględziny wykazały dalsze przypadki nieodpowiedniej jakości robót. I tak pokrycie dachowe nosiło już ślady licznych napraw (widoczne były dogrzewane łaty membrany dachowej). Wełna mineralna znajdująca się pod membraną wykazywała zróżnicowane ugięcie i w związku z tym na powierzchni dachu tworzyły się zastoiny wody. Również wykonanie odwodnienia dachu nie zapewniało całkowitego odpływu wody, która zalegała w niektórych miejscach w koszu dachu, w związku z tym, że odpływy były usytuowane częściowo powyżej odwadnianego obszaru. Występowały też przecieki w dachu, których dokładnych miejsc Spółka nie zlokalizowała. Ponadto stwierdzono odkształcenia (deformacje) elementów stalowych attyki dachu przy dylatacjach konstrukcji dachu oraz odchylenia od podstawy montażowej w innych miejscach, a także brak lub zerwanie elementów mocujących (wkrętów, nitów). Uszkodzone były również trzy z czterech pokryw wyłazów dachowych, a wejścia na dach stadionu nie były odpowiednio zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych. Zasilanie siłowników otwierających wyłazy dachowe w czasie imprez masowych nie było odłączane, co umożliwiało otwarcie wyłazów przez osoby nieuprawnione. Uczestniczący w oględzinach Dyrektor ds. Operacyjnych Spółki oświadczył, że na czas imprez masowych w celu podwyższenia bezpieczeństwa zasilanie wyłazów będzie odłączane. W związku z przeprowadzonymi oględzinami zabezpieczone zostały, poprzez zamknięcia klap, dojścia na dach znajdujące się nad trybunami południową i północną oraz zdemontowana drabina dostawna prowadząca do wyłazu dachowego nad trybuną zachodnią (po wprowadzeniu tych zmian Komendant Miejski Policji we Wrocławiu uznał, że wejścia na dach stadionu zostały właściwie zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych). Nadto przeprowadzone przez kontrolera NIK oględziny stadionu wykazały okresowo występującą wodę lub zawilgocenia w kanale technologicznym, w pomieszczeniach technicznych, studniach i kanalizacji średniego napięcia oraz kanalizacji

⁴⁶ Decyzja ta była poprzedzona decyzją o pozwoleniu na użytkowanie (z wyłączeniem określonych w niej powierzchni) z dnia 8 września 2011 r., która wygasła z dniem 17 marca 2012 r.

⁴⁷ W decyzji określono również roboty budowlane lub wykończeniowe, które należy wykonać, w tym w przypadku 4 z 8 robót wyznaczono termin ich wykonania określony na dzień 15 maja 2012 r. Organ nadzoru budowlanego nie prowadził kontroli wykonania robót dla których wyznaczono termin, przyjmując w tym zakresie oświadczenie inwestora z dnia 15 maja 2012 r. o wykonaniu tychże robót.

teletechnicznej co zasygnalizowano w pkt 1.2. nieprawidłowość 3. niniejszego wystąpienia.

NIK powiadomił o stwierdzonym stanie technicznym stadionu PINB. W wyniku tego PINB wszczął postępowanie w sprawie nieodpowiedniego stanu technicznego stadionu i zobowiązał Spółkę do przedstawienia, w terminie do 31 maja 2014 r., ekspertyzy technicznej dotyczącej stanu obiektu.

(dowód: akta kontroli str. 4000-4009, 4063-4121, 6765, 8056-8058, 8666-8710, 16708-16710, 16712-16715, 22320-22344)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Udzielanie Konsorcjum Max Bögl zamówień na roboty dodatkowe i dostawy kabli bez przeprowadzenia postępowań o zamówienie publiczne, co było niezgodne z art. 7 ust. 3 ustawy PZP (zobowiązującego zamawiającego do udzielenia zamówienia publicznego wykonawcy wybranemu wyłącznie zgodnie z przepisami ustawy PZP), a nadto bez zawarcia pisemnej umowy, było sprzeczne z art. 139 ust. 2 ustawy PZP⁴⁸.

➤ Konsorcjum Max Bögl w wezwaniach do próby ugodowej określiło wartość wykonanych robót dodatkowych na 191.585,7 tys. zł z VAT, obejmujące roboty zrealizowane według protokołów konieczności na kwotę 169.370,3 tys. zł oraz na podstawie wytycznych do projektowania (WDP) na 22.215,4 tys. zł.

W związku z toczącym się pomiędzy stronami umowy z 16 stycznia 2010 r. sporem, Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu Spółki, Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki oraz Paweł Rychel – Prokurent Samoistny w toku kontroli wyjaśnili, że Spółka nie uznaje żadnych roszczeń Generalnego Wykonawcy, w tym także z tytułu wykonania dodatkowych robót budowlanych. Wskazując, że wyłącznie część robót objętych protokołami konieczności była uzasadniona względami technicznymi, jedynie częściowo ustaliła wartość zrealizowanych robót dodatkowych objętych takimi protokołami, w wyniku sprawdzenia kosztorysów Wykonawcy, obejmując zawarte w nich dane tajemnicą przedsiębiorstwa. W przypadku natomiast robót zrealizowanych na podstawie WDP, w odpowiedzi na pozew Generalnego Wykonawcy (o którym mowa w ppkt 2.1.5. niniejszego wystąpienia), oszacowano wartość wykonanych robót dodatkowych zleconych w trybie WDP – na 977,4 tys. zł (bez VAT)⁴⁹.

(dowód: akta kontroli str. 3128-3590, 5019- 5369, 6712-6736, 6896-6903, 8156-8282, 8480-8491, 9498-9619, 10145-10495, 12249-12917, 16552-16652, 20484-20553, 22180-22319, 22611-21613)

Sławomir Wojtas ówczesny Prezes Zarządu i Monika Jaśkowska - Rokita – ówczesna Wiceprezes Zarządu zeznali, że nie zawierano umów na roboty dodatkowe ze względu na brak kompletnej dokumentacji, w szczególności kosztorysów na podstawie których możliwe byłoby zawarcie umów. Monika Jaśkowska zeznała również, że w jej ocenie w kilku przypadkach mogłaby zaistnieć konieczność przeprowadzenia odrębnej procedury dot. udzielenia zamówienia publicznego.

(dowód: akta kontroli str. 16621-16652)

⁴⁸ Z wyjątkiem robót dodatkowych związanych z systemem zasilania w energię elektryczną i iluminacją.

⁴⁹ W zestawieniu WDP załączonym do odpowiedzi na pozew wartość robót dodatkowych zleconych w trybie WDP oszacowano na 5.377, 4 tys zł (bez VAT), a która obejmowała zmiany w systemie zasilania stadionu wprowadzone pisemną umową na kwotę 4.400 tys. zł, czyli wartość robót bez zmian dotyczących systemu zasilania oszacowano na 977,4 tys. zł.

Według wyjaśnień Roberta Pietryszyna Prezesa Zarządu, Jacka Kostrzewskiego Wiceprezesa Zarządu oraz Pawła Rychela Prokurenta Spółki nie doszło do zawarcia pisemnych umów na roboty dodatkowe, ze względu na niewywiązanie się Generalnego Wykonawcy z obowiązku sporządzenia metodologicznie poprawnych kosztorysów robót. W ocenie NIK, podana przez wyjaśniających przyczyna nie zwalniała Spółki z przestrzegania obowiązującego prawa. Każde zamówienie dodatkowe, winno być udzielone w formie pisemnej umowy, po przeprowadzeniu postępowania w ramach obowiązujących przepisów ustawy PZP. Roboty takie powinny być wykonane po udzieleniu zamówienia publicznego.

(dowód: akta kontroli str. 7167-7179, 8480-8491, 9045-9050, 9090-9102, 16574-16579)

- Z pominięciem ustawy PZP, bez zawarcia umowy na piśmie zlecono Konsorcjum Max Bögl dostawę niektórych kabli i przewodów, do realizacji której, zgodnie z umową z dnia 16 stycznia 2010 r. zobowiązana była Spółka w ramach tzw. dostaw inwestorskich. Za dostarczone kable i przewody, Konsorcjum Max Bögl zażądało 430,2 tys. zł (bez VAT), których Spółka nie zapłaciła. W opracowaniu dotyczącym oceny przyczyn opóźnień w realizacji budowy stadionu, sporządzonym w czerwcu 2012 r. przez Spółkę, Monika Jaśkowska-Rokita – ówczesna Wiceprezes Zarządu Spółki stwierdziła, że zlecenie Konsorcjum dostawy kabli i przewodów było spowodowane opóźnieniami w przygotowaniu projektów wykonawczych i miało na celu umożliwienie szybszej realizacji robót instalacyjnych i innych, których podjęcie było uzależnione od wcześniejszego wykonania robót instalacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 5648-5762, 6006-6068, 10145-10495, 20436-20450, 26356-26357)

Podnieść ponadto należy, iż Spółka wskazywała na nieprawidłowości w zakresie gospodarki magazynowej Konsorcjum Max Bögl, posiadała tym samym wiedzę, że niektóre kable i przewody były zamawiane pomimo, że znajdowały się na budowie, a także wskazywała na występujące przypadki kradzieży.

(dowód: akta kontroli str. 6006-6068, 20436-20449)

W złożonych wyjaśnieniach dotyczących działań Spółki w tym zakresie Robert Pietryszyn – Prezes i Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki oraz Paweł Rychel – Prokurent Samoistny utrzymywali, że wykonawca sam zdecydował się na zakup tych kabli mając nadzieję na późniejsze rozliczenie z inwestorem. NIK nie podziela złożonych wyjaśnień, bowiem pismem z dnia 8 sierpnia 2011 r. Spółka zleciła Generalnemu Wykonawcy zakup kabli i przewodów bez przeprowadzenia postępowania o zamówienie publiczne i niezgodnie z wiążącą strony umową, w której realizacja dostaw tych materiałów leżała po stronie Spółki.

(dowód: akta kontroli str. 5648-5762, 19683- 19691, 20436-20450, 20484- 20488)

2. Dopuszczenie do wykonywania robót w sposób odmienny od wynikającego z umowy z Generalnym Wykonawcą zawartej 16 stycznia 2010 r., bez pisemnej jej zmiany, było sprzeczne z art. 139 ust. 2 ustawy PZP (zobowiązującym do zachowania formy pisemnej wszystkich umów w sprawach zamówień publicznych). Procedura uzgadniania odstępstw od przedmiotu umowy w formie jej zmiany (aneksami) określona została w ogólnych warunkach umowy (O.W.U.) w pkt 3.7 w związku z pkt 1.40, w pkt 17 lub 4.4 (poprzez korekty szczegółowego harmonogramu rzeczowo – finansowego, o którym mowa w pkt 1.23 O.W.U.). Ponadto niedokonanie zmian umowy z dnia 16 stycznia 2010 r. zawartej z Konsorcjum Max Bögl w zakresie obniżenia wynagrodzenia umownego i dopuszczenie do rezygnacji z wykonania niektórych robót, wykonaniem ich w innej

- tańszej technologii lub przy zastosowaniu innych tańszych materiałów, w ocenie NIK było niegospodarne. Dotyczyło to m.in. zmian:
  - materiału izolacyjnego z płyt klimatycznych (silikatu wapiennego) na płyty multopor (beton komórkowy), która według Spółki winna skutkować zmniejszeniem wynagrodzenia Generalnego Wykonawcy na kwotę 15.129,2 tys. zł,
  - rezygnacji z wykonania pomostu technicznego pod dachem stadionu (tzw. catwalka), wycenionej na 2.047,4 tys. zł,
  - blachy użytej do wykonania pokrycia dachowego z tytułu czego Spółka określiła roszczenie w wysokości 3.081,1 tys. zł,
  - szkła giętego w fasadach budynków satelitarnych stadionu na szkło płaskie roszczenie - 1.645,9 tys. zł,
  - projektowanej zieleni, roszczenie 3.106,5 tys. zł,
  - sposobu wykonania odwodnienia parkingu pod esplanadą i stadionem w wyniku czego Spółka określiła roszczenie 1.094,5 tys. zł,
  - ogrzewania wodnego na elektryczne tańszej wg Spółki od określonej w dokumentacji projektowej o 653,4 tys. zł,
  - basenów na wanny typu jacuzzi⁵⁰, tańszej wg Spółki o 246 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 3128-3590, 5018-5557, 8666-8710, 16552-16579, 16598-16620, 19822-20151, 25770-25781)

Sławomir Wojtas ówczesny Prezes Zarządu i Monika Jaśkowska-Rokita – ówczesna Wiceprezes Zarządu zeznali, że nie zmieniano umowy z Generalnym Wykonawcą bowiem w tamtym czasie nie było innej możliwości ze względu na presję czasową i konieczność uzyskania pozwolenia na użytkowanie oraz zbudowania stadionu w zakresie umożliwiającym przeprowadzenie EURO 2012. Monika Jaśkowska-Rokita zeznała również, że nie było zgody ze strony Generalnego Wykonawcy na zmniejszenie wynagrodzenia i według założeń Spółki dokonane zmiany miały być rozliczone z gwarancji bankowych złożonych przez Generalnego Wykonawcę.

(dowód: akta kontroli str. 16621-16669)

W złożonych wyjaśnieniach dotyczących działań Spółki Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu Spółki i Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki utrzymywali, że do podpisania umów nie doszło ze względu na brak na to zgody Generalnego Wykonawcy. Wskazali, że „(...) w realiach chwili, tj. w okresie od kilku do jednego miesiąca przed umownym przekazaniem obiektu władzom UEFA, jedyną alternatywą było zerwanie umowy z kolejnym Generalnym Wykonawcą, co skutkowałoby brakiem możliwości zorganizowania przez Polskę EURO 2012 we Wrocławiu. Zamawiający w realiach polskiego wymiaru sprawiedliwości, nie miał najmniejszej możliwości sądowego przymuszenia Wykonawcy do stosowania się do zapisów umowy z dnia 16 stycznia 2010 r. i jednocześnie wymuszenia kontynuowania robót na obiekcie. Odbycie EURO 2012 pozwoliło po jego

⁵⁰ Uzgodniona pomiędzy stronami, bez zawarcia aneksu do umowy, kwota zmniejszenia wynagrodzenia z tego tytułu nie została ustalona na podstawie kosztorysu, co było sprzeczne z pkt 17.6 O.W.U. W odniesieniu do przyczyn takiego stanu, Jacek Kostrzewski-Wiceprezes Zarządu oraz Paweł Rychel – Prokurent Spółki stwierdzili, że było to spowodowane trudnym do określenia szacunkiem kosztów oraz diametralnie różną technologią, a ponadto wskazali, że zmiana ta była bardzo korzystna finansowo dla Spółki, ponieważ spowodowała zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych. Według NIK brak sporządzenia kosztorysu różnicowego był nie tylko działaniem niezgodnym z umową, ale również nierzetelnym, bowiem bez sporządzenia tego kosztorysu brak było możliwości wiarygodnego określenia wartości o jaką zmniejszone winno zostać wynagrodzenie Generalnego Wykonawcy, a ustalona kwota mogła stanowić jedynie swego rodzaju „prognozę”. Roszczenie w tym zakresie zostało objęte zawezwaniem do próby ugodowej skierowanym do Generalnego Wykonawcy.

zakończeniu Zamawiającemu na podjęcie stosownych, przewidzianych umową i prawem środków, z naliczeniem maksymalnych kar umownych oraz odstąpieniem od umowy włącznie”.

(dowód: akta kontroli str. 7167-7239)

Podobne stanowisko Spółka zaprezentowała w odpowiedzi na pozew Generalnego Wykonawcy (o którym mowa w pkt 2.1.5. niniejszego wystąpienia). NIK nie podziela poglądów zawartych w wyjaśnieniach byłych i obecnych Członków Zarządu Spółki ani stanowiska zaprezentowanego w ww. odpowiedzi na pozew. Umowy albo powinny być wykonywane zgodnie z ich warunkami, albo faktyczną zmianę sposobu ich realizacji powinna poprzedzać zmiana umowy określająca warunki wprowadzenia takiej zmiany. Zaakceptowanie stanowiska zaprezentowanego w przytoczonych wyjaśnieniach prowadziło do uznania, że właściwie można by budować stadion niezgodnie z umową, a potem podjąć próbę rozliczeń umowy. Odłożenie rozliczeń „na później”, jak pokazuje to przykład Spółki, nie doprowadziło do chwili obecnej do zaspokojenia roszczeń Zamawiających. Dochodzenie roszczeń przez Zamawiających będzie procesem długotrwałym, który już jest bardzo kosztowny, choćby w zakresie obsługi prawnej.

(dowód: akta kontroli str. 3128-3590)

3. Niegospodarne wydatkowanie 24.680,7 tys. zł w wyniku porozumienia zawartego przez przedstawicieli Spółki i Gminy Wrocław z Konsorcjum Max Bögl 21 kwietnia 2011 r., z tytułu tzw. prac optymalizacyjnych w oparciu o klauzulę opisaną w pkt 4.4 O.W.U. Zgodnie z tą klauzulą w ciągu sześciu miesięcy od przejęcia terenu budowy Wykonawca mógł przedstawić Zamawiającemu zakres i wartość niezbędnych do wykonania prac związanych z zagospodarowaniem i optymalną organizacją budowy, których wykonanie będzie niezbędne dla dotrzymania lub skrócenia terminu realizacji przedmiotu umowy, wskazując jednocześnie dla każdego zakresu prac ich wpływ na ww. terminy. Łączna wartość wymienionych w tej klauzuli robót dodatkowych i zamiennych nie mogła przekroczyć 3,75% ceny umownej. Stosownie do powołanej klauzuli Zamawiający miał nie odmówić zatwierdzenia zaproponowanych zmian tylko i wyłącznie w przypadku gdy wykonawca wykaże, że ich realizacja jest niezbędna w celu dotrzymania lub skrócenia terminu realizacji przedmiotu umowy⁵¹.

(dowód: akta kontroli str. 17013-17094, 17238-17242)

W porozumieniu z dnia 21 kwietnia 2011 r. wskazano m.in., że Generalny Wykonawca informował Zamawiającego, iż w celu dotrzymania terminu realizacji przedmiotu umowy musiał zmienić kluczowe elementy konstrukcyjne i technologiczne, a koszty tych zmian poniósł w 2010 r. i skalkulował w przedłożonych kosztorysach poszczególnych robót. Zamawiający przyjmując oświadczenie wykonawcy uznał, że dotrzymanie terminów realizacji 5 punktów krytycznych w 2010 roku potwierdziło zasadność założeń o konieczności wprowadzenia zmian. Zakres i wartość niezbędnych do wykonania prac związanych z zagospodarowaniem i optymalną organizacją budowy została przedstawiona Zamawiającym w pismach z 13 kwietnia i 8 sierpnia 2010 r. Roboty ujęte w porozumieniu z dnia 21 kwietnia 2013 r. dotyczyły:

- zmiany technologii wykonania głównych elementów konstrukcyjnych – rygli zębatych z technologii monolitycznej na prefabrykowaną,

---

⁵¹ Cytat: „Zamawiający w ciągu 14 dni zweryfikuje zakres oraz wartość prac i podejmie decyzję w zakresie zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia zaproponowanych zmian. Zamawiający nie odmówi wprowadzenia takich robót tylko i wyłącznie w przypadku gdy Wykonawca wykaże, że ich realizacja jest niezbędna w celu dotrzymania lub skrócenia terminu realizacji przedmiotu umowy”.

- zastosowania technologii próżniowych trawersów, dzięki którym możliwe było wykonanie elementów trybun bez zbędnych otworów transportowych,
- zmiany sposobu montażu konstrukcji stalowej dachu polegającej na montażu większych niż pierwotnie zakładano elementów konstrukcji wiązarów głównych,
- zmiany technologii wykonania schodów na esplanadzie z monolitycznej na prefabrykowaną,
- wykorzystania gąsienicowych żurawi samojezdnych do montażu elementów prefabrykowanych garażu wielopoziomowego oraz rygli zębatych.

W kosztorysach przedłożonych Spółce przy piśmie z dnia 5 sierpnia 2010 r. koszty związane z zagospodarowaniem i optymalizacją placu budowy zgodnie z klauzulą 4.4. O.W.U. zostały wycenione na 35.155,2 tys. zł z VAT (28.815,8 tys. zł netto).

(dowód: akta kontroli str. 8299-8422, 9316-9497, 17238-17242)

Wyплаты dodatkowego wynagrodzenia dokonano pomimo, że Konsorcjum Max Bögl nie wykazało, by realizacja zaproponowanych tzw. prac optymalizacyjnych była niezbędna do dotrzymania lub skrócenia terminu realizacji przedmiotu umowy, a Spółka i Gmina w sposób udokumentowany nie zweryfikowały wartości takich zmian. W szczególności:

- Generalny Wykonawca zgłaszając w kwietniu 2010 r. (rok przed wypłatą) wnioski dotyczące zmian technologicznych (WZM od nr 1 do nr 4, które zostały zatwierdzone przez Spółkę) wskazał, że zmiana technologii robót odbędzie się bez dodatkowych kosztów;
- Generalny wykonawca w pismach z dnia 10 marca i 15 kwietnia 2011 r. wskazywał Zamawiającym, że nie wykona w terminie 30 czerwca 2011 r. stadionu w stanie umożliwiającym przeprowadzanie imprez masowych;
- prace optymalizacyjne wymienione w porozumieniu z 21 kwietnia 2011 r. polegały albo na zmianie technologii robót budowlanych, albo były spowodowane przez takie zmiany, choć zgodnie z pkt 7.10 O.W.U. ustalono, że koszt wprowadzenia zmian w technologii wykonywania robót obciąża wykonawcę;
- finansowe zaawansowanie robót według stanu na koniec marca 2011 r. wynosiło 63,2% (w stosunku do wartości kontraktu podstawowego – tj. bez umowy z dnia 30.03.2011 r. na wykonanie robót dodatkowych w zakresie zmian w systemie zasilania), a do 21 kwietnia 2011 r. upłynęło już ponad 14 miesięcy realizacji kontraktu, tj. ponad 82% czasu przeznaczzonego na wykonanie stadionu w zakresie umożliwiającym przeprowadzanie imprez masowych, natomiast do terminu wykonania przedmiotu umowy w zakresie umożliwiającym przeprowadzanie imprez masowych (30 czerwca 2011 r.) pozostawało zaledwie 70 dni;
- w dniu 19 kwietnia 2011 r. doradca techniczny weryfikujący na żądanie banków finansujących zaawansowanie budowy oraz koszty budowy stadionu – wskazywał, że przy ówczesnym stopniu zaawansowania prac zrealizowanych w zmienionej technologii, występowało zagrożenie terminowego zakończenia robót (do 30 czerwca 2011 r.);
- występowało szereg opóźnień w realizacji umowy w stosunku do szczegółowego harmonogramu rzeczowo-finansowego (SHRF), według stanu na 31 marca 2011 r.⁵² występowały opóźnienia przekraczające 35 dni, stanowiące stosownie do pkt 15.3 lit. f O.W.U. podstawę do odstąpienia od umowy, m.in.: prac projektowych w zakresie instalacji elektrycznej, teletechnicznej i tryskaczowej nie zostały zakończone, choć termin ich wykonania, zgodnie z SHRF, upłynął 31 grudnia

⁵² Wykazanych w dokumencie pt. „Porównanie faktycznego wykonania robót (%) w odniesieniu do SHRF”, sporządzonego przed zawarciem Porozumienia w dniu 21 kwietnia 2011 r.

- 2010 r.⁵³. Opóźnienia przekraczające 35 dni występowały również w zakresie montażu elewacji szklanej, montażu dźwigarów dachu szklanego, pokrycia dachowego z blachy trapezowej, wykonania odwodnienia dachu, montażu drzwi ogniochronnych, montażu różnego rodzaju izolacji (w tym akustycznych i przeciwpożarowych), wykonania tras kablowych systemu nagłośnienia trybun, dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu łączności interkomowej SOS);
- kosztorysy generalnego wykonawcy nie zostały zatwierdzone przez inspektorów nadzoru inwestorskiego w zakresie wskazanych w nich kosztów wykonanych robót;
  - weryfikację kosztów przedmiotowej zmiany powierzono wyspecjalizowanej firmie w maju 2011 r., a więc po zawarciu porozumienia z 21 kwietnia 2011 r.;
  - raporty przekazane przez ww. firmę (od czerwca do listopada 2011 r.) zawierały szereg uwag i zastrzeżeń dotyczących przedłożonych kosztorysów Generalnego Wykonawcy na prace optymalizacyjne, w szczególności dotyczących nieweryfikowalnych kosztów produkcji i transportu belek zębatych prefabrykowanych (w związku z nieprzedłożeniem przez Konsorcjum Max Bögl faktur lub innych dokumentów potwierdzających koszty transportu belek zębatych prefabrykowanych, określonych w kosztorysie na 7.008,2 tys. zł bez VAT oraz kalkulacji lub innych dokumentów potwierdzających koszty ich produkcji, bowiem ze względu na ich wielkie gabaryty, brak było katalogów nakładów rzeczowych, na podstawie których byłoby można określić koszt ich produkcji). Przy pozostawieniu wskazanych przez Konsorcjum kosztów produkcji i transportu ww. belek (w związku z brakiem dokumentów potwierdzających faktyczne koszty), wartość robót optymalizacyjnych objętych kosztorysami generalnego wykonawcy, została skorygowana co najmniej do 22.372,6 tys. zł z VAT (18.189,1 tys. zł netto), a więc do kwoty niższej od wypłaconego wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 6123-6255, 6390-6711, 8299-8422, 8941-8962, 9316-9497, 9624-9628, 16523-16525, 16534-16538, 16552-16571, 20450, 21909-21919, 23195-23201, 23328-23331, 26558-26560, 26574-26575, 26603-26687)

Sławomir Wojtas – ówczesny Prezes Zarządu Spółki zeznał, że nie pamięta okoliczności, które spowodowały zawarcie porozumienia z dnia 21 kwietnia 2011 r. i że Spółka działała w tym zakresie w uzgodnieniu z Miastem Wrocław. Monika Jaśkowska – Rokita – ówczesna Wiceprezes Zarządu Spółki zeznała m.in., że nie wiedziała, że Generalny Wykonawca w kwietniu 2010 r. deklarował, iż zmiany technologiczne będą bezkosztowe, a zawarcie porozumienia miało umożliwić przyspieszenie prac na budowie, bowiem wykonawca wskazywał, że nie ma środków z uwagi na wykonane wcześniej prace optymalizacyjne, a także, że będą problemy z kontynuowaniem prac na budowie jeżeli nie otrzyma wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 16621-16652)

Podczas trwania kontroli, Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu Spółki oraz Paweł Rychel – Prokurent Samoistny w przedmiotowym zakresie wyjaśniali, że Spółka wypłaciła wynagrodzenie ponieważ na dzień zawarcia porozumienia z dnia 21 kwietnia 2011 r., zdaniem Spółki, Wykonawca spełnił warunki określone w pkt 4.4 O.W.U. Prezydent Wrocławia również potwierdził to stanowisko.

(dowód: akta kontroli str. 7158-7165, 7167-7191, 20583-20595, 20841-20848, 20994-21012, 25959-25974)

Maciej Bluj – Wiceprezydent Wrocławia wyjaśnił m.in., iż podpisał porozumienie bowiem było to zasadne w ocenie Spółki i Pełnomocnika Prezydenta Wrocławia ds.

⁵³ Prac projektowych w zakresie instalacji elektrycznej, teletechnicznej i tryskaczowej nie zakończono do czasu odstąpienia od umowy z Generalnym Wykonawcą 3 października 2012 r.

Euro – Michała Janickiego, a także, że wykonanie prac optymalizacyjnych było konieczne w sytuacji w jakiej znajdowała się inwestycja i pozwalało na nadrobienie ponad 10-miesięcznego opóźnienia spowodowanego przez poprzedniego wykonawcę.

(dowód: akta kontroli str. 25955-25958)

NIK nie podziela argumentacji przedstawionej ww. zeznaniach i wyjaśnieniach, bowiem w chwili zawarcia porozumienia Spółka dysponowała wiedzą wskazującą, że termin wykonania umowy nie zostanie dotrzymany, nie mówiąc już o jego skróceniu. W tych okolicznościach zawarcie porozumienia i wypłacenie Generalnemu Wykonawcy wynagrodzenia było działaniem sprzecznym z umową i niegospodarnym.

(dowód: akta kontroli str. 6390-6711, 8299-8422, 8915-8962, 9316-9497, 16534-16538, 16552-16571)

Faktycznie stadion nie został ukończony w terminach przewidzianych umową z Konsorcjum Max Bögl z dnia 16 stycznia 2010 r., a zatem nie zostały zrealizowane przesłanki wypłaty dodatkowego wynagrodzenia w wysokości 24.680,7 tys. zł. Spółka i Gmina Wrocław uwzględniły roszczenie o zwrot tego wynagrodzenia w powołanym wcześniej wezwaniu do próby ugodowej (skierowanym 31 października 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 7079-7111)

4. Spółka, niegospodarnie wydatkowała 5.087,3 tys. zł z VAT (4.136,0 tys. zł netto) na zmiany w systemie zasilania stadionu we Wrocławiu⁵⁴ w energię elektryczną, polegające w szczególności na zwiększeniu z 5 do 9 liczby transformatorów, wykonaniu układu automatyki samoczynnego przełączania rezerwy (SZR) po stronie SN⁵⁵ 20 kV i układu równoległej pracy agregatów z siecią energetyczną oraz zwiększenia mocy agregatów prądowców. Zmiany te zostały wprowadzone umową Konsorcjum Max Bögl na roboty dodatkowe z dnia 30 marca 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 4853, 6849-6891, 6736-6764, 8479, 16518-16519, 17013-17206, 17231-17237, 23293-23325, 26369-26438)

Według treści protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na te roboty (z wolnej ręki) zwiększenie zapotrzebowania na moc z 8 MW do 10 MW wynikało z potrzeby zasilania stref okołostadionowych w związku z oczekiwaniami UEFA⁵⁶ (wymagana moc: 1,9 MW), wykonywania robót zamiennych w toaletach publicznych i kioskach gastronomicznych polegających za zastąpieniu ogrzewania wodnego ogrzewaniem elektrycznym (wymagana moc: 0,3 MW) oraz planowanym uruchomieniem tzw. Centrum Hostingowego (centrum kolokacyjnego), dla którego funkcjonowania przewidywano dostarczanie energii o mocy około 2 MW.

(dowód: akta kontroli str. 18978-19036)

Powołany w czasie kontroli biegły z zakresu elektroenergetyki⁵⁷ stwierdził, że system zasilania przewidziany w pierwotnej umowie z Konsorcjum Max Bögl, określony w projekcie przetargowym, stanowiącym załącznik do tej umowy, był

⁵⁴ W pierwotnym projekcie budowlanym, przewidzianych było 5 stacji transformatorowych wyposażonych w 7 transformatorów. W związku z planowanymi oszczędnościami w kosztach budowy, w projekcie przetargowym stanowiącym podstawę wyceny robót przez wykonawców przewidziano 3 stacje transformatorowe wyposażone w 5 transformatorów.

⁵⁵ Sieć średniego napięcia (SN) sieć elektroenergetyczna zasilana napięciem średnim (o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV i niższym niż 110 kV).

⁵⁶ Each Hospitality Area (wymagana moc: 1 MW), Stadium Media Center (wymagana moc 0,5 MW), Centrum Akredytacji (wymagana moc 0,3 MW), zaplecze dla wolontariuszy (wymagana moc: 0,1 MW).

⁵⁷ Na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o NIK.

wystarczający dla zapewnienia sprawnego i bezpiecznego zasilania stadionu we Wrocławiu na czas przeprowadzenia EURO 2012 oraz funkcjonowania stadionu po jego zakończeniu, nawet w przypadku uruchomienia wymienionego centrum hostingowego. Biegły wskazał, że system zasilania według projektu przetargowego zabezpieczał zapotrzebowania na moc w czasie ww. turnieju, określoną na 5,51 MW w bilansie energetycznym zawartym w projekcie budowlanym zamiennym⁵⁸. Taka możliwość istniała nawet bez wykorzystania agregatów prądowców, bowiem transformatory przewidziane w projekcie przetargowym zapewniały moc 7,44 MW, a przy dopuszczalnym ich przeciążeniu 9,67 MW⁵⁹ przy zapotrzebowaniu z bilansu 5,51 MW. Moc agregatów przyjęta w projekcie przetargowym również nie wymagała zwiększenia. Ponadto biegły wskazał, że zasilanie stadionu we Wrocławiu z uwzględnieniem agregatów prądowców przewidzianych w projekcie przetargowym umożliwiało pobór mocy w wysokości 11,76 MW.

(dowód: akta kontroli str. 6124-6127, 6330-6338, 26369-26438, 26538-26542)

W czasie dotychczasowego funkcjonowania stadionu najwyższa dostarczona moc z sieci energetycznej wyniosła 3,22 MW (w dniu 16 czerwca 2012 r. – 1,68 MW z zasilania podstawowego i 1,54 z zasilania rezerwowego) w czasie EURO 2012. Dodatkowo w czasie meczy pracowały agregaty prądowców Spółki, które dostarczały do sieci stadionowej łącznie 0,5 MW. UEFA w czasie turnieju posiadała również własne agregaty prądowców, którymi zasilala strefę wozów transmisyjnych (Broadcast), serwerownię UEFA i klimatyzację serwerowni, dla których sieć stadionowa stanowiła zasilanie rezerwowe. Moc z jaką podczas EURO 2012 pracowały agregaty UEFA nie była znana, lecz z wytycznych UEFA wynikało, że konieczne do zasilania odbiory, nie wymagały mocy wyższej niż rzędu 1,7 MW. Wskazuje to jednoznacznie, że system zasilania przewidziany w projekcie przetargowym, ze znacznym zapasem mocy, umożliwiał sprawne i bezpieczne zasilanie stadionu w energię elektryczną.

(dowód: akta kontroli str. 16528-16530, 16549-16551, 19434-19652, 19654-19656, 26369-26438)

W wyniku zmian w systemie zasilania wprowadzonych na podstawie powołanej umowy z 30 marca 2011 r. zrealizowany został układ pozwalający na dostarczanie mocy 17,94 MW, w tym z transformatorów przy ich dopuszczalnym przeciążeniu - 14,87 MW, w sytuacji gdy zgodnie z warunkami zasilania do wykorzystania na zasilaniu podstawowym i rezerwowym z sieci energetycznej była moc 10 MW.

(dowód: akta kontroli str. 19434-19652, 19654-19656, 25810-25954, 25899-25954, 26369-26438)

Niezależnie od powyższego podnieść w tym miejscu należy, że do czasu kontroli NIK nie utworzono Centrum Hostingowego (centrum kolokacyjnego), którego przyszłym funkcjonowaniem uzasadniano w 2011 r. zwiększenie zapotrzebowania na moc o 2 MW po Mistrzostwach Europy.

(dowód: akta kontroli str. 19434-19652, 19654-19656)

Należy również podkreślić, że do ewentualnego zabezpieczenia okazjonalnego zasilania odbiorów w strefach okołostadionowych, w czasie EURO 2012, jak i po jego zakończeniu, praktykuje się wykorzystywanie przewoźnych stacji transformatorowych i agregatów prądowców, bez konieczności ponoszenia kosztów nadmiernej rozbudowy systemu zasilania, która w kontekście faktycznego zapotrzebowania na energię była zbędna.

⁵⁸ Zatwierdzony Decyzją Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 lipca 2011 r.

⁵⁹ W Projekcie Przetargowym przewidziano 5 transformatorów x 1600 kVA + 30 % przeciążenia, z uwzględnieniem współczynnika mocy $\cos \phi$ 0,93 = 9672 kW = 9,672 MW.

(dowód: akta kontroli str. 23195-23201, 23274, 26369-26438, 26688-26787)

W złożonych w tym zakresie wyjaśnieniach Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu Spółki i Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu wskazali, że głównym powodem zawarcia umowy z dnia 30 marca 2011 r. było zapewnienie niezawodności zasilania oraz zapewnienie zwiększonej mocy na czas EURO 2012, a z przeprowadzonych analiz wynikało, że moc do zasilania stadionu podczas EURO 2012 powinna wynosić 10 MW. NIK nie podziela stanowiska Zarządu Spółki z przyczyn wskazanych przez biegłego oraz tego, że zapotrzebowanie mocy na czas ww. turnieju, w bilansie energetycznym zawartym w projekcie budowlanym zamiennym, sporządzonym po podpisaniu umowy z 30 marca 2011 r., określono na 5,51 MW.

(dowód: akta kontroli str. 7238-7239, 16528-16530, 16549-16551, 25810-25954, 26369-26438, 26601-26602)

Powołany przez NIK biegły stwierdził także, że wykonanie przez Konsorcjum Max Bögl zmian w systemie zasilania w energię elektryczną w stosunku do systemu zasilania przewidzianego w projekcie przetargowym, uzasadniało zwiększenie wynagrodzenia co najwyżej o 2.295,2 tys. zł bez VAT (2.823,1 tys. zł z VAT), a zatem wynagrodzenie określone w umowie z 30 marca 2011 r. (4.400,0 tys. zł netto (5.412,0 tys. zł z VAT) zostało zawyżone co najmniej o 2.104,8 tys. zł bez VAT, a faktycznie wypłacone o 1.840,8 tys. zł netto (2.264,2 tys. zł z VAT).

(dowód: akta kontroli str. 6124-6127, 6330-6338, 18978-19036, 20450, 20489-20492, 20554-20574, 21803-21859, 26369-26438)

W związku z brakiem konieczności dokonania zmian systemu zasilania nieuprawnionym było zastosowanie w zakresie udzielenia Konsorcjum Max Bögl zamówienia trybu zamówienia z wolnej ręki.

(dowód: akta kontroli str. 18978-19036, 26369-26438)

5. Spółka nienależycie zabezpieczyła interes Zamawiających poprzez niezapewnienie aby przekazany Konsorcjum Max Bögl zmieniony program funkcjonalno-użytkowy, w którym wprowadzone zostały zmiany w systemie zasilania stadionu został uwzględniony przez nowego Generalnego Wykonawcę. Wyłoniony w przetargu pierwszy generalny wykonawca - Konsorcjum Mostostal zaproponowało, zaakceptowaną przez Spółkę, zmianę polegającą na zwiększeniu liczby transformatorów do 7 oraz ich rozmieszczeniu. Zmiana ta zgodnie z treścią wniosku Konsorcjum Mostostal miała pozostać bez wpływu na wynagrodzenie Generalnego Wykonawcy, a Zamawiającemu umożliwić oszczędności rzędu 1.656,0 tys. zł w zakresie kosztów dostarczanych przez niego kabli. W związku ze zmianą wykonawcy Spółka przekazała Konsorcjum Max Bögl, program funkcjonalno-użytkowy, który zawierał zmiany w stosunku do poprzedniego programu, bowiem uwzględniał między innymi, zmiany w systemie zasilania przewidziane przez poprzedniego generalnego wykonawcę.

(dowód: akta kontroli str. 13655-13743, 17013-17206)

W ocenie NIK działaniem nierzetelnym Spółki było nieprecyzyjne określenie zobowiązania Konsorcjum Max Bögl wynikającego z umowy z dnia 16 stycznia 2010 r. w zakresie sposobu wykonania systemu zasilania stadionu, co w dalszej konsekwencji miało wpływ na ustalenie zakresu wprowadzanych zmian w tym systemie. W czasie realizacji inwestycji Zamawiający zadecydował bowiem o zmianach w systemie⁶⁰ zasilania stadionu polegających przede wszystkim na zwiększeniu ilości i łącznej mocy transformatorów oraz mocy agregatów

⁶⁰ Obejmujących zwiększenie liczby transformatorów do 9, a ponadto wykonanie automatyki samoczynnego przełączania rezerwy SZR po stronie SN 20 kV, zwiększenie mocy agregatów i wykonanie układu równoległej pracy agregatów z siecią energetyczną.

prądoworczych w związku z planowanym zwiększeniem zapotrzebowania na moc z 8 MW przewidzianych w projekcie przetargowym do 10 MW. W korespondencji poprzedzającej zawarcie umowy z Generalnym Wykonawcą występowały istotne rozbieżności co do wartości prac związanych za zmianą systemu zasilania. Generalny Wykonawca proponował kwotę 6.796,4 tys. zł z VAT uwzględniającą jego 35% narzut, zaś Spółka w piśmie z dnia 8 marca 2011 r. swoją ostateczną propozycję cenową określiła na 3.099,2 tys. zł z VAT, po czym oszacowując w kosztorysach inwestorskich wartość przedmiotu zamówienia publicznego (10 marca 2011 r.) wyceniono wartość zmian systemu zasilania na 3.478,0 tys. zł z VAT. Ostatecznie wynagrodzenie na roboty dodatkowe z tym związane w umowie z 30 marca 2011 r. wyceniono na 5.412,0 tys. zł z VAT (4.400,0 tys. zł netto). Z umowy tej wynikało, że zmiana obejmuje, między innymi, montaż 4 dodatkowych transformatorów, co oznaczało, że strony przyjęły, że w zakresie zobowiązania Konsorcjum Max Bögl leżało wykonanie systemu zasilania z 5 transformatorami, a nie 7 jak wynikało to z programu funkcjonalno-użytkowego.

(dowód: akta kontroli str. 13655-13743, 18978-19036, 20450, 20489-20492, 20554-20574, 21803-21859, 26369-26438)

W złożonych w tym zakresie wyjaśnieniach Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki oraz Paweł Rychel – Prokurent Spółki utrzymywali, że Generalny Wykonawca nie chciał zaakceptować programu funkcjonalno-użytkowego przekazanego mu 22 stycznia 2010 r. Według wyjaśniających Spółka pod presją czasu musiała przyjąć takie stanowisko Konsorcjum Max Bögl poprzez zawarcie dodatkowej umowy na zmianę sposobu zasilania.

(dowód: akta kontroli str. 21748-21750, 21794-21795)

NIK nie podziela poglądu wyjaśniających jakoby Konsorcjum konsekwentnie odmawiało wykonania systemu zasilania określonego w programie funkcjonalno-użytkowym, o czym świadczy chociażby jego wniosek o zmianę z dnia 15 lipca 2010 r., w którym bezkosztowo modyfikował koncepcję przewidzianą w tym programie. Zdaniem NIK sytuacja ta była jednak konsekwencją pośpiechu przy negocjacji umowy z Konsorcjum Max Bögl i braku należytej staranności w sporządzeniu dokumentacji umownej, precyzyjnie określającej zakres zobowiązań Wykonawcy, tym bardziej, że wnioskowana przez poprzedniego generalnego wykonawcę zmiana układu zasilania została zaakceptowana już 20 lipca 2009 r.

(dowód: akta kontroli str. 6124-6127, 6330-6338, 17013-17206)

6. Działaniem nierzetelnym Spółki było dostarczenie 9 lipca 2012 r. Konsorcjum Max Bögl podpisanej przez Zamawiających zmiany nr 2 w aneksie nr 4 z dnia 26 stycznia 2012 r. do umowy z 16 stycznia 2010 r., tj. trzy dni po złożeniu oświadczenia o odstąpieniu od tego aneksu. Wymienioną zmianą, strony umowy skorygowały procedurę odstąpienia od aneksu oraz przesunęły możliwość tego odstąpienia z 18 maja na 15 lipca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 3161-3306, 5019-5309, 8156-8282, 10496-10514, 17352-17361, 21614-21617, 21697-21730, 21739-21745)

Działanie to spowodowało podważenie przez Konsorcjum skuteczności odstąpienia od aneksu nr 4. Konsorcjum Max Bögl podniosło bowiem że:

- art. 139 ust. 2 ustawy PZP zobowiązuje, pod rygorem nieważności, zachowanie formy pisemnej wszystkich umów w sprawie zamówienia publicznego, jakim niewątpliwie była zmiana aneksu nr 4,
- art. 78 § 1 k.c. wskazuje, że do zawarcia (a tym samym i zmiany umowy) w formie pisemnej wystarczy wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej strony i jest przez nią podpisany.

Przed dniem złożenia oświadczenia o odstąpieniu od aneksu nr 4 (tj. 6 lipca 2012 r.) Wykonawcy nie przekazano jego zmiany podpisanej przez Zamawiających.

(dowód: akta kontroli str. 3161-3306, 5019-5309, 8156-8282)

W przypadku uznania przez sąd racji Konsorcjum Max Bögl co do skuteczności odstąpienia Zamawiających od aneksu nr 4, zmianie uległyby istotne okoliczności mające wpływ na przebieg rozliczeń z tym Konsorcjum. Aneksem nr 4 dokonano bowiem m.in.:

- przesunięcia ostatecznego terminu wykonania robót oraz osiągnięcia pełnej gotowości do przeprowadzenia odbioru końcowego – na 31 marca 2012 r.,
- zmniejszenia kary umownej z tytułu zwłoki w zakresie przeprowadzenia odbioru końcowego,
- potwierdzenia Wykonawcy jego prawa do wynagrodzenia uzyskanego w wysokości 24.680,7 tys. zł w związku zawarciem z dnia 21 kwietnia 2011 r. porozumienia z Zamawiającymi z tytułu prac związanych z zagospodarowaniem i optymalną organizacją budowy, których wykonanie było niezbędne dla dotrzymania lub skrócenia terminu realizacji umowy.

(dowód: akta kontroli str. 3161-3181)

Pełnomocnik procesowy Spółki przedstawił w postępowaniu sądowym stanowisko według którego opisane wcześniej fakty nie stanowiły przeszkody do odstąpienia od aneksu, jeśli nie z dniem oświadczenia o odstąpieniu (6 lipca 2012 r.), to z dniem dostarczenia przywołanej jego zmiany (9 lipca 2012 r.). Bez względu na sądowe rozstrzygnięcie w przyszłości sprawy skuteczności odstąpienia od wzmiankowanego aneksu nr 4 do umowy z Konsorcjum Max Bögl, zauważyć należy, iż ze względu na datę sporządzenia aneksu nr 4, osoby go podpisujące za Zamawiających (Sławomir Wojtas ówczesny Prezes Zarządu, Robert Pietryszyn, wówczas Członek Zarządu Spółki, przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta Wrocławia), potwierdzili niezgodnie ze stanem faktycznym, że Wykonawca nie utracił prawa do dodatkowego wynagrodzenia przewidzianego w pkt 4.4 O.W.U, które rzekomo przysługiwało mu na ustalonych warunkach. W dniu podpisania aneksu nie było bowiem możliwości spełnienia warunku, określonego w tym punkcie O.W.U., dotrzymania lub skrócenia ustalonego na 30 czerwca 2011 r. terminu na dokończenie budowy stadionu w zakresie umożliwiającym organizację imprez masowych zgodnie z obowiązującymi przepisami i wymogami UEFA oraz Ekstraklasy S.A.

(dowód: akta kontroli str. 3182-3306, 5019-5309, 8156-8282)

7. Podpisanie w dniu 29 lipca 2011 r. przez ówczesnego Prezesa Zarządu Spółki – Sławomira Wojtasa i ówczesnego Wiceprezesa Zarządu – Monikę Jańskowską-Rokitę przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta Wrocławia – Marcina Urbana niekorzystnej zmiany umowy z Konsorcjum Max Bögl, tj. aneksu nr 3. W wyniku tego zmieniono określoną w pkt 19.10 O.W.U. zasadę, że wartość faktur przejściowych nie może przekroczyć 90% całkowitego wynagrodzenia Wykonawcy, oraz że faktura końcowa na pozostałe 10% wynagrodzenia mogła zostać wystawiona dopiero po dokonaniu odbioru końcowego przedmiotu umowy. Po tej zmianie umowy wartość faktur przejściowych przekraczająca 90% całkowitego wynagrodzenia Wykonawcy, wymagała dostarczenia do Zamawiającego gwarancji bankowej na każdą z kwot wynikającą z faktur. W sposób oczywisty, dokonanie przez inwestora płatności po faktycznym zakończeniu i odebraniu robót jest korzystniejsze od płatności za roboty oszacowane, a przede wszystkim nieprzyjęte i nieodebrane.

(dowód: akta kontroli str. 17013-17094, 17275-17276)

Ustanowienie w związku z zawarciem ww. aneksu gwarancji bankowych, było działaniem sprzecznym z art. 150 ust. 2 ustawy PZP, ograniczającym górną granicę

zabezpieczenia do 10% maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy. Dostarczone bowiem przez Konsorcjum Max Bögl, w związku z tym aneksem gwarancje bankowe, opiewały na 50.313,7 tys. zł. Po uwzględnieniu wcześniej wniesionych gwarancji (32.750,0 tys. zł) ich kwota znacznie przekroczyła poziom dopuszczony ustawą PZP (o ponad 16%). NIK nie podziela przy tym wyjaśnień Jacka Kostrzewskiego – Wiceprezesa Zarządu Spółki i Pawła Rychela – Prokurenta Samoistnego, jakoby było to innego rodzaju zabezpieczenie aniżeli zabezpieczenie należytego wykonania umowy i nie było objęte 10% limitem.

(dowód: akta kontroli str. 7386-7430, 17275-17276, 21748-21750, 21794-21795)

W związku z wymienionym aneksem nr 3 wypłacono Generalnemu Wykonawcy wynagrodzenie w kwocie 44.871,0 tys. zł, pomimo że nie wykonano wszystkich robót i nie dokonano ich odbioru końcowego. Do czasu kontroli zastosowane zabezpieczenie w formie gwarancji bankowych wprowadzone aneksem nr 3 okazało się nieefektywne w związku z powstałym sporem z Generalnym Wykonawcą. Związane z tym powództwo Konsorcjum Max Bögl, do czasu kontroli nie zostało rozstrzygnięte, a sąd do czasu rozstrzygnięcia tego powództwa zakazał korzystania Spółce i Gminie z tych gwarancji.

(dowód: akta kontroli str. 3101-3139, 3149-3150, 5018-5369, 6849-6892, 7377-7415, 7465-7496)

Podpisanie 29 lipca 2011 r. aneksu nr 3 do umowy z 16 stycznia 2010 r. z Konsorcjum Max Bögl, w powiązaniu z przyjętą w umowie zasadą dokonywania płatności przejściowych na podstawie szacowanych wartości robót w protokołach zaawansowania robót, bez potwierdzenia ich wykonania lub odbioru, skutkowało wypłatą wynagrodzenia Generalnemu Wykonawcy w kwocie znacznie wyższej od zrealizowanych robót. Świadczy o tym kwota roszczeń z tytułu robót niewykonanych lub wykonanych przy zastosowaniu tańszej technologii i materiałów albo niedostatecznej ich jakości - w łącznej wysokości 98.971,5 tys. zł, znacznie wyższej od niewypłaconej Konsorcjum części kwoty kontraktu 22.416,7 tys. zł⁶¹, tj. o 76.554,8 tys. zł. Nadpłacenie, w stosunku do wartości zrealizowanych robót⁶² wymienionych 76.554,8 tys. zł, biorąc pod uwagę kryterium gospodarności, NIK ocenia negatywnie.

(dowód: akta kontroli str. 6390-6414, 8666-8710, 17013-17094, 17275-17276, 17343-17350)

W odniesieniu do nadpłacenia wynagrodzenia dla Konsorcjum Max Bögl ówczesna Wiceprezes Zarządu Monika Jaśkowska- Rokita wskazała, że wstrzymanie wypłaty wynagrodzenia przed złożeniem dokumentów do nadzoru budowlanego, które były w posiadaniu Generalnego Wykonawcy, uniemożliwiłoby ich złożenie, a w konsekwencji przeprowadzenie EURO 2012. Prezes Zarządu - Robert Pietryszyn i Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu stwierdzili zaś, że Generalny Wykonawca twierdził, iż jego roszczenia wielokrotnie przewyższają roszczenia Zamawiających, a Spółka do momentu odbioru końcowego miała możliwość pomniejszenia lub wykluczenia wcześniej zatwierdzonych robót, zaś w związku

⁶¹ Z umownego wynagrodzenia po zmianach nie wypłacono Konsorcjum Max Bögl, po uwzględnieniu potrącenia wynagrodzenia zapłaconego firmie Imtech w ramach odpowiedzialności solidarnej, kwoty 22.416,7 tys. zł.

⁶² Wartość kontraktu po zmianach wynosiła 688.815,3 tys. zł. Wynagrodzenie wypłacone konsorcjum Max Bögl 663.901,3 tys. zł oraz firmie Imtech (w ramach odpowiedzialności solidarnej 2.497,3 tys. zł) wyniosło razem 666.398,6 tys. zł. Zatem do zapłaty pełnej ceny umownej pozostawało 22.416,7 tys. zł, co przy kwocie roszczeń z tytułu robót niewykonanych, wykonanych przy zastosowaniu tańszej technologii lub materiałów, albo niedostatecznej ich jakości - w łącznej wysokości 98.971,5 tys. zł, oznaczało nadpłacenie 76.554,8 tys. zł (98.971,5 tys. zł - 22.416,7 tys. zł. = 76.554,8 tys. zł.

z tym, że wykonywał wiele robót dodatkowych, Spółka miała przez cały okres trwania umowy gwarancje, że będzie istniała możliwość potrącenia. Ponadto stwierdzili, że Konsorcjum Max Bögl odmawiało dokonania zmiany umowy oraz, że „w realiach chwili, tj. w okresie od kilku do jednego miesiąca przed umownym przekazaniem obiektu władzom UEFA, jedyną alternatywą było zerwanie umowy z kolejnym Generalnym Wykonawcą, co skutkowałoby brakiem możliwości zorganizowania przez Polskę EURO 2012 we Wrocławiu. Zamawiający w realiach polskiego wymiaru sprawiedliwości, nie miał najmniejszej możliwości sądowego przymuszenia Wykonawcy do stosowania się do zapisów Umowy z dnia 16 stycznia 2010 r. i jednocześnie wymuszenia kontynuowania robót na obiekcie. Odbycie EURO 2012 pozwoliło po jego zakończeniu Zamawiającemu na podjęcie stosownych, przewidzianych umową i prawem środków, z naliczeniem maksymalnych kar umownych oraz odstąpieniem od umowy włącznie”.

(dowód: akta kontroli str. 6896-6903, 7167-7179, 7238-7239, 16636-16652)

8. Sporządzenie 30 lipca 2012 r. niezgodnego z brzmieniem warunków jednej z sześciu gwarancji bankowych należytego wykonania umowy (zawartej z Konsorcjum Max Bögl z 16 stycznia 2010 r.) żądania zapłaty 32.750,0 tys. zł. Wyłącznie podpisy dwóch z trzech osób działających w imieniu beneficjentów gwarancji zostały potwierdzone przez notariusza (Prezydenta Wrocławia, działającego w imieniu Gminy Wrocław i Pawła Rychela, Prokurenta Samoistnego działającego w imieniu Spółki). Podpis Dyrektora Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego, stanowiący kontrasygnatę Skarbnika Gminy Wrocław, nie został potwierdzony notarialnie. Zgodnie natomiast z treścią dokumentu gwarancji w celu identyfikacji, podpisy złożone na żądaniu zapłaty kwoty gwarancji winny być potwierdzone przez notariusza.

(dowód: akta kontroli str. 7335-7469, 7497-7551, 16577-16579, 26354-26355)

Wymienione żądanie zapłaty przez bank gwarantowanej kwoty było konsekwencją nie zapłacenia przez Konsorcjum Max Bögl kary umownej z tytułu nieterminowego wykonania robót, o uiszczenie której w kwocie 65.872,3 tys. zł Spółka i Gmina Wrocław wezwały Konsorcjum w dniu 6 lipca 2012 r., oraz z tytułu roszczeń wynikających z nienależytego wykonania umowy w kwocie 17.191,5 tys. zł⁶³, o zapłacenie której wezwano 23 lipca 2012 r. Żądanie zapłaty zostało złożone w banku 30 lipca 2012 r., na 1 dzień przed upływem ważności gwarancji. Jego projekt został sporządzony przez kancelarię prawną działającą na zlecenie Spółki i dostarczony przez nią do banku.

(dowód: akta kontroli str. 5018-5145, 5763-5767, 7416-7430, 7497-7551)

Powołując się w szczególności na przedmiotowy błąd formalny żądania zapłaty z tytułu gwarancji (brak notarialnego potwierdzenia jednego z podpisów), bank odmówił wypłaty objętej nią kwoty.

(dowód: akta kontroli str. 7546-7551, 19674-19682, 22055-22075)

W złożonych podczas kontroli wyjaśnieniach Prezydent Wrocławia wyraził odmienny od literalnego brzmienia warunku gwarancji oraz stanowiska banku pogląd, iż notarialne potwierdzenie jednego z podpisów beneficjentów na żądaniu zapłaty, tj. podpisu osoby udzielającej kontrasygnaty, nie było wymagane. Podobne stanowisko wyrazili też w udzielonych wyjaśnieniach Prezes Zarządu Spółki – Robert Pietryszyn, Wiceprezes Zarządu -- Jacek Kostrzewski oraz Prokurent Samoistny – Paweł Rychel. Pełnomocnik Spółki w piśmie do banku z dnia 28 maja 2013 r.

⁶³ Określona w żądaniu zapłaty z dnia 23 lipca 2012 r. kwota 17.191,5 tys. zł z tytułu roszczeń wynikających z nienależytego wykonania umowy odpowiadała wraz z karą umowną 65.872,3 tys. zł sumie posiadanych gwarancji bankowych.

utrzymując stanowisko, co do ważności żądania zapłaty gwarantowanej przez bank kwoty bez notarialnego potwierdzenia jednego z podpisów na żądaniu zapłaty, z jak to określił „daleko posuniętej ostrożności” przedstawił bankowi potwierdzony notarialnie podpis Skarbnika Gminy, kontrasygnujący wcześniej złożone żądanie wypłaty gwarantowanej kwoty. Złożonego jednakże po wygaśnięciu gwarancji, notarialnie potwierdzonego podpisu kontrasygnującego żądanie, bank nie uznał za podstawę do dokonania wypłaty. W tym stanie rzeczy 3 grudnia 2013 r. (7 miesięcy od odmowy przez bank spełnienia zobowiązań z gwarancji) Zamawiający złożyli do sądu pozew o nakazanie wypłaty gwarancji w żądanej kwocie 32.750,0 tys. zł. W kolejnych wyjaśnieniach Paweł Rychel i Jacek Kostrzewski utrzymywali, że dopiero 24 lipca 2013 r. zakończyło się postępowanie z wniosku o zabezpieczenie powództwa Konsorcjum Max Bögl, poprzez zakazanie z korzystania z gwarancji bankowych, a Spółka wraz z kancelarią prawną prowadziły analizy czy właściwym sposobem dochodzenia roszczeń od banku jest wniesienie pozwu, co wymagało dokonania opłaty w wysokości 100 tys. zł, czy też zawezwanie do próby ugodowej, z którym wiązała się opłata w niewielkiej kwocie (40 zł). W kontekście tych wyjaśnień należy zauważyć, że od dnia 16 listopada 2012 r. nie było choćby nieprawomocnego postanowienia zakazującego Zamawiającym korzystania z gwarancji bankowej, a zatem możliwe było wniesienie znacznie wcześniej powództwa przeciwko bankowi udzielającemu gwarancji.

(dowód: akta kontroli str. 5310-5369, 7158-7165, 19683-19691, 20484-20488, 20583-20595, 20841-20848, 20994-20999)

9. Sprzecznie z umową zawartą 16 stycznia 2010 r. z Konsorcjum Max Bögl, Spółka zaakceptowała złożone przez Wykonawcę zabezpieczenie należytego wykonania umowy. Złożona przez Konsorcjum gwarancja z 27 stycznia 2010 r. zgodnie z pkt 14.1 O.W.U. zabezpieczała wprawdzie pokrycie Zamawiającym zobowiązań Konsorcjum w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości robót do kwoty 32.750 tys. zł, ale jej ważność wygasła 30 listopada 2011 r.⁶⁴, 41 dni po upływie ostatniego terminu zakończenia realizacji budowy wyznaczonego na 20 października 2011 r. Tymczasem umowa zawarta z Konsorcjum 16 stycznia 2010 r. wymagała, by zabezpieczenie należytego jej wykonania, jako zabezpieczające również roszczenia z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości robót budowlanych, ustanowione było na okres odpowiadający 15-letniemu okresowi rękojmi za wady i gwarancji jakości robót budowlanych liczony od odbioru końcowego (pkt 14.1 w związku z pkt 13.4, 14.5 i 14.6 O.W.U.).

(dowód: akta kontroli str. 8147-8155, 16717-16790, 17013-17093)

Sprzecznie z umową z Konsorcjum Max Bögl Spółka zaakceptowała także złożoną przez Konsorcjum zmianę z dnia 21 maja 2010 r. bankowej gwarancji należytego wykonania umowy. W wyniku tej zmiany ograniczono zakres zabezpieczenia zobowiązań Konsorcjum do niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, tj. wyłączono z zabezpieczenia pokrycie zobowiązań Konsorcjum z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości robót, pozostawiając kwotę zabezpieczenia 32.750 tys. zł. Zgodnie zaś z pkt 14.1 i 14.2 O.W.U. Zamawiający powinien dysponować zabezpieczeniem należytego wykonania umowy, obejmującym również roszczenia z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości robót budowlanych. Stosownie do pkt 14.5 O.W.U. 70% zabezpieczenia winno zostać zwrócone Wykonawcy w ciągu 30 dni po odbiorze końcowym przedmiotu umowy, natomiast pozostałe 30% służyć do pokrycia ewentualnych roszczeń z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości robót budowlanych. W przypadku zabezpieczenia należytego wykonania umowy

⁶⁴ Termin ten był kilkakrotnie przedłużany, ostatecznie do 31 lipca 2012 r.

zawartego w jednym dokumencie, punkt 14.6 O.W.U. doprecyzowywał, iż wykonawca najpóźniej w dniu odbioru końcowego przedmiotu umowy wymieni dokument zabezpieczenia, na dokument 30% kwoty zabezpieczenia. Jedyną przewidzianą w umowie podstawą zwolnienia zabezpieczenia z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości robót budowlanych (pkt 14.7 O.W.U.) będzie protokół odbioru ostatecznego przedmiotu umowy (dokonany po upływie terminu rękojmi za wady i gwarancji jakości robót budowlanych).

(dowód: akta kontroli str. 7425-7430)

W sprawie akceptowania sprzecznych z umową działań dotyczących zabezpieczenia należytego jej wykonania, ówczesna Wiceprezes Zarządu Spółki – Monika Jaśkowska-Rokita utrzymywała, że zabezpieczenia były prawidłowe, a dokonana zmiana nie wpłynęła negatywnie na zakres uprawnień z tytułu gwarancji należytego wykonania umowy. Także aktualny Prezes Zarządu Spółki Robert Pietryszyn, Wiceprezes Zarządu – Jacek Kostrzewski oraz Prokurent Samoistny – Paweł Rychel podczas kontroli twierdzili, że Spółka postępowała prawidłowo akceptując taką gwarancję i jej zmianę, bowiem zabezpieczenie należytego wykonania umowy było utrzymywane przez okres realizacji budowy przez Wykonawcę, a Spółka zażądała wypłacenia całości zabezpieczenia przed upływem terminu ważności gwarancji. Zdaniem wyjaśniających w umowach wieloletnich nie stosuje się żądania przedstawienia gwarancji, których okres biegnie do końca upływu gwarancji i rękojmi, bowiem byłoby to działanie niegospodarne, ponieważ Zamawiający byłby zobowiązany do pokrycia kosztów takiego zabezpieczenia w cenie umownej.

(dowód: akta kontroli str. 7158-7165, 8049-8055, 8480-8491, 9090-9102, 16636-16652)

Nie podejmując polemiki w zakresie opłacalności zakresu gwarancji i czasu jej trwania NIK zwraca uwagę, iż analizy w tym zakresie należało prowadzić przed zawarciem i wynegocjowaniem umowy z Konsorcjum Max Bögl. Zawierając umowę jej strony winny natomiast przestrzegać zawartych w niej warunków, uwzględnionych, co oczywiste, również w wynegocjowanym wynagrodzeniu.

Po zawarciu umowy prawo dopuszcza dokonanie pisemnie jej zmiany, czego nie uczyniono. W przeciwnym wypadku odstępstwa od zawartej umowy nie są dopuszczalne. NIK nie podziela poglądu wyjaśniających, jakoby zabezpieczenie pokrycia zobowiązań Konsorcjum w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości robót dokonane sprzeczne z umową z Konsorcjum Max Bögl, było korzystne dla Zamawiających. Ograniczenie bowiem (po kolejnych zmianach) ważności rzeczony gwarancji bankowej do końca lipca 2012 r., przy niepotwierdzeniu przez notariusza jednego z podpisów żądania wypłaty gwarantowanej kwoty z dnia 30 lipca 2012 r., bez możliwości jego terminowego uzupełnienia, spowodowało odmowę wypłaty objętej gwarancją kwoty, co najmniej do rozstrzygnięcia sporu sądowego. Pozwanie banku wymagało, co najmniej czasowego, zaangażowania 100 tys. zł, co przy braku wpływu gwarantowanej kwoty przez ponad półtora roku, licząc od złożenia żądania jej wypłaty, trudno uznać za korzystne dla Zamawiających.

Bezskuteczna do czasu kontroli NIK próba uruchomienia gwarancji wygasłej 31 lipca 2012 r. wskazuje, że dla Zamawiającego właściwym było uzyskanie zabezpieczenia ważnego w okresie ustalonym umową z Konsorcjum Max Bögl.

(dowód: akta kontroli str. 7425-7430, 7497-7551, 7546-7551, 19674-19682, 22055-22075)

10. Niegospodarne działanie polegające na powtórnym wykonaniu za 332,1 tys. zł fasady szklanej trzech studiów panoramicznych (przeznaczonych do realizacji programów telewizyjnych) znajdujących się na poziomie L6 stadionu. Fasady tych

studiów najpierw zostały wykonane przez Konsorcjum Max Bögl z podziałem na trzy pionowe przeszklenia, a następnie Spółka, jeszcze przed EURO 2012, zamówiła u innego wykonawcy zaprojektowanie i wykonanie zmian przeszkleń fasad w tych w studiach. Zmiany geometrii przeszklenia polegały na usunięciu podziału i wypełnieniu podwójnego otworowania jednym, bezpodziałowym przeszklaniem. Podczas kontroli Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu i Paweł Rychel – Prokurent Spółki w tym zakresie wyjaśniali, że wymiana fasad była spowodowana znaczącym zaburzeniem widoczności w kierunku murawy, co stwierdzono podczas wizyty ekspertów UEFA w lipcu 2011 r. Ponadto wskazali, że Spółka nie zatwierdziła projektu zawierającego podział fasad na trzy pionowe przeszklenia, a jednocześnie, że nie było podstaw do występowania z roszczeniami do wykonawcy lub projektanta. NIK nie podziela tych wyjaśnień bowiem okoliczność, że podział pionowy fasad wpływa na pogorszenie widoczności nie wymaga udziału eksperta UEFA, zaś realizacja tych robót bez zatwierdzonego przez Spółkę projektu świadczy o nieprawidłowym nadzorze. Działaniem nierzetelnym było również niezatwierdzenie przez kierownika zamawiającego protokołu z postępowania o zamówienie publiczne, w wyniku którego wyłoniony został wykonawca wymiany fasad.

(dowód: akta kontroli str. 18857-18971, 22099-22103, 21909-21912, 22104-22107)

11. Spółka, pomimo że Generalny Wykonawca nie dotrzymał terminów realizacji tzw. punktów krytycznych⁶⁵ (montażu stacji transformatorowych wyznaczonego na 28 kwietnia 2011 r. i wykonania wszystkich instalacji wyznaczonego na 28 czerwca 2011 r.), a nadto terminu wykonania stadionu w stanie umożliwiającym przeprowadzanie imprez masowych wyznaczonego na 30 czerwca 2011 r., nie naliczała Generalnemu Wykonawcy przewidzianych w umowie z 16 stycznia 2010 r. kar umownych. W złożonych w tej sprawie wyjaśnieniach Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu Spółki i Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki wskazali, że naliczenie kar umownych latem czy jesienią 2011 r. mogłoby doprowadzić do poważnych perturbacji uniemożliwiających zorganizowanie EURO 2012. Analogiczne co do istoty zeznania złożyła również ówczesna Wiceprezes Zarządu Spółki – Monika Jaśkowska-Rokita.

(dowód: akta kontroli str. 7167-7191, 16621-16665)

12. Spółka i Gmina przekazały do Ministra Sportu i Turystyki nierzetelne rozliczenie końcowe dotyczące budowy stadionu, sporządzone w sierpniu 2013 r. Przedmiotowa inwestycja została dofinansowana przez Ministra Sportu i Turystyki dotacją w wysokości 110.000,0 tys. zł, udzieloną na podstawie umowy z 28 października 2009 r. W rozliczeniu końcowym inwestycji, wbrew obowiązkowi wynikającemu z § 16 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r.⁶⁶ w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa⁶⁷ nie zawarto informacji dotyczącej podatku od towarów i usług zapłaconego i zwróconego zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług. W tym zakresie Rafał Dutkiewicz - Prezydent Wrocławia, Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu Spółki, Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki oraz Honorata Malik – Prokurent Spółki wyjaśnili, że w rozliczeniu końcowym nie ujęto

⁶⁵ Zgodnie z umową punkty określające we wskazanej dacie stopień zaawansowania lub wykonanie robót budowlanych i projektów wykonawczych, których opóźnienie miało skutkować nałożeniem na wykonawcę kar umownych.

⁶⁶ Dz. U. z 2006 r. Nr 120, poz. 831.

⁶⁷ Rozporządzenie to zgodnie z art. 110 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 ze zm.), znalazło zastosowanie do sporządzenia rozliczenia końcowego przedmiotowej inwestycji, w związku z jej realizacją w ramach programu wieloletniego ustanowionego na podstawie ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.).

informacji dotyczącej podatku VAT ze względu na okoliczność, że dofinansowanie dotyczyło kosztów inwestycji powstałych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. NIK nie podziela niniejszych wyjaśnień bowiem zgodnie z § 16 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia, obowiązek ten nie był uzależniony od okresu, w którym dofinansowana była inwestycja.

(dowód: akta kontroli str. 7079-7111, 21748-21791, 26181-26185)

13. Spółka działając nierzetelnie nie sporządzała protokołów odbioru częściowego przekazywanej w formie papierowej dokumentacji projektowej, co było przewidziane w pkt 10 O.W.U. do umowy z dnia 16 stycznia 2010 r. oraz było warunkiem wystawienia faktur przejściowych w odniesieniu do płatności za projekty (pkt 19.7 O.W.U.).

(dowód: akta kontroli str. 17405-17406, 17013-17113)

14. Działaniem nierzetelnym Spółki było również niewyznaczenie tzw. punktu lub punktów krytycznych w zakresie przygotowania projektowej dokumentacji wykonawczej, co w ocenie NIK miało negatywny wpływ na przebieg procesu projektowania, w którym doszło do wielomiesięcznych opóźnień.

(dowód: akta kontroli str. 6384-6389, 6698-6711, 17013-17113)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zgodnie z umową z dnia 16 stycznia 2010 r. Wykonawca miał kontynuować budowę Stadionu i realizować umowę w oparciu zatwierdzone projekty wykonawcze Konsorcjum Mostostalu. Konsorcjum Mostostalu w ramach realizacji promenady zewnętrznej - esplanady przebiegającej po obwodzie Stadionu, za zgodą Zamawiających i Projektanta, zmieniło technologię jej wykonania z prefabrykowanej przewidzianej w dokumentacji przetargowej na monolityczną. Wyrażając zgodę na takie rozwiązanie Projektant wskazał, że powinno to spowodować zmniejszenie kosztów budowy. Zrealizowane przez Konsorcjum Mostostalu roboty budowlane – słupy podtrzymujące strop esplanady były już wykonane w sposób przewidziany dla technologii monolitycznej.

(dowód: akta kontroli str. 6307-6320, 9276-9298, 17013-17165)

Zamawiający, zawierając umowę w dniu 16 stycznia 2010 r. z Konsorcjum Max Bögl, nie dokonali zmniejszenia wynagrodzenia z tego tytułu, bowiem jak wyjaśnił Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu Spółki oraz Jacek Kostrzewski Wiceprezes Zarządu Spółki, wykonawca nie wyrażał zgody na taką zmianę, w ramach negocjacji umowy z dnia 16 stycznia 2010 r., a kwestia ta budziła wątpliwości Spółki, która uznała, że sprawa ta powinna zostać rozstrzygnięta przez sąd. Notatka z przebiegu przedmiotowych negocjacji nie potwierdza, aby kwestia technologii wykonania esplanady była przedmiotem uzgodnień między stronami. Generalny Wykonawca stwierdził zaś, że sprawa zmiany technologii wykonania esplanady nie była przedmiotem negocjacji przed zawarciem ww. umowy. W ocenie NIK, niezapewnienie podczas zawierania umowy z nowym Generalnym Wykonawcą odpowiedniego zmniejszenia wynagrodzenia w związku z wprowadzeniem tej zmiany technologicznej, przy jednoczesnym wprowadzeniu mechanizmu umożliwiającego uzyskanie dodatkowego wynagrodzenia tego Wykonawcy z tytułu tzw. prac optymalizacyjnych (pkt 4.4. O.W.U), polegających przede wszystkim na zmianie technologii wykonania rygli zębatych z technologii monolitycznej na prefabrykowaną (i wynikających z tego konsekwencji organizacyjnych) było działaniem świadczącym o braku zachowania należytej staranności w gospodarowaniu mieniem komunalnym⁶⁸. Zamawiający dopiero w odpowiedzi na

⁶⁸ Zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.), obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego

pozew Generalnego Wykonawcy wskazali swoje roszczenia w tym zakresie, które wycenili na 19.359,4 tys. zł, a następnie zawarli je również w zawezwaniu do próby ugodowej.

(dowód: akta kontroli str. 3182-3590, 7167-7171, 7174-7179, 8063-8146, 8667-8710, 12249-12254, 13407-13409, 16569-16571, 17013-17165)

NIK zwraca również uwagę, że wprowadzone na etapie realizacji inwestycji inne zmiany materiałowe i technologiczne, które powinny spowodować zmniejszenie kosztów budowy, mogły zostać wprowadzone na etapie projektowania obiektu, co umożliwiałoby uzyskanie Zamawiającym niższej ceny za wykonanie stadionu. Jako przykład można tu wskazać wspomnianą już technologię wykonania esplanady, zmianę rodzaju materiału izolacyjnego wycenioną przez Spółkę w zawezwaniu do próby ugodowej na 15.129,2 tys. zł, zmianę szkła giętego w fasadach budynków satelitarnych stadionu na szkło płaskie wycenioną na 1.645,9 tys. zł, zmianę w zakresie projektu zieleni wycenioną na 3.106,5 tys. zł i zmianę w zakresie sposobu wykonania odwodnienia parkingu pod esplanadą i stadionem wycenioną na 1.094,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 8667-8710)

W tym zakresie Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu Spółki, Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki oraz Paweł Rychel – Prokurent Samoistny Spółki wyjaśnili, że projekt był przygotowywany przez profesjonalną pracownię architektoniczną, a inwestor nie miał kwalifikacji, aby pouczać projektanta i przed rozpoczęciem przetargu podawać rozwiązania służące obniżeniu kosztów. Tymczasem umowa z projektantem dawała Spółce możliwości zgłaszania uwag dot. projektu, co też miało miejsce, a Spółka według umowy powierzenia pobierała wynagrodzenie w równowartości 20% wynagrodzenia Projektanta z tytułu wykonywania czynności związanych z nadzorowaniem jego prac.

(dowód: akta kontroli str. 4515-4599, 7167-7171, 7174-7179, 20468-20474, 20623-20804)

W ocenie NIK Spółka nie wypełniła należycie obowiązków weryfikacji projektu w zakresie możliwości wskazania rozwiązań technologicznych lub materiałowych umożliwiających wykonanie stadionu za niższą cenę, bez utraty walorów jakościowych.

2.2. Dostawy inwestorskie

Opis stanu faktycznego

Stosownie do umów zawartych z Konsorcjum Mostostalu i Konsorcjum Max Bögl zamawiający byli zobowiązani do zapewnienia na własny koszt dostaw inwestorskich obejmujących w szczególności dostawy kabli i przewodów energetycznych i teletechnicznych, urządzeń aktywnych do sieci komputerowej, systemu telewizji dozorowej (CCTV), nagłośnienia trybun, ścian LCD, nośników LCD, wielkoformatowych ekranów LED oraz urządzeń reżyserki dla stadionu. W toku realizacji inwestycji zostały zrealizowane dostawy inwestorskie kabli i przewodów⁶⁹ za 12.641 tys. zł, z tego opłacone przez Spółkę w kwocie 12.276 tys. zł⁷⁰. W ramach umów leasingu dostarczone zostały natomiast urządzenia

---

mienia i jego ochrona. Osobami uczestniczącymi w zarządzaniu mieniem komunalnym są w szczególności Prezydent Wrocławia oraz członkowie Zarządu Spółki.

⁶⁹ W zakresie kabli i przewodów energetycznych dostarczonych zostało ogółem 887,875 km różnego rodzaju kabli i przewodów, z których Spółka potwierdziła, że zabudowanych zostało 666,442 km, a niezabudowanych przez generalnego wykonawcę według protokołu sporządzonego przez Spółkę na dzień 30 kwietnia 2012 r. zostało 221,433 km kabli i przewodów. Wartość niezabudowanych kabli i przewodów została ustalona przez Spółkę na kwotę 1.605,2 tys. zł (z VAT).

⁷⁰ Pozostałą część – 365 tys. zł opłaciła Gmina Wrocław.

i wykonano prace montażowe⁷¹ za 24.294 tys. zł brutto⁷² (bez uwzględnienia opłat leasingowych i wykupu przedmiotu leasingu).

(dowód: akta kontroli str. 4618-4633, 15629-15641, 15860-15883)

Postępowanie na dostawę kabli i przewodów energetycznych prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego⁷³ ogłoszone 25 stycznia 2010 r. przez Spółkę w imieniu Gminy Wrocław (tj. 9 dni po zawarciu umowy z nowym Generalnym Wykonawcą), przygotowano w sposób ograniczający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. Stwierdzono bowiem, że w ogłoszeniu lub w SIWZ:

[1] opisu zamówienia, w części dotyczącej kabli do transmisji danych dokonano z pominięciem zasad określonych w art. 29 ust. 1-3 ustawy PZP. W szczególności wskazując znak towarowy mimo, że nie wystąpiły przesłanki w określone w art. 29 ust. 3 ustawy PZP. Nadto nie określono wymogów certyfikacji, co stanowiło naruszenie art. 29 ust. 1 ustawy PZP;

[2] określono wymagania mogące utrudniać uczciwą konkurencję, poprzez żądanie aby kable do transmisji danych oraz kable teleinformatyczne były opatrzone napisem „Stadion Wrocław”, tj. w sposób sprzeczny z art. 29 ust. 2 ustawy PZP;

[3] zawężono krąg wykonawców wyłącznie do tych, którzy do tej pory realizowali takie zamówienia, żądając, by wykonawcy wykazali wiedzę i doświadczenie niezbędne do wykonania zamówienia poprzez wykonanie dostaw w ostatnich trzech latach tożsamych z przedmiotem zamówienia w tym postępowaniu.

Wymienione nieprawidłowości ograniczające zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców wyeliminowano w trakcie trwania postępowania o zamówienie publiczne w wyniku rozpatrzenia protestów dostawców, oraz uwzględnienia odwołania przez Krajową Izbę Odwoławczą (dalej: KIO)⁷⁴, nie miały zatem wpływu na wybór dostawców w przeprowadzonym przetargu. W jego wyniku w okresie od 16 do 24 czerwca 2010 r. zawarto sześć umów z pięcioma dostawcami i zrealizowano dostawy kabli i przewodów energetycznych, łącznie za 11.110,4 tys. zł (z VAT).

(dowód : akta kontroli str. 20849-20993, 21040-21043, 21061-21515)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Realizując wymienione wyżej zamówienie, zmieniano jego przedmiot, tj. nabywano kable innego rodzaju lub w ilości przekraczającej ilość określoną w postępowaniu, choć nie przewidziano w nim dokonywania zamówień uzupełniających. Było to sprzeczne z przepisem art. 144 ust. 1 ustawy PZP, zakazującym dokonywania istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy⁷⁵.

(dowód : akta kontroli str. 20223-20387, 20849-20993, 22776-22777, 22785-23194)

Podczas kontroli sprawdzono, na podstawie protokołów odbioru, dostawy kabli i przewodów zrealizowane - w ramach czterech z sześciu umów zawartych 16

⁷¹ Zakupione przez leasingodawcę przy udziale Spółki.

⁷² W ramach dostaw inwestorskich zrealizowanych z formie leasingu wykonane zostały również prace, według Spółki objęte przedmiotem umowy z 16 stycznia 2010 r. z Konsorcjum Max Bögl, które w kwocie 954,1 tys. zł brutto, ujęto w rozszczeniach Spółki do ww. generalnego wykonawcy wymienionych w zawiązaniu do próby ugodowej z dnia 28 października 2013 r.

⁷³ Znak ZP/PN/199/2009/OT/2010.

⁷⁴ Wyrokiem Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 8 kwietnia 2010 r.

⁷⁵ W związku ze zmianą rodzaju dostarczanych kabli i przewodów dokonano zmian 5 z 6 umów zawartych w wyniku przetargu. W aneksach do umów określono rodzaje zamawianych kabli i przewodów oraz ich ceny.

czerwca 2010 r. - łącznie za 10.731,6 tys. zł (z VAT)⁷⁶. Stwierdzono, że dostarczone kable o wartości co najmniej 3.799,5 tys. zł (z VAT), tj. ponad 35% badanej próby, nie było objętych przedmiotem zamówienia publicznego. I tak, spośród zbadanych dostaw kabli i przewodów energetycznych:

- „niskiego napięcia 0,4 kV” - dostawy kabli i przewodów energetycznych, co najmniej za 2.628,5 tys. zł były niezgodne z przedmiotem zamówienia publicznego (w tym z tytułu dostaw przekraczającą maksymalną ich ilość określoną w postępowaniu o zamówienie publiczne za 98,4 tys. zł), tj. w wymiarze pieniężnym 32,1% ogółu kabli dostarczonych, według protokołów ich odbioru, w ramach umowy o zamówienie publiczne (8.177,9 tys. zł),
- „energetycznych niskiego napięcia 0,6/1 kV pożarowych” - dostawy kabli, co najmniej za 262,6 tys. zł były niezgodne z przedmiotem zamówienia publicznego, tj. w wymiarze pieniężnym 36,4% ogółu kabli dostarczonych, według protokołów ich odbioru, w ramach umowy o zamówienie publiczne (720,5 tys. zł),
- „do transmisji danych” - dostawy kabli, co najmniej za 144,5 tys. zł były niezgodne z przedmiotem zamówienia publicznego, tj. w wymiarze pieniężnym 19,5% ogółu kabli dostarczonych, według protokołów ich odbioru, w ramach umowy o zamówienie publiczne (740,2 tys. zł),
- „teleinformatycznych” - dostawy kabli, co najmniej za 763,9 tys. zł były niezgodne z przedmiotem zamówienia publicznego, tj. w wymiarze pieniężnym 69,9% ogółu kabli dostarczonych, wg protokołów ich odbioru, w ramach umowy o zamówienie publiczne (1.093,0 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 20223-20387, 20849-20993, 22776-22777, 22785-23194)

W złożonych w tym zakresie wyjaśnieniach Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki oraz Paweł Rychel – Prokurent Samoistny wskazali, że zamówienia innych rodzajowo kabli i przewodów, niż te które były przedmiotem przetargu, spowodowane zostało wprowadzeniem przez Generalnego Wykonawcę zmian na etapie sporządzania przez niego projektów wykonawczych i zastosowaniem innych kabli i przewodów do wykonania instalacji. NIK nie podziela tego stanowiska, bowiem wskazany stan nie uzasadniał naruszenia przepisów ustawy PZP. Ponadto to Spółka popełniła błąd przeprowadzając przetarg na dostawę kabli i przewodów energetycznych w oparciu o listy kablowe poprzedniego generalnego wykonawcy, bez dokonania z Konsorcjum Max Bögl wiążących ustaleń co do rodzaju kabli i przewodów, które ten zastosuje na budowie stadionu. W związku z brakiem projektów wykonawczych instalacji, podnieść należy, że w szczegółowym harmonogramie rzeczowo-finansowym, stanowiącym załącznik do umowy z Generalnym Wykonawcą, na sporządzanie projektów instalacji wyznaczono okres od 1 marca 2010 do 31 grudnia 2010, a pierwsze zamówienia przez Generalnego Wykonawcę na dostarczenie kabli były składane na przełomie 2010 i 2011 r. Przeprowadzanie zatem przetargu na kable na początku 2010 r. było działaniem nieracjonalnym.

(dowód: akta kontroli str. 5612-5647, 5648-5762, 5907-5982, 6006-6068, 6390-6710, 13640-13646, 17013-17094, 20436-20450, 22785-22815, 26439-26440, 26570-26571, 26583-26584)

2. Postępowania na dostawę kabli oraz przewodów energetycznych i teletechnicznych w trybie zapytania o cenę wszczęte zaproszeniami dostawców do składania ofert w dniu 16 stycznia oraz 24 lutego 2012 r. w ocenie NIK zostały

⁷⁶ Sprawdzono zatem 96,6% wartości dostaw kabli i przewodów zrealizowanych przez wykonawców wyłonionych w postępowaniu przetargowym ogłoszonym w dniu 25 stycznia 2010 r. (10.731,5 tys. zł z 11.110,4 tys. zł). Badaniem objęto umowy dotyczące dostaw „kabli i przewodów energetycznych niskiego napięcia 0,4 kV”, „kabli energetycznych niskiego napięcia 0,6/1 kV pożarowych”, „kabli do transmisji danych” i „kabli teleinformatycznych”.

podzielone celem uniknięcia stosowania ustawy PZP. Naruszono tym samym przepisy:

- art. 10 ust. 2 ust. ustawy PZP, nakazującego udzielanie zamówienia w trybie zapytania o cenę tylko w przypadkach określonych w tej ustawie,
- art. 32 ust. 2 ustawy PZP, zakazującego dzielenia zamówienia na części lub zaniżania jego wartości w celu uniknięcia stosowania przepisów tej ustawy,
- art. 70 ustawy PZP, ograniczającego możliwość zamówienia w trybie zapytania o cenę, m.in. do określonej kwoty wartości zamówienia.

Przepisy ustawy PZP obligują zamawiającego do przygotowania i prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z należytą starannością⁷⁷. Oznacza to, że zamawiający ma obowiązek przeanalizować, co jest przedmiotem zamówienia i czy w danym przypadku mamy do czynienia z jednym zamówieniem, czy też z odrębnymi zamówieniami. Konieczne jest ustalenie, czy dany rodzaj zamówienia mógł być wykonany w tym samym czasie oraz przez tego samego wykonawcę. Jeżeli zatem udzielane zamówienia mają to samo przeznaczenie oraz dodatkowo istnieje choćby możliwość ich uzyskania u jednego wykonawcy, to mamy do czynienia z jednym zamówieniem⁷⁸.

W tak krótkim przedziale czasowym mogło być przeprowadzone jedno postępowanie dotyczące przedmiotu dotyczącego tego samego rodzaju, jakim były kable oraz przewody energetyczne i teletechniczne. Stosownie do art. 70 ustawy PZP, zamawiający może udzielić zamówienia w trybie zapytania o cenę, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi powszechnie dostępne o ustalonych standardach jakościowych, a wartość zamówienia jest mniejsza niż kwota określona w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy PZP, tj. wówczas równowartość 200 tys. euro⁷⁹. Wartość przedmiotu podzielonego zamówienia ustalono odpowiednio na 697,7 tys. zł oraz 791,0 tys. zł, co stanowiło równowartość kolejno 173,6 tys. euro oraz 196,8 tys. euro. Zatem łączna wartość zamówienia wyniosła równowartość 370,4 tys. euro, co w związku z powołanym przepisem art. 70 ustawy PZP, wykluczało możliwość zastosowania zamówienia w trybie zapytania o cenę. W wyniku wymienionych wyżej postępowań zawarto umowy na dostawę kabli oraz przewodów energetycznych i teletechnicznych do łącznej kwoty 1.497, 4 tys. zł (z VAT). Faktycznie w ich wyniku zrealizowano dostawy za 1.432,7 tys. zł (z VAT).

(dowód : akta kontroli str. 4618-4633, 22378-22443, 23624-23708)

W złożonych wyjaśnieniach dotyczących działań Spółki Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki i Paweł Rychel – Prokurent Samoistny, stwierdzili, że nie doszło do podziału zamówienia, bowiem Generalny Wykonawca złożył dwa odrębne zamówienia na przewody i kable, zapewniając przy tym, że pierwsze z zamówień jest jednocześnie ostatnim jakie składa w tym zakresie. Z treści przedłożonych dokumentów przez Spółkę nie wynika, aby Generalny Wykonawca złożył wzmiankowane zapewnienie, do czego nie był zresztą zobligowany żadnymi postanowieniami umownymi. W ocenie NIK Zamawiający podejmując się dostaw kabli i przewodów, powinien zapewnić taką organizację budowy, by móc kontrolować zgłaszane potrzeby wykonawcy oraz zaawansowanie robót, i na tej podstawie, w szczególności w oparciu o projekty wykonawcze i analizę wykonanych

⁷⁷ Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 31 sierpnia 2012 r., znak KIO 1749/12; KIO 1767/12, opubl. LEX nr 1218667.

⁷⁸ Uchwała Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu nr 38/12 z dnia 11 kwietnia 2012 r., opubl. LEX nr 1165979.

⁷⁹ Paragraf 1 pkt 2 lit. a rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 282, poz. 1649).

już robót, podejmować decyzje o trybie dokonywania zamówień publicznych, dla których zasadą jest ich udzielanie w trybach w pełni konkurencyjnych. Dokonanie zatem dwóch odrębnych zamówień przez wykonawcę nie usprawiedliwia w ocenie NIK zastosowania niedopuszczalnego, w związku z wartością zamówienia, trybu zapytania o cenę.

(dowód : akta kontroli str.23516-23522, 23624-23635)

3. Spółka działając niegospodarnie, w ramach realizacji dostaw inwestorskich, przekazała Generalnemu Wykonawcy według raportu końcowego rozliczenia dostaw inwestorskich przewodów i kabli energetycznych z dnia 30 kwietnia 2012 r. o ponad 221 km więcej różnego rodzaju kabli i przewodów energetycznych, niż zostało wbudowanych na Stadionie. Łączna wartość niezabudowanych kabli i przewodów została ustalona przez Spółkę na 1.605,2 tys. zł (z VAT). W ocenie NIK, brak właściwego systemu weryfikacji zamówień składanych przez Generalnego Wykonawcę, doprowadził do wydatkowania środków finansowych, stanowiących mienie komunalne, w nadmiernej wysokości. W umowie z Generalnym Wykonawcą nie wprowadzono przy tym żadnych zapisów jednoznacznie określających odpowiedzialność Generalnego Wykonawcy za przekazane przewody i kable, sposób i terminy ich rozliczenia oraz zwrotu poniesionych przez Spółkę kosztów, w przypadku zamówienia większej ilości kabli i przewodów niż była konieczna do wykonania odpowiednich instalacji. Kwestia ta została jedynie poruszona w postępowaniu przetargowym na wyłonienie Generalnego Wykonawcy stadionu. Na zapytanie jednego z zaproszonych do złożenia ofert wykonawców Spółka odpowiedziała, iż *„Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność za zamówiony materiał z dostaw inwestorskich i w przypadku zamówienia większej ilości niż jest konieczna do realizacji przedmiotu umowy będzie obciążony wartością materiału niezabudowanego, o ile nie zostanie on przyjęty z powrotem przez dostawcę.”* W ocenie NIK odpowiedź ta w szczególności nie przesądzała o obowiązku prowadzenia przez Generalnego Wykonawcę ewidencji zabudowanych przewodów i kabli. Roszczenie związane z rozliczeniem Konsorcjum Max Bögl z dostarczonych w ramach dostaw inwestorskich kabli i przewodów objęte zostało zasygnalizowanym wcześniej wezwaniem do próby ugodowej skierowanym 31 października 2013 r. W ocenie NIK, biorąc pod uwagę kryterium gospodarności, Spółka nie powinna była dopuścić do wystąpienia takiej sytuacji, w której dostarczono wykonawcy o prawie 25% więcej różnego rodzaju kabli i przewodów niż zostało zabudowanych. Tym bardziej, że inwestor posiadał informacje o kradzieżach kabli i przewodów na budowie, o czym informował Generalnego Wykonawcę 13 kwietnia 2011 r. Jacek Kostrzewski - Wiceprezes Zarządu i Paweł Rychel - Prokurent Samoistny w złożonych wyjaśnieniach utrzymywali, iż nie potwierdzają niewbudowania wymienionej wyżej ilości dostarczonych Generalnemu Wykonawcy kabli i przewodów. Wskazali przy tym, iż oczekują na rozliczenie kabli i przewodów przez Wykonawcę robót budowlanych. Zajmując stanowisko w przedmiotowej kwestii Max Bögl zauważył, że Generalny Wykonawca realizował zamówienie na podstawie przewidzianego w umowie wynagrodzenia ryczałtowego, nieprzewidującej rozliczenia ilości wykorzystanych materiałów przekazanych przez Zamawiających. Podkreślił również, że Spółka miała możliwość sprawdzenia i kontrolowania sposobu wykorzystania dostarczonych kabli i przewodów przez Wykonawcę. NIK nie podziela przytoczonych wyjaśnień przedstawicieli Spółki zmierzających do zdyskredytowania raportu końcowego rozliczenia dostaw inwestorskich przewodów i kabli energetycznych z dnia 30 kwietnia 2012 r. Raport ten został wykonany w wyniku odpłatnego zamówienia dokonanego przez Spółkę, został przyjęty przez Inżyniera ds. elektrycznych Spółki oraz przekazany Konsorcjum Max Bögl pismem z 30 kwietnia 2012 r., w którym Główny Inżynier Spółki podkreślił, że rozliczenie to

jest „ostateczne i ustala ilość niezabudowanych przewodów i kabli jako różnicy między ilościami dostarczonymi na Państwa zamówienie, a normatywnie uzasadnionymi ilościami niezbędnymi do wykonania na dzień 30 kwietnia instalacji elektrycznych stadionu, ustalonymi w drodze dokonywanych przez Spółkę Wrocław 2012 obmiarów”.

Przytoczone wyjaśnienia nie znajdują również uzasadnienia w procedurze rozliczania dostaw materiałów inwestora (dalej: PRD), zgodnie z którą obowiązkiem branżowego inspektora nadzoru było sporządzanie protokołów rozliczenia dostaw inwestorskich. Procedura ta rozpoczyna się od zgłoszenia zabudowania materiału z dostaw inwestora na formularzu, który powinien przedstawić kierownik robót Wykonawcy.

Niezależnie od powyższego podkreślić należy, iż dalsze wyjaśnienia wymienionych przedstawicieli Spółki potwierdzają wcześniej wyrażoną ocenę NIK, o złym przygotowaniu, budowy stadionu. W szczególności NIK nie podziela przedstawionego w tych wyjaśnieniach stanowiska, jakoby zmiana generalnego wykonawcy uzasadniała dokonanie przez Spółkę zamówienia kabli i przewodów bez jakichkolwiek wiążących uzgodnień z Konsorcjum Max Bögl w zakresie ilości i rodzaju kabli i przewodów (wobec braku odpowiedniej dokumentacji projektowej). Przeświadczenie Spółki, iż większość kabli i przewodów, które znalazły się w zestawieniu przygotowanym przez poprzedniego generalnego wykonawcę znajdują się również w projektach nowego wykonawcy, zdaniem NIK, nie było wystarczające do udzielenia zamówienia. Zamówienie kabli i przewodów przewidzianych do wbudowania na stadionie winno wynikać z odpowiedniej dokumentacji projektowej, a nie niezgodnionych z nowym Wykonawcą przeświadczeń Spółki. Złamanie tej zasady nie może usprawiedliwiać presja czasu związana z terminem przeprowadzenia EURO 2012 zwłaszcza, że wyłączenie kabli i przewodów z kontraktu z Generalnym Wykonawcą była wyborem Zamawiających, nie uwzględniającym w ocenie NIK, po zmianie koncepcji realizacji⁸⁰, realiów budowy stadionu.

(dowód : akta kontroli str. 6006-6068, 13650-13651, 17608-17624, 20219-20222, 20436-20449, 21909-21919, 21922-21994, 20388, 26186-26190, 26599-26600)

4. Przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu ograniczonego na leasing operacyjny urządzeń aktywnych do sieci komputerowej, systemu telewizji dozorowej (CCTV), systemu nagłośnienia trybun, ściany LCD, nośników LCD, wielkoformatowych ekranów LED oraz urządzeń reżyserki dla stadionu we Wrocławiu, bez zapewnienia uczciwej konkurencji oraz wbrew zasadzie równego traktowanie wykonawców, naruszając tym samym art. 7 ust. 1 ustawy PZP.

Koncepcja sfinansowania w ramach dostaw inwestorskich wymienionych urządzeń i systemów w formie leasingu, zamiast z udzielonego kredytu na finansowanie budowy stadionu, powstała w związku z planowaną dodatkową płatnością ze środków kredytu (z tytułu dodatkowego wynagrodzenia wykonawcy stadionu, o którym mowa w pkt 2.1. nieprawidłowość 3. niniejszego wystąpienia). Zawierając umowę kredytową na finansowanie budowy stadionu Spółka zobowiązała się do nie zaciągania i nie utrzymywania, bez pisemnie wyrażonej zgody kredytodawców, żadnego innego zadłużenia finansowego. W związku z powyższym zobowiązaniem, Spółka wystąpiła w dniu 8 kwietnia 2011 r. do agenta kredytu, o wyrażenie zgody przez kredytodawców na sfinansowanie dostawy wymienionych urządzeń

⁸⁰ Z wykonania robót budowlanych w oparciu o dokumentację projektową na wykonywanie tych robót wraz z projektami wykonawczymi (wyrażonej 30 czerwca 2008 r. w aneksie do umowy z Projektantem stadionu z dnia 6 grudnia 2007 r.).

aktywnych do sieci komputerowej, systemu CCTV, systemu nagłośnienia trybun, ściany LCD, nośników LCD, wielkoformatowych ekranów LED oraz urządzeń reżyserki dla stadionu w formie leasingu. W odpowiedzi z dnia 26 maja 2011 r. kredytodawcy wyrazili na to zgodę, pod warunkiem zawarcia umowy leasingu z wskazanym przez konsorcjum banków leasingodawcą. Pomimo, że wymienione wyżej wskazanie leasingodawcy przez stronę umowy kredytowej, na podstawie klauzuli uzgodnionej w tej umowie, nie zostało uwzględnione w zamkniętym katalogu przypadków uprawniających udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki⁸¹, Spółka zaoferowała wymienionemu leasingodawcy zawarcie umowy leasingu, przedmiotowych urządzeń i systemów wskazując błędnie podstawą prawną jej zawarcia, jakoby był nią art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy PZP. Powołany przepis umożliwiał udzielenie zamówienia z wolnej ręki jeżeli dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze. Takiego obiektywnego charakteru nie miała klauzula umowy kredytowej, której jedną ze stron była Spółka mająca wpływ na ukształtowanie jej warunków.

(dowód : akta kontroli str. 2260-2621, 7552-7564, 7635-7647)

W przekazanym temu leasingodawcy w dniu 18 maja 2011 r. wniosku leasingowym z projektem umowy leasingowej, bez jakiegokolwiek podstawy prawnej wskazano uznaniowo wybranych przez Spółkę dostawców wszystkich urządzeń i systemów przewidzianych do sfinansowania tą umową, z uzgodnionymi cenami zakupu urządzeń, obejmującymi także wykonanie projektu konstrukcji wsporczej ekranów i jej zrealizowanie, projektu nagłośnienia oraz montaż urządzeń, łącznie 19.750,8 tys. zł. Dodatkowo, 7 czerwca 2011 r. na wniosek leasingodawcy przekazano mu nawet projekty umów uzgodnionych dostaw przez trzech z czterech wybranych dostawców urządzeń.

(dowód : akta kontroli str. 7312-7323, 7552-7564, 7635-7647, 15289-15349, 15507-15591, 16217-16309, 16310-16464)

Podnieść także należy, iż oferując wskazanemu przez konsorcjum banków leasingodawcy zawarcie umowy na leasing operacyjny wymienionych urządzeń i systemów, w związku z wartością zamówienia przekraczającą kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy PZP (tj. równowartość wówczas 193 tys. euro⁸²), naruszono dodatkowo przepisy art. 11 ust. 1 pkt 2, art. 68 ust. 1 i art. 67 ust. 2 tej ustawy. Spółka nie przekazała bowiem:

- leasingodawcy - zaproszenia do negocjacji z informacjami które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego, ogólnych warunków umowy lub jej wzoru, do czego zobowiązuje powołany art. 68 ust. 1 ustawy PZP,
- Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej - ogłoszenia o zamówieniu, obowiązek czego wynika z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy PZP,
- Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych – zawiadomienia, w terminie 3 dni od wszczęcia postępowania, z podaniem uzasadnienia faktycznego i prawnego zastosowania trybu udzielenia zamówienia, do czego zobowiązuje art. 67 ust. 2 ustawy PZP.

Wskazany przez konsorcjum banków leasingodawca, wyrażając gotowość sfinansowania dostaw i montażu wcześniej wymienionych urządzeń i systemów w formie leasingu, odmówił jej zawarcia do czasu wskazania przez Spółkę podstawy

⁸¹ W art. 67 ust. 1 ustawy PZP.

⁸² Paragraf 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (Dz. U. Nr 224, poz.1795).

prawnej wyboru leasingodawcy oraz dostawców urządzeń i systemów w trybie z wolnej ręki.

(dowód : akta kontroli str. 7312-7323, 7552-7564, 7635-7647)

W związku z brakiem takiej podstawy prawnej, w dniu 30 maja 2011 r. Sławomir Wojtas, ówczesny Prezes Zarządu Spółki powołał komisję przetargową do przygotowania i przeprowadzenia postępowania na leasing operacyjny tych urządzeń w trybie przetargu ograniczonego. W dniu 10 czerwca 2011 r. przesłano do publikacji ogłoszenia o tym zamówieniu. Także 10 czerwca 2011 r. Spółka przedstawiła agentowi kredytu na piśmie relację z dotychczasowych działań zmierzających do zawarcia umowy leasingu urządzeń i systemów, informując m.in. o wezwaniu wskazanego przez konsorcjum banków leasingodawcy do zawarcia umowy leasingu w trybie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy PZP, o odmowie tego leasingodawcy zawarcia umowy w tym trybie oraz o decyzji zastosowania procedury przyspieszonej w przetargu ograniczonym na leasing operacyjny tych urządzeń. Przekazując powyższe wniesiono o zgodę konsorcjum na zawarcie umowy z podmiotem wyłonionym w tym postępowaniu. Zgoda taka została wyrażona w dniu 17 czerwca 2011 r. pod warunkiem – jak to określono - zachowania ustalonych i zaakceptowanych parametrów leasingu operacyjnego.

(dowód : akta kontroli str. 7312-7323, 15860-16181)

Ogłoszenie o postępowaniu w trybie przetargu ograniczonego na leasing wzmiankowanych urządzeń i systemów zostało opublikowane w dzienniku urzędowym Unii Europejskiej w dniu 15 czerwca 2011 r. W ogłoszeniu tym wyznaczono termin do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu do dnia 21 czerwca 2011 r. W wyniku tego otrzymano 6 wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, z tego jeden po wyznaczonym terminie. Dwie instytucje finansowe zostały wykluczone z postępowania. Zaproszenia do składania ofert, ze specyfikacjami istotnych warunków zamówienia (SIWZ) w dniu 25 czerwca 2011 r. skierowano do 3 ubiegających się o to leasingodawców (w tym wezwanego wcześniej do zawarcia umowy leasingu bez przetargu), ustalając im termin do składania ofert leasingu do 7 lipca 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 15860-16181)

Podnieść w tym miejscu należy, że w treści SIWZ w ww. postępowaniu określono przedmiot zamówienia, w sposób inny niż w ogłoszeniu o zamówieniu. W ogłoszeniu o zamówieniu była mowa jedynie o sfinansowaniu w formie leasingu operacyjnego dostaw urządzeń i systemów, natomiast w SIWZ zakres tych świadczeń został poszerzony o instalację urządzeń oraz przygotowanie projektu nagłośnienia trybun i konstrukcji wsporczej ekranów wielkoformatowych (telebimów). Było to niezgodne z art. 38 ust. 4b ustawy PZP, który nie dopuszcza modyfikacji SIWZ w zapisach, które zostały wcześniej podane do publicznej wiadomości w ogłoszeniu o zamówieniu.

(dowód : akta kontroli str. 15860-16181)

W wymienionym postępowaniu wpłynęła jedna oferta od leasingodawcy zaproszonego wcześniej do zawarcia umowy leasingu bez przetargu. Zaoferowana kwota leasingu⁸³ wyniosła 24.253,2 tys. zł netto, tj. 29.831,4 tys. zł (z VAT). Obejmowała ona dostawę urządzeń oraz wykonanie projektów i prac instalacyjnych

⁸³ Obejmująca opłatę wstępną, sumę rat leasingowych i wartość wykupu przedmiotu leasingu.

o wartości 19.750,8 tys. zł (bez VAT), nie różniącej się znacząco od wartości wskazanej przez Spółkę temu leasingodawcy w dniu 18 maja 2011 r.⁸⁴.

(dowód : akta kontroli str. 14774-15185, 15628-15859, 15860-16181, 15289-15349, 16186-16205, 26849-26887)

W ocenie NIK, wskazywanie jednemu z zaproszonych do składania ofert dostawców urządzeń i systemów z uzgodnionymi cenami i warunkami dostaw (wykonania projektów i montażu), kontynuowane po powołaniu komisji przetargowej, było działaniem rażąco sprzecznym z art. 7 ust. 1 ustawy PZP. Zostało bowiem w sposób oczywisty przygotowane i przeprowadzone bez zachowania zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania leasingodawców. Zauważyć także należy, iż przedstawiciele konsorcjum zawiązanego przez jedną z instytucji finansowych, dopuszczonych do udziału w przetargu (zaproszonych do składania ofert), w przekazanych pismem z 5 lipca 2011 r. uwagach wskazywali na nierealnie krótkie terminy złożenia ofert (12 dniowy) i zrealizowania przedmiotu umowy (od 8 do 11 dni od możliwie najwcześniejszego terminu zawarcia umowy w przypadku złożenia więcej niż jednej oferty), zwłaszcza po zasygnalizowanym rozszerzeniu przedmiotu zamówienia. Podkreślali, że wykonanie zamówienia w przewidzianych przez zamawiającego terminach nie było możliwe bez wcześniejszej znajomości uwarunkowań związanych z zamawianą usługą.

(dowód : akta kontroli str. 7380-7385, 14745-14773, 15186-15615, 15860-16216, 16621-16652, 16585-16595, 21784-21789)

Jak wyjaśnił Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu i Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu, ww. działania nie były ukierunkowane na naruszenie zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia. Zanim wszczęto postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu ograniczonego Spółka rozważyła możliwość wszczęcia postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki i podjęła w związku z tym czynności związane z przygotowaniem do uruchomienia tego trybu. W ocenie NIK wyjaśnienia te nie zasługują na uwzględnienie, zgodnie bowiem z art. 68 ust. 1 ustawy PZP, w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki zamawiający przekazuje wykonawcy informacje niezbędne do przeprowadzenia postępowania wraz zaproszeniem do negocjacji, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Działania zamawiającego (Spółki) polegające na przekazaniu ww. informacji były zatem pozbawione podstaw prawnych.

(dowód: akta kontroli str.19434-19439,19598-19605)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że przyjęcie przez Zamawiających nietypowej koncepcji realizacji inwestycji, w ramach której część materiałów niezbędnych do wykonania i uruchomienia stadionu dostarczał inwestor okazało się w praktyce rozwiązaniem trudnym do prawidłowego wykonania i źródłem problemów w relacjach z Generalnym Wykonawcą inwestycji. Dostawy inwestorskie powinny być zostać przeprowadzone w zgodzie z przepisami ustawy PZP, a jednocześnie powinny być współgrać z procesem budowlanym. Koncepcja ta mogła zostać zrealizowana bez negatywnego wpływu na roboty budowlane tylko w przypadku prawidłowego przebiegu prac projektowych, w szczególności dzięki uprzedniemu sporządzeniu projektów wykonawczych instalacji elektrycznych i teletechnicznych. Przyjęta ostatecznie formuła realizacji inwestycji w trybie „doprojektuj i wybuduj” powinna była w ocenie NIK spowodować co najmniej zrewidowanie zakresu dostaw inwestorskich. Do tego jednak nie doszło. W sytuacji gdy sporządzanie projektów

⁸⁴ Różnica wynosiła 44 zł i dotyczyła urządzeń sieci LAN i WAN wraz z niezbędnym oprogramowaniem oraz urządzeń systemu CCTV oferowanych przez jednego z czterech wybranych przez Spółkę dostawców.

wykonawczych leżało po stronie generalnego wykonawcy to zapewnienie dostaw inwestorskich odpowiednich typów kabli i przewodów zamówionych zgodnie z prawem oraz ich terminowej dostawy na budowę okazało się zadaniem niewykonalnym. W umowach z generalnymi wykonawcami inwestycji nie ustalono bowiem zasady, że w projektach wykonawczych powinni uwzględniać określone typy przewodów i kabli. Tym samym to inwestor powinien był dostosować swoje dostawy do projektów wykonawczych. W związku z tym, że projekty te powstawały prawie przez cały proces budowy i dodatkowo, jak pokazała praktyka, ich realizacja była opóźniona, to nie było możliwości, aby w ramach dostaw inwestorskich nie wystąpiły poważne problemy. W ocenie NIK przeprowadzenie na początku 2010 r., już po zmianie generalnego wykonawcy, przetargu na dostawę przewodów i kabli w oparciu o listy kablowe poprzedniego generalnego wykonawcy trudno uznać za uzasadnione działanie, skoro nowy generalny wykonawca nie był zobligowany żadnym postanowieniem umownym do projektowania instalacji elektrycznych i teletechnicznych w oparciu o określone rodzaje przewodów i kabli. Nie przyczyniło się to z pewnością do sprawnej realizacji inwestycji, zaś konieczność szybkiej realizacji dostaw inwestorskich doprowadziła również do podejmowania działań naruszających przepisy prawa zamówień publicznych. Doszło ponadto i do tego, że Spółka zleciła Generalnemu Wykonawcy, bez zachowania przepisów ustawy PZP, dostarczenie części kabli i przewodów, za którą to dostawę wykonawca zażądał kwoty 430,2 tys. zł netto, która nie została mu wypłacona do dnia zakończenia kontroli.

2.3. Roboty i dostawy zrealizowane przez Spółkę poza dostawami inwestorskimi, w okresie trwania umowy z generalnym wykonawcą

Opis stanu faktycznego

W okresie realizacji umowy z dnia 16 stycznia 2010 r., zawartej z Konsorcjum Max Bögl Spółka zrealizowała również roboty i dostawy, które według Spółki objęte były zakresem zobowiązania umownego wykonawcy. Wartość tych robót i dostaw ujętych we wniosku o zawezwaniu do próby ugodowej członków Konsorcjum Max Bögl skierowanym 31 października 2013 r., została określona na kwotę 9.273,8 tys. zł z VAT.

(dowód: akta kontroli str. 8667-8710)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W dniu 3 sierpnia 2011 r. Spółka udzieliła zamówienia publicznego na dostawę CPD⁸⁵ oraz centrali telefonicznej za 7.995,0 tys. zł (z VAT) w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy PZP, mimo że nie zachodziły okoliczności określone w tym przepisie, tj. wyjątkowa sytuacja niewynikająca z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, powodująca, że wymagane było natychmiastowe wykonanie zamówienia, a nie można było zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia. Spółka wskazała, że Generalny Wykonawca nie zrealizował swego zobowiązania i nie dostarczył ww. urządzeń w terminie do 30 czerwca 2011 r., a Zamawiający zaplanował na wrzesień 2011 r. przeprowadzenie na stadionie imprez masowych, podczas których miały być testowane systemy wykorzystujące zamawiane urządzenia, co było warunkiem przeprowadzenia odbioru końcowego, koniecznego ze względu na „wymagania Turnieju EURO 2012” i w związku z powyższym konieczne było natychmiastowe udzielenie zamówienia. Podnieść w tym miejscu należy, że Spółka już od kwietnia 2010 r. posiadała wiedzę, na podstawie prowadzonych rozmów i korespondencji z Konsorcjum Max Bögl oraz

⁸⁵ Centrum przechowywania danych.

narad branżowych odbywających się czasie realizacji budowy stadionu, o tym, że Konsorcjum kwestionuje zobowiązanie do wykonania dostaw w tym zakresie⁸⁶. Ponadto Spółka w marcu i kwietniu 2011 r. informowała Generalnego Wykonawcę o możliwości zakupu tych urządzeń przez inwestora, a zatem przewidywała, że może zaistnieć po jej stronie konieczność zrealizowania dostaw w tym zakresie. W konsekwencji nie wystąpiła przesłanka wskazana w art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy PZP, bowiem wyjątkowa sytuacja, na którą powołuje się Spółka, jako przesłankę zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki, była jednak przewidywalna.

(dowód: akta kontroli str. 9346-9364, 13012-13015, 16587-16595, 17592-17790, 19434-19439, 19598-19604, 21793)

Ponadto wielomiesięczne opóźnienia w realizacji projektów były sygnalizowane przez Spółkę Generalnemu Wykonawcy już w maju 2010 r. Zgodnie z szczegółowym harmonogramem rzeczowo finansowym (SHRF) projekty wykonawcze instalacji powinny zostać zakończone do dnia 31 grudnia 2010 r., a zatem Spółka mogła zlecić ich wykonanie innemu podmiotowi, zgodnie z postanowieniami umowy zawartej z Generalnym Wykonawcą. Niepodjęcie takiej decyzji i oczekiwanie na sporządzenie projektów wykonawczych przez Generalnego Wykonawcę nie może być w tych okolicznościach uznane za sytuację usprawiedliwiającą podjęcie przez Spółkę działań w celu udzielenia zamówienia publicznego dopiero w lipcu 2011 r. i powoływanie nie na brak projektów jako okoliczności usprawiedliwiającej konieczność realizacji zamówienia w trybie z wolnej ręki, z uwagi na krótki okres realizacji dostaw.

(dowód: akta kontroli str. 6699-6711, 17013-17093)

W niniejszej sprawie równolegle prowadzona była kontrola przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, który stwierdził, iż udzielenie zamówienia nastąpiło z naruszeniem przepisów ustawy PZP. Wniesione przez Spółkę zastrzeżenia nie zostały uwzględnione przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych (UZP), jednakże w wyniku rozpatrzenia zastrzeżeń, KIO uchwałą z dnia 8 marca 2014 r. uznała, że zamówienie zostało udzielone zgodnie z przepisami prawa zamówień publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 17463-17590)

W pierwszej kolejności należy wskazać, że w postępowaniu prowadzonym przez Prezesa UZP (a w dalszej konsekwencji również KIO), pomimo jego pisemnego żądania nie została udostępniona pełna dokumentacja w sprawie. W szczególności nie udostępniono protokołu z narady branżowej nr 18 z 7 grudnia 2010 r. na której Generalny Wykonawca wskazał, że uzgodnił z Prezydentem Wrocławia, iż wykonanie systemu telekomunikacyjnego nie leży w zakresie jego zobowiązania oraz pisma Generalnego Wykonawcy z dnia 4 kwietnia 2011 r. wraz z załącznikami, w których podana została Spółce specyfikacja urządzeń systemu telekomunikacyjnego i CPD wraz z ich wyceną. Nie przedłożono również pisma z 8 lipca 2011 r., w którym Generalny Wykonawca wskazał, że była negocjowana na polecenie Spółki umowa z dostawcą ww. urządzeń (montaż i uruchomienie miało trwać przez 6 tygodni), do której zawarcia nie doszło ze względu na odstąpienie przez Spółkę od zlecenia dodatkowego na wykonanie tych prac, a także oferty z dnia 20 maja 2011 przygotowanej dla Spółki przez późniejszego wybranego wykonawcę niniejszego zamówienia, zawierającej specyfikację urządzeń i ich cenę.

⁸⁶ Rozmowy dot. zakresu zobowiązania umownego toczyły się już co najmniej od kwietnia 2010 r. W tej sprawie, między innymi, na jednej z narad branżowych Wykonawca stwierdził, że dostawa systemu telekomunikacyjnego nie leży w zakresie jego zobowiązania umownego, co ustalił na spotkaniu z Prezydentem Wrocławia.

(dowód: akta kontroli str. 9329-9336, 12990-13010, 13521-13588, 17463-17590, 18090-18096, 21793)

Ponadto nierzetelnie poinformowano KIO, że przeszkodą do wcześniejszego udzielenia zamówienia był brak odpowiednich projektów, na podstawie których możliwe byłoby opisanie przedmiotu zamówienia. Zamawiający bowiem już 4 kwietnia 2011 r. otrzymał od Generalnego Wykonawcy specyfikację urządzeń systemu zunifikowanej komunikacji (tzw. centrali telefonicznej) oraz CPD wraz z ich wyceną. Nadto późniejszy wykonawca tego zamówienia przedłożył Spółce ofertę z 20 maja 2011 r. na dostawę urządzeń objętych zamówieniem. Zatem nie było przeszkód, aby odpowiednio wcześniej dokonać zamówienia w procedurze konkurencyjnej. W tym stanie rzeczy w zastrzeżeniach od wyników kontroli Prezesa UZP, niezgodnie ze stanem faktycznym Spółka wskazała, że dopiero w wyniku przeprowadzonego rozeznania rynku w lipcu 2011 r. ustaliła, że zamówienie może dokonać u późniejszego wykonawcy zamówienia, bowiem wiedzę o tym posiadała co najmniej od maja 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 12990-13010, 13036-13039, 13521-13588, 13906-13914, 17405-17462, 17463-17590)

W związku ze stanowiskiem Spółki przedstawionym w zastrzeżeniach od wyniku kontroli doraźnej oraz wyrokiem KIO należy podkreślić, że decyzją Zamawiających (Gminy Wrocław i Spółki) było wprowadzenie do kontraktu dostaw inwestorskich i wyznaczenie ich zakresu, a w związku z tym wszelkie konsekwencje wynikające z braku lub nieścisłości w zakresie wyczerpującego opisu przedmiotu zamówienia, dotyczące jednoznacznego określenia przedmiotu dostaw obciążają Zamawiających.

(dowód: akta kontroli str. 8479, 17013-17093)

W obowiązujących w tym zakresie dokumentach (projekcie przetargowym i programie funkcjonalno-użytkowym) nie zostały zawarte precyzyjne definicje pojęć używanych do opisu przedmiotu dostaw inwestorskich. W szczególności w dokumentach kontraktowych nie zdefiniowano pojęcia „urządzeń aktywnych sieci komputerowej”, które było przedmiotem rozbieżnych interpretacji przez strony procesu inwestycyjnego. Nadto Generalny Wykonawca powoływał się na udzieloną w postępowaniu przetargowym odpowiedź⁸⁷ dotyczącą zakresu dostaw inwestorskich, w której Zamawiający stwierdził, że wyceną nie powinny być objęte urządzenia i materiały potrzebne do wykonania instalacji dla operatorów stacjonarnych i komórkowych. Z tego Generalny Wykonawca wywodził, że dostawa systemu telekomunikacyjnego nie leży w jego zakresie. Ponadto na pytanie czy przetarg obejmuje zakres urządzeń aktywnych sieci strukturalnej, tj. switche,

---

⁸⁷ Na pytanie nr 22 o treści: „Prosimy o potwierdzenie, że dla n/w instalacji materiały i urządzenia powinny być objęte wyceną: - dźwiękowy system ostrzegawczy DSO, -system integracji systemów bezpieczeństwa wraz z wyposażeniem control roomów oraz łączności dla potrzeb bezpieczeństwa, -system detekcji gazu, - system łączności interkomowej sos, - systemy audio, audio-video (av) dla uzgodnionych pomieszczeń, - system parkingowy, -system sprzedaży i dystrybucji biletów,- system sygnalizacji alarmu pożarowego i sterowań pożarowych, - instalacje dla operatorów stacjonarnych i komórkowych, okablowanie systemu bankomatów i zasilania kart stadionowych”, Zamawiający udzielił następującej odpowiedzi: „1/ Dźwiękowy system ostrzegawczy DSO – tak, 2/ System integracji systemów bezpieczeństwa wraz z wyposażeniem control rooms oraz łączności dla potrzeb bezpieczeństwa – tak, z wyłączeniem materiałów wymienionych w punkcie 1.2.8. „Programu Funkcjonalno-Użytkowego”, 3/ System detekcji gazu – tak, 4/ System łączności interkomowej sos - tak, 5/ System audio-video (AV) dla uzgodnionych pomieszczeń – tak, 6/ System parkingowy – tak, 7/ System sprzedaży i dystrybucji biletów – tak, 8/ System sygnalizacji alarmu pożarowego i sterowań pożarowych – tak, 9/ Instalacje dla operatorów stacjonarnych i komórkowych – nie, 10/ Okablowanie systemu bankomatów i zasilania kart stadionowych - tak, za wyjątkiem punktów, które zostały przewidziane do okablowania w projekcie „instalacji teletechnicznych”.

routery, VOIP⁸⁸, itd. (...) Zamawiający stwierdził, że „Przetarg nie obejmuje dostawy i uruchomienia urządzeń aktywnych sieci strukturalnej, tj. switchy, routerów, VOIP i innych urządzeń aktywnych niezbędnych do uruchomienia sieci logicznej”. W tej sytuacji, w związku z treścią projektu przetargowego oraz odpowiedziami na pytania wykonawców zadane w postępowaniu przetargowym Zamawiający spowodował zaistnienie co najmniej wątpliwości dotyczących zakresu zobowiązania Generalnego Wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 8479, 17791-17872)

NIK nie podziela stanowiska Spółki, iż konieczność udzielenia zamówienia z wolnej ręki wynikała z zaplanowanego przeprowadzenia imprez masowych na stadionie, które w przypadku udzielenia zamówienia w innym trybie mogłyby nie dojść do skutku. Umowy na ich organizację zostały zawarte bowiem odpowiednio w dniach 25 maja, 16 czerwca i 22 lipca 2011 r., a zatem to Spółka współtworzyła przymusową sytuację, która stanowiła następnie uzasadnienie do udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki. W czasie zawierania tych umów na organizację imprez masowych zamawiający posiadał pełną wiedzę o opóźnieniach w realizacji budowy. W tej sytuacji Spółka mając świadomość istniejących opóźnień, postawiła się w trudnej sytuacji zawierając umowy na przeprowadzanie imprez masowych.

(dowód: akta kontroli str. 6699-6711)

Stanowisko, że Spółka nie mogła przy zachowaniu należytej staranności przewidzieć czy wykonawca zrealizuje umowę w pełnym zakresie, czy pozostawi, według jej oceny, pewne elementy niezrealizowane, jest twierdzeniem niezgodnym ze stanem faktycznym. Należy bowiem zauważyć, że w tym konkretnym przypadku Generalny Wykonawca konsekwentnie i jednoznacznie twierdził, że dostawa centrali telefonicznej oraz CPD nie leży w zakresie jego zobowiązania. W piśmie z dnia 4 kwietnia 2011 r. skierowanym do Spółki Generalny Wykonawca stwierdził, w odniesieniu do dostawy systemu telekomunikacyjnego i CPD, że „*Odnosnie do Państwa uwag do pozycji 5 (...) oraz pozycji 6, które ze względu na sporny charakter zostały oznaczone gwiazdką, informujemy, że nie podzielamy Państwa stanowiska, ponieważ pod względem technicznym zostało to oddzielone jednoznacznie w umowie. Prosimy przyjąć do wiadomości, że nie zgadzamy się na potrącenie i nie zaakceptujemy go. W przypadku gdy nadal będą Państwo podtrzymywać swoje stanowisko i nie zaakceptują Państwo powyższych punktów jako Państwa bezspornych świadczeń, odmówimy co do zasady przejścia i odbioru komponentów, które leżą po Państwa stronie, nie zostaną one przez nas zamontowane i uruchomione. Z pewnością są Państwo świadomi wynikających z tego faktu konsekwencji. Jeżeli zamierzają Państwo jednakże zlecić nam dostawę komponentów leżących po Państwa stronie, prosimy o możliwie najszybsze przesłanie stosownego WDP (...)*”.

(dowód: akta kontroli str. 9329-9336, 13906-13914, 21793)

W istocie zatem dokonanie niniejszego zamówienia nie było uwarunkowane okolicznościami niezależnymi od Spółki, których nie można było przewidzieć. Odpowiednio wczesne podjęcie decyzji o zamówieniu umożliwiłoby jego przeprowadzenie w trybie konkurencyjnym. Zdaniem NIK nie było również potrzeby prowadzenia negocjacji z Generalnym Wykonawcą co najmniej do czerwca 2011 r., tj. umownego terminu zakończenia budowy stadionu w stanie umożliwiającym przeprowadzenie imprez masowych. Tego rodzaju argument prowadziłby do nieakceptowalnego wniosku, że należałoby uznawać, iż konieczny jest upływ terminu realizacji robót, aby inwestor mógł podejmować działania związane ze

⁸⁸ Technika realizująca przesyłanie głosu za pomocą łączy internetowych lub dedykowanych sieci, potocznie zwana „telefonią internetową”.

zleceniem innemu wykonawcy realizacji zamówienia, nawet gdy wykonawca jednoznacznie odmawia wykonania określonych robót. NIK zwraca również uwagę, że Spółka, pomimo, że w piśmie do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 29 lipca 2011 r. wskazywała, że dostawa ww. urządzeń będzie realizowana w trybie wykonania zastępczego w oparciu o przepisy art. 479 i art. 480 § 1 i 3 k.c. i w związku z tym Spółka dokona potrącenia z wynagrodzenia Generalnego Wykonawcy wynagrodzenia wypłaconego nowemu dostawcy, to faktycznie po zrealizowaniu dostaw w tym zakresie Spółka nie dokonała takiego potrącenia, a roszczenie w tym zakresie zostało zawarte dopiero we wniosku o zawezwaniu Generalnego Wykonawcy do próby ugodowej skierowanym 31 października 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 8667-8710, 17592-17790, 19598-19604)

2.4. Roboty i dostawy zrealizowane w celu zakończenia budowy stadionu po odstąpieniu 3 października 2012 r. od umowy z Konsorcjum Max Bögl

Opis stanu
faktycznego

Wartość robót zrealizowanych po odstąpieniu 3 października 2012 r. od umowy z Konsorcjum Max Bögl wyniosła 15.068,1 tys. zł (z VAT), z tego 13.839,8 tys. zł stanowiła - według Spółki - wartość robót wchodzących w zakres zobowiązania Generalnego wykonawcy i taka też kwota została ujęta w zawezwaniu do próby ugodowej z Konsorcjum Max Bögl. Z robót tych kontrolą objęto 3 zamówienia na dokończenie: [1] wszystkich instalacji elektrycznych na stadionie wraz z niezbędnymi pomiarami i dokumentacją powykonawczą za 6.113,1 tys. zł z VAT (z których do roszczeń związanych z zakończeniem budowy Spółka zaliczyła roboty za 5.994,1 tys. zł), [2] systemu interkomowego i przywoławczego SOS, systemu alarmu pożarowego SAP, dźwiękowego systemu ostrzegawczego DSO i oświetlenia w biznes klubie za 1.359,2 tys. zł (z VAT), [3] systemu zarządzania budynkiem BMS za 967,2 tys. zł (z VAT).

(dowód: akta kontroli str. 5578, 8667-8710, 18130-18586, 18746-18856)

Ustalone
nieprawidłowości

Spośród trzech sprawdzonych zamówień na roboty budowlane NIK nie zgłasza uwag do udzielenia dwóch, tj. dotyczących systemów SOS, DSO, SAP, BMS oraz oświetlenia w biznes klubie. Nieprawidłowości wystąpiły natomiast w zamówieniu dotyczącym dokończenia instalacji elektrycznych na stadionie wraz z niezbędnymi pomiarami i dokumentacją powykonawczą za 6.113,1 tys. zł (z VAT).

(dowód: akta kontroli str. 18130-18586, 18746-18856, 22458-22499)

W tym zamówieniu Spółka zawarła bowiem umowę z wykonawcą, którego oferta podlegała odrzuceniu. W postępowaniu o zamówienie publiczne wykonawca ten nie wykazał spełnienia warunków udziału w postępowaniu. Nie udowodnił bowiem, że dysponował osobami zdolnymi do wykonania zamówienia, które posiadałyby odpowiednie uprawnienia budowlane. Zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy PZP z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawców, którzy nie wykazali spełniania warunków udziału w postępowaniu. W myśl art. 24 ust. 4 ustawy PZP, ofertę podmiotu wykluczonego uznaje się za odrzuconą. W ww. postępowaniu Spółka w dziale VII pkt 2 ppkt 2.2 specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ) postawiła jako warunek udziału w postępowaniu dysponowanie przez wykonawcę co najmniej 1 osobą posiadającą uprawnienia do projektowanie bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych. Wykonawca, wskazał w ofercie jako projektantów, 2 inżynierów, którzy nie posiadali jednak uprawnień budowlanych do projektowania bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych. Jeden z nich posiadał uprawnienie ograniczone do powszechnie znanych rozwiązań konstrukcyjnych. Drugi natomiast posiadał uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjno-inżynierskiej, w zakresie instalacji elektrycznych i był uprawniony do sporządzania

projektów instalacji elektrycznych⁸⁹. Nie były to zatem uprawnienia obejmujące swoim zakresem również sieci elektroenergetyczne.

(dowód: akta kontroli str. 18130-18586)

W złożonych tym zakresie wyjaśnieniach Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu Spółki i Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki powołali się na wykładnię przepisów dokonaną przez Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa w 1989 r. oraz Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w 2011 r., z której wynikało, że stwierdzenie przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności instalacyjno-inżynieryjnej w zakresie instalacji elektrycznych bez ograniczeń obejmowało również sieci elektryczne.

(dowód: akta kontroli str. 18587-18599, 21614-21617, 21693-21694)

Z argumentacją tą nie można się jednak zgodzić w świetle treści decyzji o stwierdzeniu przygotowania zawodowego z dnia 3 marca 1986 r. wydanej przez Wojewodę Wrocławskiego i postanowień zawartych w § 13 ust. 3 powołanego rozporządzenia oraz zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 20 grudnia 1988 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie⁹⁰. Rozporządzeniem tym zmieniono zakres uprawnień nadawanych przez wojewodów, między innymi, nadając im prawo do nadawania uprawnień w zakresie sieci elektrycznych. W § 2 rozporządzenia z dnia 20 grudnia 1988 r. postanowiono również, że osoby, które przed dniem wejścia w życie rozporządzenia pełniły samodzielne funkcje techniczne w budownictwie w zakresie sieci gazowych i elektrycznych na podstawie stwierdzenia posiadania przygotowania zawodowego, dokonanego przez zakład pracy, zachowują prawo do ich pełnienia w tych zakładach przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Powołany przepis jednoznacznie zaś wskazuje, że uprawnienia w zakresie sieci wydawały dotychczas zakłady pracy, a nie organy administracji państwowej. W marcu 1986 r., tj. w czasie wydania ww. decyzji o stwierdzeniu przygotowania zawodowego nie było zatem prawnej możliwości dla wojewody, aby nadać uprawnienia budowlane również w zakresie sieci elektrycznych. Zgodnie z przepisem art. 104 Prawa budowlanego, osoby które przed dniem wejścia w życie ustawy uzyskały uprawnienia budowlane lub stwierdzenie posiadania przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, zachowywały uprawnienia do pełnienia tych funkcji w dotychczasowym zakresie, a zatem w zakresie wynikającym z decyzji o stwierdzeniu przygotowania zawodowego. W świetle orzecznictwa sądów administracyjnych⁹¹ uprawnienia nabyte pod rządami ww. rozporządzenia z dnia 20 lutego 1975 r. obejmują te zakresy, które zostały w decyzjach wymienione i nie mogą być w drodze interpretacji rozszerzane, tym bardziej, że według ówczesnie obowiązujących przepisów były wydawane również uprawnienia w zakresie sieci elektrycznych, które jednak mogły być wydawane przez inne podmioty (zakłady pracy).

2.5. Wymiana murawy na stadionie

---

⁸⁹ Stwierdzone decyzją z dnia 3 marca 1986 r. wydaną przez Wojewodę Wrocławskiego. Przedmiotowa decyzja została wydana na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 1975 r. Nr 8, poz. 46 ze zm.).

⁹⁰ Dz. U. z 1988 r. Nr 42, poz. 334.

⁹¹ Wyrok WSA w Warszawie z 7 listopada 2008 r., VII SA/Wa 1321/08, opubl. <<http://orzeczenia.nsa.gov.pl/>>

Opis stanu faktycznego

W ramach realizacji budowy stadionu Generalny Wykonawca wykonał w czerwcu 2011 r. murawę na płycie boiska. W wyniku organizacji tzw. imprez testowych (przed EURO 2012) walki bokserskiej Adamek-Kliczko w dniu 10 września 2011 r., koncertu Georga Michaela 17 września 2011 r. i imprezy Monster Jam 1 października 2011 r. murawa stadionu, pomimo, że nie rozegrano na niej meczy piłkarskich, uległa uszkodzeniu i wystąpiła konieczność jej wymiany, którą przeprowadzono w październiku 2011 r. Na wymienioną murawę udzielono 6-miesięcznej gwarancji, której okres obowiązywania upływał w dniu 19 kwietnia 2012 r. W marcu 2012 r. w wyniku konsultacji z UEFA ustalono, że konieczna będzie kolejna wymiana murawy. Ogłoszenie o postępowaniu o zamówienie publiczne na jej wymianę zostało opublikowane w dniu 6 kwietnia 2012 r., a wymianę przeprowadzono w maju 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 13955-14744, 19434-19439, 19650-19652, 19683-19691, 20456-20474, 23516-23522, 23624-23628, 23834, 23965-23971)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dwukrotna wymiana przed EURO 2012 murawy ułożonej w ramach umowy z Generalnym Wykonawcą, w ocenie NIK świadczy o braku gospodarności w działaniach Spółki w tym zakresie, bowiem:

- pierwsza wymiana za 594,0 tys. zł z VAT (550,0 tys. zł netto)⁹² nastąpiła w wyniku uszkodzenia pierwotnej murawy w związku z przeprowadzeniem imprez testowych - mimo, że wynagrodzenie firmy której Spółka zleciła zorganizowanie dwu z tych imprez obejmowało zabezpieczenie przed zniszczeniem murawy, w kwocie 665,1 tys. zł (540,7 tys. zł netto – bliskie kosztom jej wymiany). Umowa z organizatorem trzeciej z imprez testowych przewidywała wynajęcie stadionu na przeprowadzenie imprezy, obwarowane zwrotem przedmiotu najmu, w tym również „przestrzeni boiska” w stanie nie pogorszonym. Od żadnego z tych podmiotów, pomimo uszkodzenia murawy w wyniku przeprowadzenia imprez testowych, Spółka nie dochodziła zrekompensowania szkód i sfinansowała wymianę murawy na swój koszt;
- wymianę murawy ułożonej w październiku 2011 r. dokonano za 1.139,7 tys. zł⁹³ (z VAT) w wyniku udzielenia zamówienia publicznego po przeprowadzeniu postępowania⁹⁴ w okresie gwarancji jakości poprzedniej murawy, bez wykonania uprawnień z tytułu tej gwarancji lub z tytułu rękojmi za wady fizyczne. Oznacza to, że ułożona 6 miesięcy wcześniej murawa (w październiku 2011 r.) nie spełniała wymogów UEFA, albo była po ułożeniu użytkowana w sposób wyłączający odpowiedzialność dostawcy, albo celowo zrezygnowano z wykonywania uprawnień z gwarancji albo rękojmi. Wyjaśniając działania Spółki w tym zakresie Robert Pietryszyn oraz Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu wskazali najpierw, że gwarancja na poprzednią murawę, w okresie zamówienia kolejnej już nie obowiązywała, co było niezgodne ze stanem faktycznym (bowiem gwarancja obowiązywała do dnia 19 kwietnia 2012 r.), a następnie Jacek Kostrzewski i Anita Fornalczyk-Róžańska – Prokurent Spółki wyjaśniali, że nie było podstaw prawnych i faktycznych żądania od wykonawcy wymiany murawy w ramach udzielonej gwarancji, bowiem nie stwierdzono wad fizycznych murawy. W świetle tych wyjaśnień podnieść należy, iż zgodnie z kartą udzielonej gwarancji, jej wystawca nie ponosił odpowiedzialności, co do jakości rzeczy nią

⁹² Umowę na wymianę murawy z dnia 6 października 2011 r. podpisali Sławomir Wojtas – Prezes Zarządu Spółki i Monika Jaśkowska-Rokita - Wiceprezes Zarządu.

⁹³ Umowę na wymianę murawy z dnia 4 maja 2012 r. podpisali Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu Spółki i Monika Jaśkowska Rokita- Wiceprezes Zarządu.

⁹⁴ W trybie przetargu nieograniczonego.

objętej, wyłącznie w przypadkach: [a] użytkowania murawy niezgodnie z przeznaczeniem, [b] niestosowania dostarczonej przez dostawcę instrukcji pielęgnacji murawy, [c] eksploatacji w wymiarze przekraczającym 7 godzin w tygodniu, [d] zniszczenia murawy przez osoby trzecie, [e] uszkodzenia instalacji i urządzeń podziemnych, za wyjątkiem zdemontowanych i ponownie montowanych zraszaczy.

(dowód: akta kontroli str. 1691-1907, 13955-14642, 19434-19439, 19650-19652, 19683-19691, 20456-20474, 23516-23522, 23624-23628, 23834, 23965-23971)

2. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wymiany murawy na płycie boiska w trybie przetargu nieograniczonego wszczętego ogłoszeniem w dniu 6 kwietnia 2012 r., nie zachowano zasad uczciwej konkurencji i nierówno potraktowano wykonawców, co było sprzeczne z art. 7 ust. 1 ustawy PZP. W konsekwencji wybrano najdroższą ofertę wymiany. Do przetargu zgłosiło się czterech wykonawców oferujących wymianę murawy za wynagrodzeniem oscylującym, bez podatku VAT, w granicach od 589,0 tys. zł do 1.055,3 tys. zł⁹⁵. Do ceny najdroższej oferty wykonawca doliczył podatek VAT według stawki 23%, natomiast w przypadku pozostałych ofert zastosowano stawkę 8%. W przedmiotowym postępowaniu Spółka błędnie uznała, iż cena za wymianę murawy powinna obejmować 23% podatek VAT, odrzucając m.in. z tego tytułu pozostałe oferty. Tym czasem, po dokonaniu wymiany murawy, w okresie ratalnej spłaty zobowiązania z tego tytułu, w dniu 24 sierpnia 2012 r. uznano, iż wymiana ta jest objęta 8% podatkiem VAT. Wskazuje to jednoznacznie, iż wybrana przez Spółkę, najdroższa oferta podlegała odrzuceniu, zawierała bowiem, odmiennie od pozostałych ofert błąd w obliczeniu ceny przedmiotu zamówienia. Podnieść w tym miejscu należy, iż dokonując 6 miesięcy wcześniej poprzedniego zamówienia wymiany murawy na płycie boiska, zarówno na etapie postępowania o zamówienie publiczne, jak i płatności, Spółka nie miała wątpliwości co do prawidłowości zastosowania 8% stawki VAT do wynagrodzenia netto dostawcy.

(dowód: akta kontroli str. 13955-14642, 14648-14667, 14684-14743, 21614-21617, 21693-21694)

NIK wskazuje również, że pozostałe zarzuty dotyczące niespełnienia przez Wykonawców wymogów określonych dla przedmiotu zamówienia, Spółka oparła przede wszystkim na dokumencie zwanym „Certyfikatem trawy”, który miał zawierać skład gatunkowy i odmianowy traw, z wyszczególnionym procentowym udziałem każdej odmiany w mieszance, dokładną datę wysiewu mieszanki, opis jej przeznaczenia zgodny z oczekiwaniami Zamawiającego, wielkość pola i numer parceli, dawkę wysiewu nasion, mieszanki w g/m². Certyfikat powinien posiadać pieczęć producenta. Nadto podano jaki powinien być preferowany skład mieszanki traw. Certyfikaty przedłożone przez Wykonawców, których oferty zostały odrzucone, zawierały również i inne informacje, np. o grubości darni, szerokości i długości rolek trawy, które mogły świadczyć, że oferowana murawa może być niezgodna w wymaganiach SIWZ, w których stwierdzono, między innymi, że szerokość rolki ma być minimum 1,2 m, grubość darni 40 mm +2mm i długość minimum 10 metrów. W certyfikacie wybranego wykonawcy nie było natomiast takich danych. Zamawiający w związku z tym wezwał tego wykonawcę do wyjaśnienia czy oferowana przez niego murawa spełnia trzy ww. kryteria, na co otrzymał odpowiedź potwierdzającą spełnienie tych wymogów. Natomiast w przypadku Wykonawców, których oferty zostały odrzucone Zamawiający nie dochował należytej staranności i nie wyjaśnił istniejących wątpliwości co do treści ich ofert, bowiem wskazani

⁹⁵ W poszczególnych ofertach zaoferowano następujące ceny wymiany murawy na płycie boiska: 1) 589,0 tys. zł (636,8 tys. zł z VAT); 2) 724,0 tys. zł (781,9 tys. zł z VAT); 3) 899,0 tys. zł (970,9 tys. zł z VAT); 4) 1.055,3 tys. zł (1.298,0 tys. zł z VAT).

wykonawcy, poza Certyfikatami trawy, złożyli również formularze ofertowe zawierające oświadczenie, że przedmiot zamówienia jest zgodny z SIWZ i zaakceptowali projekty umów, które zawierały opis przedmiotu zamówienia. Ponadto w dwóch przypadkach przedłożyli oni referencje wydane w lutym 2012 r. przez samego Zamawiającego, w których potwierdzono, że wykonali już prawidłowo murawę spełniającą kryteria szerokości i długości rolek oraz grubości murawy. W tych okolicznościach działających z zachowaniem należytej staranności Zamawiający powinien był uzyskać wyjaśnienia do wykonawców czy oferowana przez nich murawa spełnia wymagania SIWZ, tym bardziej, co należy podkreślić, że Certyfikat trawy nie był dokumentem służącym do wykazania spełnienia wymogów stawianych murawie w zakresie szerokości i długości rolek oraz grubości murawy.

(dowód: akta kontroli str. 13955-14642)

Na skutek takich działań doszło do wyboru wykonawcy, który złożył najdroższą ofertę, pomimo, że możliwe było wybranie wykonawcy oferującego najniższą cenę. Jeden z wykonawców zaoferował bowiem wykonanie przedmiotu zamówienia za 589,0 tys. zł netto (636,8 tys. zł z 8% VAT), tj. taniej o 466,3 tys. według cen bez podatku VAT i 502,9 tys. zł z VAT (w stosunku do ceny brutto po dokonaniu korekty stawki VAT z 23% do 8%). Firmie tej jako powody odrzucenia oferty, poza rzekomo nieprawidłową ustaloną stawką VAT, wskazano nieprawidłowy skład mieszanki oraz że oferowana rolka ma tylko 8 metrów długości w stosunku do 10 metrów wymaganych w SIWZ. Zarzut nieprawidłowego składu mieszanki (który pojawił się również w przypadku 2 kolejnych wykonawców) był nieadekwatny do opisu przedmiotu zamówienia, w którym określono jedynie preferowany, a nie wyłącznie dopuszczalny skład mieszanki. Natomiast odrzucenie oferty w oparciu o niespełnienie wymogu długości rolki, w sytuacji gdy informację o jej długości pozyskano z certyfikatu trawy, który nie był dokumentem potwierdzającym spełnienie tego wymogu, bez zasięgnięcia wyjaśnienia u wykonawcy było działaniem co najmniej przedwczesnym. Podobnie przedwczesnym działaniem było odrzucenie ofert dwóch kolejnych wykonawców w związku ze stwierdzeniem, w oparciu o certyfikaty trawy, że grubość darni jest o 0,5 cm mniejsza od wymaganej w SIWZ (w której początkowo dopuszczono taką grubość wskazując, iż powinno to być 3,5 do 4 mm). Tymczasem grubość dostarczonej murawy zależała jedynie od odpowiedniego ustawienia maszyny, podobnie jak sprawą techniczną było ustalenie długości rolki trawy. Pozostałe zarzuty stawiane tym wykonawcom przez Zamawiającego okazały się według NIK również nieuzasadnione⁹⁶. Należy zauważyć, że dwóch z trzech wykonawców, których oferty zostały odrzucone, wskazało Zamawiającemu, po otrzymaniu informacji o wyborze wykonawcy i uzasadnienia odrzucenia ich ofert, że murawa przez nich dostarczana spełnia wszystkie wymagania SIWZ. Nawet gdyby jednak przyjąć pogląd Zamawiającego, że certyfikat trawy miał potwierdzać spełnienie wymagań określonych dla przedmiotu zamówienia w SIWZ, to stwierdzić należałoby, że certyfikat przedłożony przez wybranego wykonawcę nie zawierał informacji potwierdzających spełnienie wymogów określonych w SIWZ, w zakresie szerokości i długości rolek trawy oraz grubości darni.

(dowód: akta kontroli str. 13955-14642, 14648-14667)

---

⁹⁶ Jednemu z tych wykonawców zarzucono dodatkowo, że nie wykazał spełnienia przez murawy wymogów normy DIN 18035-4. Kolejnemu wykonawcy, działającego w formie konsorcjum, zarzucono, poza niespełnieniem wymogów w zakresie grubości murawy, również brak odpowiedniego dokumentu potwierdzającego, że nie zostało wszczęte postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne wobec jednego z konsorcjantów, a tym samym niepotwierdzenie spełnienia wymogów udziału w postępowaniu, co spowodowało wykluczenie wykonawcy z postępowania.

Kolejną nieprawidłowością w tym postępowaniu było podpisanie 4 maja 2012 r. umowy na wymianę murawy, dwa dni od daty odwołania wniesionego do Krajowej Izby Odwoławczej przez jednego z oferentów, na niezgodnie z przepisami ustawy PZP, czynności podjęte przez Spółkę. W dniu wniesienia odwołania, tj. 2 maja 2012 r. oferent ten poinformował także Spółkę w trybie art. 181 ustawy PZP, o czynnościach Spółki podjętych w przedmiotowym postępowaniu o zamówienie publiczne niezgodnie z przepisami ustawy PZP (w tym między innymi, odrzuceniu jego oferty zamiast oferty wykonawcy zawierającej błędną 23% stawkę VAT, także o krótkich terminach uzupełnienia dokumentów - poniżej jednej doby oraz wymogu dostarczenia w tak wyznaczonym terminie dokumentu wyłącznie w formie pisemnej, z wykluczeniem możliwości ich przekazania fax-em lub pocztą elektroniczną, co naruszało równą konkurencję, w sytuacji gdy jeden z członków konsorcjum biorącego udział w tym przetargu posiadał siedzibę poza granicami Polski).

(dowód: akta kontroli str. 13955-14642)

Podpisanie 4 maja 2012 r. wzmiankowanej umowy przez Robert Pietryszyna – Prezesa i Monikę Jańskowską Rokitę ówczesnego Wiceprezesa Zarządu, wobec wniesienia powołanego odwołania, pozostawało w sprzeczności z art. 183 ust. 1 ustawy PZP zakazującym zawierania umowy do czasu ogłoszenia przez Krajową Izbę Odwoławczą wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze. Spółka nie skorzystała przy tym z możliwości przewidzianej art. 183 ust. 2 ustawy PZP złożenia do KIO wniosku o uchylenie zakazu zawarcia umowy w związku z wniesieniem odwołania od niezgodnej z przepisami ustawy PZP czynności podjętych w postępowaniu o zamówienie publiczne. Sprawy w wyniku takich wniosków KIO zobowiązana jest rozstrzygać nie później niż w terminie pięciu dni od dnia jego złożenia, co umożliwiłoby legalne zawarcie umowy na wymianę murawy w takim terminie. W tym zakresie Paweł Rychel – Prokurent Samoistny i Jacek Kostrzewski Wiceprezes Zarządu Spółki wyjaśnili, że Spółka nie wystąpiła do KIO o uchylenie zakazu zawarcia umowy przed rozstrzygnięciem postępowania odwoławczego ponieważ, jak twierdzili wyjaśniający - znalazła się w wyjątkowej sytuacji w związku ze zbliżającym się pierwszym meczem EURO 2012, który miał odbyć się 6 czerwca 2012 r. Zdaniem wyjaśniających nawet kilkudniowe opóźnienie w wymianie murawy, mogłoby spowodować niewykonanie wszystkich prac w odpowiednim terminie, z uwagi na fakt, że okres ukorzenia się darni trawy rozkładanej z rolki to, przy sprzyjających warunkach atmosferycznych, okres 3-4 tygodni, a czas niezbędny do zerwania starej i ułożenia nowej murawy to min. 7 dni.

(dowód: akta kontroli str. 13955-14642, 19683-19691, 20484-20488)

W ocenie NIK, naruszenie przez Spółkę zakazu zawarcia umowy przed wydaniem przez KIO rozstrzygnięcia w sprawie odwołania, w związku z nieskorzystaniem z procedury uzyskania zgody KIO na zawarcie umowy, stanowiło rażące naruszenie prawa i zostało dokonane z pełną świadomością, że zawarcie umowy z wykonawcą wymiany murawy było w tych okolicznościach nielegalne.

2.6. Podwykonawcy

Opis stanu faktycznego

Generalny Wykonawca – Konsorcjum Max Bögl zawierając umowę na kontynuację budowy stadionu oświadczył, że przedmiot zamówienia wykona własnymi siłami oraz przy udziale podwykonawców. W ramach realizacji tej umowy Spółce zgłoszonych zostało 130 podwykonawców i dalszych podwykonawców. Na podstawie udostępnionych przez Spółkę dokumentów i przedłożonych zestawień ustalono, że w związku z realizacją inwestycji roszczenia o wypłatę wynagrodzenia w trybie odpowiedzialności solidarnej wykonawcy i inwestora złożyło, z tytułu robót wykonanych w latach 2011-2012, co najmniej 52 podwykonawców i dalszych podwykonawców na kwotę rzędu 67.122,2 tys. zł. z tego 20 podwykonawców, na

których zatrudnienie Spółka wyraziła zgodę zgłosiła roszczenia na kwotę rzędu 53.648,2 tys. zł. Ostatnia z wymienionych kwot obejmowała roszczenia Imtech opiewające na 43.261,7 tys. zł. Na rzecz tej firmy Spółka 23 kwietnia 2012 r. wypłaciła w ramach odpowiedzialności solidarnej wymienione wcześniej w niniejszym wystąpieniu 2.497,3 tys. zł (którą następnie potrąciła z wierzytelnością Generalnego Wykonawcy, objętych ostatnią wystawioną fakturą z dnia 20 kwietnia 2012 r.). Kwota wypłacona Imtech dotyczyła wynagrodzenia za roboty zrealizowane przez tego podwykonawcę przed odstąpieniem przez nią od umowy z Generalnym Wykonawcą.

(dowód: akta kontroli str. 8480-8491, 9957-10144)

Do czasu kontroli Spółka nie dokonywała zapłaty innym podwykonawcom. Jeden z nich skierował sprawę na drogę postępowania sądowego, uzyskując w dniu 10 lipca 2013 r. nakaz zapłaty przez Spółkę 316,7 tys. zł (wraz z odsetkami za zwłokę). Od tego nakazu Spółka złożyła sprzeciw wskazując, że nie wyrażała zgody na zatrudnienie tego podwykonawcy. Ponadto w październiku i w listopadzie 2012 r. Imtech wezwał Spółkę do zapłaty 10.900,2 tys. zł (z VAT) z tytułu robót wykonanych w ramach inwestycji, w tym zarówno robót wykonanych przed, jak i po odstąpieniu od umowy z Generalnym Wykonawcą. Spółka nie spełniła żądań zawartych w tych wezwaniach, w związku z tym Imtech skierował 16 listopada 2012 r. wezwanie do próby ugodowej. Do końca marca 2014 r. toczące się postępowanie pojednawcze nie zostało sfinalizowane.

(dowód: akta kontroli str. 8518-8520, 8604-8663, 21909-21919)

Podczas kontroli Spółka nie dysponowała pełnymi informacjami dotyczącymi rozliczeń podwykonawców i dalszych podwykonawców z Generalnym Wykonawcą stadionu. O powyższym Spółka informowała banki finansujące inwestycję, np. w raporcie kwartalnym z lipca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 8723-8774)

Z powołanych wcześniej dokumentów określających zgłoszone roszczenia przez podwykonawców wynika, że co najmniej 32 z tych podwykonawców roboty wykonywało bez wyrażonej na to zgody Spółki. W tej sprawie Robert Pietryszyn – Prezes Zarządu, Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu oraz Paweł Rychel – Prokurent Samoistny wyjaśniali, że kwestie pracowników znajdujących się na placu budowy i wszystkich działań na placu budowy należały do zakresu odpowiedzialności kierownika budowy i Generalnego Wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 8480-8491, 9731-9740)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Po odstąpieniu w dniu 5 kwietnia 2012 r. przez Imtech – głównego podwykonawcy Konsorcjum Max Bögl, od umowy z tym konsorcjum, Spółka powierzyła Imtech wykonawstwo robót instalacyjnych z pominięciem ustawy PZP i bez zawarcia pisemnej umowy, co stanowiło naruszenie art. 7 ust. 3 oraz art. 139 ust. 2 ustawy PZP. W wymienionych okolicznościach wynikających z odstąpienia od umowy głównego podwykonawcy Konsorcjum Max Bögl wykonującego roboty instalacyjne Prezydent Wrocławiu sporządził 6 kwietnia 2012 r. notatkę w której oświadczył, iż został poinformowany o tym fakcie przez Imtech, która kontynuowanie prac na budowie stadionu, a tym samym umożliwienie wówczas – jak to określił Prezydent odbiorów budowlanych wymagać będzie jakiegokolwiek formy kontraktu. W związku z tą notatką Paweł Rychel – Prokurent Samoistny Spółki zwrócił się do Imtech o kontynuowanie prac niezbędnych do prowadzenia odbiorów związanych z uzyskaniem decyzji pozwolenie na użytkowanie stadionu. W dniu 12 kwietnia

2012 r. Gmina Wrocław (reprezentowana przez Prezydenta Rafała Dutkiewicza) i Imtech podpisały list intencyjny, w którym Miasto zadeklarowało zamiar rozliczenia zgłoszonych roszczeń Imtech z tytułu wykonanych robót na podstawie umowy z Generalnym Wykonawcą, bezpośrednio na rzecz Imtech, po ich uprzednim zbadaniu i zweryfikowaniu. Ponadto Miasto zadeklarowało swoją wolę i chęć udzielenia pisemnego zlecenia w formie umowy na rzecz Imtech w zakresie wykonania prac nieukończonych z umowy z Konsorcjum Max Bögl do dnia odstąpienia od umowy oraz ich rozliczenia, jak również pozostałych do zrealizowania prac dodatkowych. Strony były zgodne, że wspólne zatwierdzenie wykonania zakresu robót przez Imtech nastąpi w przeciągu 3 dni roboczych od dnia pisemnego zawiadomienia Miasta. Miasto zobowiązało się do podpisania umowy na dokończenie prac w terminie do dnia 25 kwietnia 2012 r. Strony potwierdziły jednocześnie, że przedmiotowy list intencyjny ma charakter porozumienia wstępnego, zaś wykonanie zobowiązań, o których w nim mowa, nastąpi na podstawie odrębnych umów, zawieranych pomiędzy Spółką a Imtech (choć we wcześniejszym fragmencie listu intencyjnego Prezydent Wrocławia zobowiązał się do zawarcia umowy w imieniu Miasta Wrocławia).

(dowód: akta kontroli str. 9869-9933, 11129-11454)

Pomimo zobowiązania się Prezydenta Wrocławia do zawarcia z Imtech umowy na kontynuowanie po 5 kwietnia 2012 r. robót instalacyjnych, to zarówno Gmina Wrocław jak i Spółka nie doprowadziły do jej podpisania.

Paweł Rychel – Prokurent Samoistny Spółki wyjaśnił, że wydał polecenie wykonywania prac przez Imtech, pomimo braku pisemnej umowy, z tego powodu, że zbliżał się termin przekazania stadionu UEFA oraz trwała procedura prac odbiorowych w celu uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

Po 5 kwietnia 2012 r. Imtech bez pisemnej umowy wykonała m.in. roboty dotyczące iluminacji stadionu, instalacji automatyki, systemu zarządzania budynkiem (BMS), instalacji elektrycznych i teletechnicznych oraz przejść pożarowych.

Po zrealizowaniu tych robót w piśmie z 14 czerwca 2012 r. Robert Pietryszyn i Monika Jaśkowska-Rokita poinformowali Imtech, iż od 5 kwietnia 2012 r. kwestie ewentualnych stosunków pomiędzy Spółką, a Imtech są przedmiotem wzajemnych wyjaśnień i negocjacji, w szczególności z uwagi na łączącą Spółkę umowę z Generalnym Wykonawcą inwestycji. Zaproponowali powrót przez Imtech i Konsorcjum Max Bögl do wzajemnych relacji kontraktowych i zadeklarowali gotowość pomocy, w zakresie dopuszczonym przez prawo. Wzmiankowane w tym piśmie wzajemne wyjaśnienia i negocjacje, jak też rozliczenia wykonanych robót, do czasu kontroli nie zostały zakończone.

(dowód: akta kontroli str. 7167-7197, 9896, 11129-11454, 16572-16579, 20177-20218, 20841-20848, 20994-21039)

2. Wprowadzenie do umowy warunku (w pkt 6.7 O.W.U.) zobowiązującego Konsorcjum Max Bögl do uzyskiwania akceptacji wzorców wszystkich przewidzianych w projekcie materiałów i urządzeń przed złożeniem zamówienia i jego dokonaniem, mogło w ocenie NIK umożliwić powstawanie mechanizmów korupcyjnych. Zobowiązanie Generalnego Wykonawcy do zawierania umów z jego dostawcami, wyłącznie po wybraniu przez Zamawiających materiałów i wzorów wyrobów będących przedmiotem dostaw, miało służyć zapewnieniu odpowiedniej jakości materiałów i urządzeń wyposażenia. W ocenie NIK sprzyjało to jednak również powstawaniu nieprzejrzystych relacji pomiędzy inwestorem, wykonawcą i jego dostawcami albo podwykonawcami.

(dowód: akta kontroli str. 17048-17049)

Przykładem takich nieprzejrzystych relacji były dostawy w sierpniu i wrześniu 2011 r. mebli na wyposażenie stadionu, do realizacji których zobowiązane było Konsorcjum Max Bögl. W tym samym okresie dostawca mebli będący podwykonawcą Konsorcjum Max Bögl, bezpośrednio na rzecz Spółki wykonał na podstawie umowy z 17 sierpnia 2011 r. nieodpłatnie prace wykończeniowe w łóżach stadionu o wartości 421,2 tys. zł bez VAT (czyli 518,1 tys. zł po uwzględnieniu VAT).

(dowód: akta kontroli str. 8480-8491, 18631-18633)

Z pisma Konsorcjum Max Bögl z okresu poprzedzającego wymienione dostawy mebli (tj. z dnia 21 czerwca 2011 r.) wynika, że Spółka narzuciła firmę mającą dostarczyć meble, za które Generalny Wykonawca zapłacił łącznie 7.192 tys. zł. Członkowie ówczesnego Zarządu Spółki Sławomir Wojtas - Prezes oraz Monika Jaśkowska Rokita – Wiceprezes Zarządu Spółki przesłuchani w charakterze świadków, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań podali, że nie pamiętają okoliczności współpracy z tą firmą przed i po zawarciu wymienionej wyżej umowy z dnia 17 sierpnia 2011 r., a także dlaczego prace objęte tą umową zostały przez tą firmę wykonane nieodpłatnie⁹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 9302-9309, 13080-13086, 13746-13751, 16621-16652)

W piśmie z 22 czerwca 2012 r. skierowanym do Konsorcjum Max Bögl, Spółka zaprzeczyła, by narzucała Generalnemu Wykonawcy dostawcę mebli. Jednakże Prezes Zarządu firmy realizującej dostawy, w przekazanej NIK informacji ujawnił, że w zamian za wybór oferty jego firmy przez Konsorcjum Max Bögl, zaproponowano Spółce nieodpłatne wykonanie prac wykończeniowych. Wynikiem tego, według wymienionej informacji, było podpisanie ze Spółką umowy z 17 sierpnia 2011 r. będącej potwierdzeniem wcześniej złożonych obietnic wykonania nieodpłatnie prac w łóżach stadionu, w związku z zaakceptowaniem jej oferty na dostawę mebli za pośrednictwem Konsorcjum Max Bögl. Koszt rzeczonych, wykonanych nieodpłatnie prac bezpośrednio na rzecz Spółki, jak to wynika z powołanej informacji Prezesa Zarządu firmy meblarskiej, w kalkulowano w całość prac i dostaw dla stadionu w kontraktach podpisanych przez tę firmę z Konsorcjum Max Bögl.

(dowód: akta kontroli str. 9302-9309, 9474)

Potwierdzeniem nieuzasadnionych pkt 6.8 O.W.U. relacji pomiędzy Spółką i wzmiankowaną firmą, będącą podwykonawcą Konsorcjum Max Bögl, było także złożenie przez Sławomira Wojtasa oraz Anitę Fornalczyk pełniących w II półroczu 2011 r. odpowiednio funkcję Prezesa Zarządu i Prokurenta Spółki, oświadczenia dla Konsorcjum Max Bögl (bez daty), że jego podwykonawca udzielił trzy letniej gwarancji na meble dostarczone Spółce. Gwarancja firmy meblarskiej na meble z dostaw objętych dokumentacją projektową powinna zostać przekazana Spółce za pośrednictwem Generalnego Wykonawcy, którego wiązała umowa dostawy mebli z firmą meblarską, a nie być przedmiotem zapewnień Spółki złożonych Generalnemu Wykonawcy w imieniu jego podwykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 13087)

Tej samej firmie meblarskiej Spółka 28 września 2011 r. udzieliła również zamówienia inwestorskiego na dostawę wraz z montażem i ustawieniem – jak to określono - „mebli” wyszczególnionych w załączniku do umowy, wycenionych łącznie na 909,9 tys. zł z VAT⁹⁸. Wymienione zamówienie obejmowało obok

⁹⁷ Monika Jaśkowska Rokita zeznała, iż udzieliła odpowiedzi przedstawicielowi firmy meblarskiej, że ponieważ nie było umowy i zlecenia to Spółka nie zapłaci za te prace. Zeznała również, że nie wie dlaczego ta firma wykonywała prace bez uprzedniego zlecenia i umowy, a także, że nie pamięta okoliczności współpracy z tą firmą przed i po zawarciu umowy z 17 sierpnia 2011 r.

⁹⁸ Między innymi meble, wykładziny podłogowe i okładziny ścienne do 3 gabinetów Spółki za 188,3 tys. zł, w tym wykładziny podłogowe w cenie od 369 zł/m² do 381 zł/m², trzy biurka w cenie od 4,2

dostawy i montażu mebli w pomieszczeniach stadionu (gabinetach, łóżach oraz SKY BOX), również dostawę i ułożenie wykładzin dywanowych, przyklejenie oklein (okładzin) ściennych, wykonanie 12 zabudów meblowych oraz dostawę ośmiu telewizorów i 10 lodówek).

(dowód: akta kontroli str. 18614-18745, 21731-21744, 23516-23522, 23835-23849)

Rozliczenie wymienionej wyżej umowy zostało dokonane przez kompensatę z należnościami Spółki za wynajęcie dostawcy, na podstawie umowy z 10 października 2011 r., wybranych powierzchni stadionu, w tym biznes klubu, sali konferencyjnej oraz łóż VIP (które nie były wynajęte, a za zgodą najemców także do łóż wynajętych) na 20 dni roboczych na przełomie października i listopada 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 8023-8028, 16621-16704, 18615-18621, 21627-21645)

Dowodem wskazującym na niezachowanie zasad konkurencji i preferowanie przez Spółkę przy wyposażaniu stadionu w meble jednej z firm meblarskich, był dodatkowo protokół z posiedzenia Rady Nadzorczej Spółki w dniu 9 lutego 2011 r. Wynika z niego, iż ówczesny Prezes Zarządu Spółki Sławomir Wojtas poinformował, wówczas, że odbyło się spotkanie z firmą meblarską, z którą po upływie ponad siedmiu miesięcy (28 września 2011 r.) Spółka zawarła umowę na dostawę mebli. Wskazał przy tym że firma ta „będzie wyposażać łożę”.

(dowód: akta kontroli str. 22664-22667)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Spółki w zakresie przebiegu, jakości i rozliczania robót oraz innych prac związanych z budową stadionu.

3. Sposób zagospodarowania stadionu miejskiego oraz działania podejmowane dla zapewnienia jego samofinansowania.

3.1. Zarządzanie obiektami stadionu

Opis stanu faktycznego

Zarządzanie obiektami stadionu powstałymi w wyniku realizacji przedsięwzięć EURO 2012, zostało powierzone Spółce przez Gminę Wrocław poprzez wprowadzenie uchwałą nr 15/09 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (NZW) z dnia 16 lipca 2009 r. zmiany w § 6 ust. 2 umowy Spółki. Zarządzanie stadionem należało także łącznie z wykonywaniem czynności pogotowania technicznego; doradztwa oraz promocji stadionu i jego marki do zadań określonych w umowie z dnia 28 stycznia 2010 r. zawartej przez Gminę Wrocław z firmą zarządzającą oraz doradcą (dalej: operator stadionu). W przedmiotowej umowie zarządzanie rozumiane było jako dokonywanie czynności mających na celu w szczególności: zapewnienie właściwej gospodarki ekonomiczno-finansowej stadionu, zapewnienie bezpieczeństwa użytkowania, właściwej eksploatacji i obsługi technicznej, zapewnienie właściwej gospodarki energetycznej w rozumieniu przepisów Prawa energetycznego, bieżące administrowanie stadionem, jak również czynności zmierzające do jego utrzymania w stanie niepogorszonym, z zastrzeżeniem normalnego zużycia. Inne niż wymienione w umowie czynności z zakresu zarządzania nieruchomością miała wykonywać Gmina Wrocław lub podmiot, któremu Miasto powierzy zarządzanie obiektem zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu EURO 2012 (tj. spółka właścicielska lub jednostka organizacyjna gminy). Umowa z firmą doradcą i zarządzającą została zawarta na okres 12 lat, przy czym łączne wynagrodzenie nie mogło przekroczyć

---

tys. zł do 10,1 tys. zł za szt. 3 fotele gabinetowe w cenie 4,8 tys. zł za szt. oraz 6 krzesel gabinetowych w cenie w cenie 1,6 tys. zł za szt. oraz osiem w cenie od 3,1 tys. zł po 4,1 tys. zł.

105.779,2 tys. zł (bez VAT)⁹⁹. Spółka przystąpiła do przedmiotowej umowy po stronie Miasta jako Zamawiającego od dnia 1 grudnia 2010 r. W wyniku zawartego w dniu 29 marca 2012 r. porozumienia, zakres usług świadczonych przez firmę doradczą i zarządzającą został od dnia 1 kwietnia 2012 r. ograniczony do usług doradztwa w związku z imprezami, doradztwa przy promocji stadionu, doradztwa przy sprzedaży, doradztwa w kwestiach administracyjnych oraz do wsparcia przy budowie strategii, polegającego na organizowaniu dwa razy do roku strategicznych sesji w celu przygotowania planów strategicznych dla stadionu na przyszłość lub w innych celach dotyczących stadionu, a objętych zakresem usług. Z tytułu świadczenia usług firmie doradczej przysługiwało ryczałtowe wynagrodzenie w następującej wysokości: za okres od kwietnia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 3.954.545,45 zł netto, płatne w dziewięciu równych miesięcznych ratach; za okres do dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 5.272.722,27 zł netto, płatne w dwunastu równych miesięcznych ratach; za okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 5.272.727,27 zł netto, płatne w dwunastu równych miesięcznych ratach; począwszy od dnia 1 stycznia 2015 r. – wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 643.000 zł netto, płatne w wysokości proporcjonalnej do okresu obowiązywania umowy w danym roku, w równych miesięcznych ratach.

(dowód: akta kontroli str. 1908-1977; 2022-2041)

3.2. Rozpoczęcie użytkowania stadionu

Realizowanie działalności komercyjnej stadionu – zawieranie umów najmu łóż VIP, najmu powierzchni biurowych, sprzedaży miejsc biznesowych, wynajmu biznes klubu, wynajem sal konferencyjnych – rozpoczęło w 2011 r. W związku z brakiem zakończenia w 2011 r. inwestycji oraz brakiem możliwości odbioru wszystkich powierzchni komercyjnych, ograniczona była możliwość uzyskiwania przychodów z ich najmu. Rozpoczęcie eksploatacji obiektu stadionu mogło nastąpić w odniesieniu do powierzchni, które decyzją PINB z dnia 8 września 2011 r. otrzymały warunkowe pozwolenie na użytkowanie, tj. z wyłączeniem np. części obszarów najemcy na poziomie L1, części obszaru budynku północnego, południowego i wschodniego na poziomie L2 i L3, części klatek schodowych i szybów windowych, gabinetów pierwszej pomocy, pomieszczeń policji i służb ochrony. Przyjęto, że ww. służby mogą wykonywać swoje zadania w przystosowanych mobilnych punktach bądź w innych pomieszczeniach (np. biurowych) objętych decyzją z dnia 8 września 2011 r. Użytkowanie obiektu stadionu po dniu 30 września 2011 r. w zakresie przewidzianym decyzją z dnia 8 września 2011 r. - uzależniono m.in. od uzyskania pozytywnego (nieograniczonego czasowo i rzeczowo) stanowiska Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w trybie art. 56 Prawa budowlanego. Spółka uzyskała takie stanowisko w dniu 10 listopada 2011 r. z ograniczeniem czasowym do dnia 31 grudnia 2011 r. i w dniu 16 lutego 2012 r. z ograniczeniem czasowym do dnia 17 marca 2012 r. Ostateczną decyzję PINB udzielającą pozwolenia na użytkowanie wielofunkcyjnego stadionu wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu uzyskano dopiero w dniu 26 kwietnia 2012 r.

⁹⁹ [1] Faza doradztwa – od 28.01.2010 r. do 15.05.2010 r. (12 m-cy przed datą planowanego oddania Stadionu do zarządzania) - § 9 ust. 1 pkt 1 wynagrodzenie ryczałtowe 1.028.120,69 zł netto miesięcznie; [2] Faza przed otwarciem – 16.05.2010 r. do 15.05.2011 r. lub do przejęcia Stadionu do zarządzania (w zależności co wcześniej) - § 9 ust. 1 pkt 2 wynagrodzenie ryczałtowe 842.129,75 zł netto miesięcznie; [3] Faza po otwarciu – od 16.05.2011 r. (lub przejęcia Stadionu do zarządzania) do dnia zakończenia obowiązywania umowy 28.01.2022 r. – § 9 ust. 1 pkt 3 wynagrodzenie ryczałtowe 716.538,43 zł netto miesięcznie.

(dowód: akta kontroli str. 2349-2353, 3614-3687)

3.3. Zagospodarowanie pomieszczeń stadionu

Zgodnie z raportem rocznym operatora stadionu za 2011 r., utworzony przez niego dział sprzedaży rozpoczął proces rezerwacji miejsc biznesowych stadionu dopiero w styczniu 2011 r. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. zawartych było dziewięć umów najmu łóż VIP z 30 dostępnych na trybunie wschodniej i zachodniej oraz 49 umów na sprzedaż 159 z 1521 dostępnych miejsc biznesowych. Na dzień 30 września 2013 r. liczba wynajmowanych łóż zwiększyła się do 10, zaś liczba sprzedanych miejsc biznesowych do 192 (66 umów). Zgodnie z zapisami ksiąg rachunkowych, w 2011 r. Przychody Spółki ze sprzedaży i zrównane z nimi zmniejszyły się z 33.005 tys. zł w 2011 r. do 18.323,6 tys. zł w 2012 r. i 9.957,2 tys. zł w 2013 r. (wg stanu na dzień 28 stycznia 2014 r.). Powyższe wynikało m.in. z zaprzestania uzyskiwania przychodów na podstawie zawartej z Gminą Wrocław umowy z dnia 21 maja 2008 r. o powierzenie przedsięwzięć EURO 2012 oraz ograniczenia liczby organizowanych na stadionie imprez masowych, a w związku z tym uzyskanych przychodów ze sprzedaży praw wstępu. Przychody z tytułu najmu łóż wzrosły z 338,4 tys. zł w 2011 r. do 2.046,4 tys. zł w 2012 r. i 2.351 tys. zł w 2013 r., zaś z tytułu sprzedaży miejsc biznesowych z 112,8 tys. zł w 2011 r. do 1.061 tys. zł w 2012 r. i 1.041,8 tys. zł w 2013 r. Niskie były przychody z najmu powierzchni biurowych, które stanowiły kwotę 35,6 tys. zł w 2011 r., 684,3 tys. zł w 2012 r. i 490,8 tys. zł w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 2081-2128; 2129-2180; 2349-2351; 2352-2359)

3.4. Wykorzystanie stadionu na imprezy

W okresie do dnia 30 czerwca 2013 r. na stadionie zorganizowano 44 imprezy, z czego w 31 przypadkach organizatorem był WKS Śląsk Wrocław, w trzech przypadkach UEFA, w dwóch przypadkach PZPN, w dwóch - Dynamicom Sp. z o.o., w jednym - Spółka, w jednym - Gmina Wrocław, w czterech - inne podmioty. W 2011 r. zorganizowano 6 imprez (w tym trzy mecze, jeden koncert, walkę bokserską i zawody Monster Trucków), w 2012 r. – 26 (jeden koncert i 25 imprez meczowych), zaś w 2013 r. – 12 (10 meczy; Wrocławski Dzień Przedszkolaka; lodowisko). Bezpośredni przychód Spółki uzyskany w ww. okresie z 42 imprez (dwie nie zostały rozliczone¹⁰⁰) był niższy o 12,1 mln zł od poniesionych przez Spółkę kosztów. Jak ustalono, Spółka uzyskała wyższe przychody bezpośrednie od poniesionych kosztów w przypadku zaledwie dwóch z 31 meczy zorganizowanych przez WKS Śląsk Wrocław. Ponadto, w związku z organizacją na stadionie imprez masowych uzyskano przychody pośrednie w kwocie 4.029,3 tys. zł w 2012 r. i 2.124,8 tys. zł w I półroczu 2013 r. z tytułu najmu łóż VIP oraz sprzedaży miejsc biznesowych i pakietów dodatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 2052-2053)

Spółka nie dysponowała dokumentem określającym zasady wyboru imprez, jak też wykonawców, którym powierzano ich organizację. Nie opracowano kryteriów oceny efektywności finansowej imprez oraz procedur weryfikacji przedkładanych przez organizatorów szacunków przychodów i kosztów. Według wyjaśnień Prezesa Zarządu – Roberta Pietruszyna, zarówno w 2011 r., jak i w 2012 r. do operatora stadionu (firmy doradczej i zarządzającej) i Spółki zgłaszały się różne podmioty z propozycjami organizacji na stadionie imprez proponując formułę ich organizacji. W przypadku imprez, które odbyły się w 2011 r. pomysłodawcą i organizatorem był operator stadionu, który analizował także jakie ewentualnie typy imprez mogłyby odbyć się na stadionie w celu uzyskania jak najlepszych efektów komercjalizacji

¹⁰⁰ Polish Masters oraz Rock in Wrocław.

obiektu i jaki byłby koszt, który należałoby ponieść aby zaprosić danego wykonawcę lub zespół sportowy. Z uwagi na powierzenie tych zadań operatorowi i brak obowiązku posiadania przez Spółkę specjalnych procedur lub wytycznych odnoszących się do planowania i organizowania imprez, Spółka nie określiła wytycznych w powyższym zakresie.

Była Wiceprezes Monika Jaśkowska-Rokita zeznała, że jeżeli chodzi o walkę bokserską i koncert Georga Michaela to organizacja tych imprez wiązała się z próbą wypromowania stadionu celem pozyskania partnerów a także zobowiązaniem do wynajmu łóż biznesowych. Były to również imprezy testowe, które zostały przedstawione UEFA jako spełnienie wymogu przeprowadzenia imprez testowych na stadionie. Jeśli chodzi o Rock in Wrocław i Polish Masters to brano pod uwagę zapisy umów na najem łóż, w których w przypadku nieodbycia się imprez należało zwrócić 1/17 z tytułu czynszu najmu za nieodbyte imprezy.

(dowód: akta kontroli str. 1396-1408, 16636-16652)

W latach 2011-2012 Spółka zlecała organizację imprez o dużych nakładach finansowych, tj. walka bokserska, koncert Georga Michaela, Rock in Wrocław, Polish Masters, w formie w której zobowiązywała się do bieżącego finansowania kosztów organizatora (finansowania etapowego), a nie do zapłaty wykonawcy dopiero za efekt końcowy. Przyjęto taką formę, pomimo, iż Spółka nie posiadała środków finansowych na realizację tak zawartych umów. W związku z powyższym występowano do Gminy Wrocław z wnioskiem o przyznanie dopłat. Wysokość dopłat otrzymanych przez Spółkę w okresie 2011-2013 (I.półrocze) stanowiła kwotę 32.500,0 tys. zł¹⁰¹, z czego Gminie zwrócono 10.216,8 tys. zł¹⁰². W związku z poniesieniem wyższych kosztów organizacji tych imprez niż uzyskane przychody, żadna z przedmiotowych imprez nie osiągnęła dodatniego wyniku finansowego.

Monika Jaśkowska-Rokita zeznała, iż zakładano sukcesywny wpływ przychodów ze sprzedaży biletów i zaliczek od reklamodawców, które pozwolą na finansowanie kolejnych płatności dla organizatora tych imprez. Co do finansowania imprez posiadano informację od byłego Wiceprezydenta Michała Janickiego że Spółka otrzyma dopłaty, których zwrot nastąpi z przychodów z tych imprez".

(dowód: akta kontroli str. 103-110; 2052-2053; 16636-16652)

3.5. Obsługa prawna

W latach 2008-2013 koszty obsługi prawnej działalności Spółki wyniosły 8.309,2 tys. zł (z VAT). Do dnia 22 lutego 2014 r. nie zostały uregulowane wymagalne zobowiązania wobec jednej z kancelarii za obsługę prawną świadczoną w 2013 r. na kwotę 1.165,0 tys. zł (z VAT).

(dowód: akta kontroli str. 11038-11128)

3.6. Podatek od nieruchomości

W 2013 r. Spółka w deklaracji na podatek od nieruchomości wskazała jako przedmioty opodatkowania budynki o powierzchni 103,5 tys. m² i budowie o wartości 102.832,7 tys. zł, a podatek z tego tytułu został wykazany w łącznej kwocie 4.419,1 tys. zł. Spółka w związku z brakiem środków finansowych występowała do Prezydenta Wrocławia (organu podatkowego) o odroczenie płatności podatku od nieruchomości za 2013 r. Prezydent Wrocławia decyzjami z dnia 9 lipca, a następnie 13 grudnia 2013 r.¹⁰³ odroczył zapłatę podatku odpowiednio do 20 grudnia 2013 r.

¹⁰¹ 15 mln zł – walka bokserska i koncert Georga Michaela; 14 mln zł – Rock in Wrocław i Polish Masters; 3,5 mln zł – mecz Brazylia-Japonia.

¹⁰² Walka bokserska i koncert Georga Michaela.

¹⁰³ Decyzja ta była poprzedzona decyzją o odroczeniu podatku z dnia 9 lipca 2013 r.

oraz do 31 marca 2014 r. W tym terminie Spółka nie opłaciła podatku od nieruchomości, uzyskała natomiast kolejne odroczenie jego płatności do dnia 30 czerwca 2014 r.¹⁰⁴, z jednoczesnym ustaleniem opłaty prolongacyjnej w kwocie 243,6 tys. zł. W dniu 21 marca 2014 r. Spółka uzyskała też odroczenie płatności do 31 lipca 2014 r. podatku od nieruchomości za okres od stycznia do czerwca 2014 r. w kwocie 2.275,3 tys. zł, przy opłacie prolongacyjnej 36,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 7275-7296, 22108-22110, 23195-23201, 23332-23335, 25959-25974, 26029-26046, 26503-26509)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości:

1. W dniu 18 marca 2012 r. na stadionie odbył się mecz WKS Śląsk Wrocław z Cracovią Kraków oraz w dniu 21 marca 2012 r. - mecz WKS Śląsk Wrocław z Arką Gdynia, mimo że ww. dniach stadion nie posiadał ważnego pozwolenia na użytkowanie. Według pozwolenia z dnia 8 września 2011 r. stadion mógł być użytkowany do dnia 17 marca 2012 r. z uwagi na brak uzyskania przez Spółkę pozytywnego (nieograniczonego czasowo i rzeczowo) stanowiska Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w trybie art. 56 Prawa budowlanego, niezbędnego do użytkowania przedmiotowego obiektu budowlanego po dniu 17 marca 2012 r. Według danych przedłożonych przez Spółkę, w trakcie meczu w dniu 18 marca 2012 r. na stadionie przebywało 14,8 tys., a 21 marca 13,0 tys. widzów.

(dowód: akta kontroli str. 2052-2053, 26613-26644)

2. W dniu 31 maja 2010 r. Gmina i Wrocław 2012 Sp. z o.o. (zamawiający), stosując zwolnienie, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. g) ustawy PZP, udzieliły na rzecz Dynamicon sp. z o.o. (wykonawca) zamówienia publicznego o wartości 2.715,6 tys. zł netto (3.313 tys. zł brutto) na „produkcję i koprodukcję materiałów programowych przeznaczonych do emisji na Portalu internetowym www.wroclove2012.com zgodnie z koncepcją” wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych. Było to niezgodne z art. 7 ust. 3 ustawy PZP, który przewiduje, że zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy. W przypadku ww. zamówienia nie zachodziły ustawowe przesłanki do wyłączenia stosowania przepisów ustawy PZP, a w szczególności nie zachodziły przesłanki, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. g) tej ustawy. Zamówienie obejmowało bowiem nie tylko zwolnienie na podstawie ww. przepisu nabywanie, przygotowywanie produkcję lub koprodukcję materiałów audiowizualnych, ale także innych treści przeznaczonych do zamieszczenia w portalu internetowym, takich jak materiały tekstowe (artykuły) i gry. Ponadto przedmiotem zamówienia oprócz usług z szeroko pojętego zakresu wytwarzania treści, były również inne usługi, takie jak osiąganie określonych przychodów z działalności portalu oraz moderowanie portalu. Według Jacka Kostrzewskiego – Wiceprezesa Spółki i Pawła Rychela – Prokurenta Samoistnego, wyłączenie stosowania przepisów p.z.p. na podstawie art. 4 pkt 3 lit. g) cytowanej ustawy, znajdowało potwierdzenie w literaturze¹⁰⁵). W ocenie NIK komentarz nie stanowił podstawy do zwolnienia ze stosowania ustawy p.z.p. w przedmiotowym przypadku. W świetle ustaleń kontroli nie ulega wątpliwości, że zakres zamówienia był szerszy niż umożliwiający skorzystanie ze zwolnienia o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. g) p.z.p. Wskutek stwierdzonej nieprawidłowości zamawiający wydatkowali niezgodnie z prawem środki w łącznej kwocie 2.574,7 tys. zł brutto (1.520,3 tys. zł – Gmina; 1.054,4 tys. zł – Spółka).

¹⁰⁴ Na podstawie decyzji Prezydenta Wrocławia z dnia 31 marca 2014 r.

¹⁰⁵ M. Stachowiak, J. Jerzykowski, W. Dzierżoniowski. Prawo zamówień publicznych. Komentarz, LEX, 2010, wyd. IV. Stan prawny: 2010.08.01

Wskutek stwierdzonej nieprawidłowości Zamawiający wydatkowali niezgodnie z prawem środki w kwocie 2.574,7 tys. zł (brutto), w tym Spółka 1.054,4 tys. zł.

W związku z postępowaniem o udzielenie ww. zamówienia publicznego, wbrew obowiązkowi wynikającemu z § 8 Regulaminu Komisji Konkursowej, Komisja Konkursowa nie sporządziła protokołu z tego postępowania. Nie było go zarówno w dokumentacji znajdującej się w Urzędzie, jak i w Spółce. W ocenie NIK zaistniała sytuacja wskazuje na nierzetelne działanie Komisji Konkursowej i lekceważenie dokumentacji wewnętrznej¹⁰⁶, co wskazuje na możliwość występowania w badanym obszarze mechanizmów korupcyjnych¹⁰⁷.

W trakcie realizacji ww. umowy z dnia 31 maja 2010 r. przedstawiciel Gminy Wrocław (Michał Janicki) oraz przedstawiciele Spółki (Sławomir Wojtas i Monika Jaśkowska-Rokita) dokonali w niej niekorzystnych zmian, gdyż mających wpływ na zmniejszenie w 2010 r. oraz w 2011 r. wysokości przychodów Gminy Wrocław i Spółki. Osoby te kolejnymi aneksami do przedmiotowej umowy wprowadziły zmianę terminu osiągnięcia przez wykonawcę zamówienia przychodów z Portalu, co skutkowało zmianą umowy na korzyść wykonawcy, zwalniając go z zapłaty kar umownych określonych w § 7 ust. 5 umowy w związku z brakiem wywiązania się z umownych terminów uzyskania przychodów z działalności Portalu.

Negatywny skutek podjętych decyzji co do wprowadzenia zmian do umowy z dnia 31 maja 2010 r. uwidocznił się również w związku z odstąpieniem w dniu 10 października 2012 r. wykonawcy zamówienia od umowy. W 2012 r. Wykonawca nie uzyskał przychodów w kwocie 1.970,0 tys. zł bez VAT (1.122,9 tys. zł należnych Gminie Wrocław oraz 847,1 tys. zł należnych Spółce Wrocław 2012), zaś w dniu 10 października 2012 r. złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy z dnia 31 maja 2010 r.

Sławomir Wojtas zeznał, że *nie pamięta przyczyn wprowadzenia zmian dotyczących przychodów.*

Monika Jaśkowska-Rokita zeznała, że *założenie było takie, że za pomocą Portalu będzie można oprócz wpływu od reklamodawców uzyskać również wpływy z tytułu sprzedaży internetowej gadżetów, które dostarczy Spółka i Miasto. Spółka nie dostarczyła wykonawcy zamówienia żadnych gadżetów, ponieważ jesienią 2010 r. musiano wypowiedzieć umowę dostawcy tych gadżetów wybranemu w trybie zamówienia publicznego.*

(dowód: akta kontroli str. 16621-16652, 21909-21919, 26647-26648)

3. Nierzetelnie zostało przeprowadzone przez Spółkę postępowanie wszczęte w dniu 2 kwietnia 2012 r. o udzielenie zamówienia na kompleksowe przygotowanie, zorganizowanie i przeprowadzenie w dniach 21-22 lipca 2012 r. turnieju piłki nożnej o nazwie Polish Masters oraz wszczęte w dniu 19 kwietnia 2012 r. na kompleksowe przygotowanie, zorganizowanie i przeprowadzenie w dniu 7 lipca 2012 r. – koncertu zespołu Queen wraz z imprezami towarzyszącymi – Rock in Wrocław. W tych przypadkach przedmiot postępowania został określony pod ofertę wykonawcy (Dynamicom Sp. z o.o.), co stanowiło naruszenie zasad uczciwej konkurencji oraz mogło uzasadniać podejrzenie wystąpienia mechanizmów korupcji. Już w piśmie

¹⁰⁶ Rozumiane jako sytuacja, w której mamy do czynienia z nieuzasadnianiem podjętych decyzji, wskutek czego utrudnione jest kontrolowanie procedur decyzyjnych (A. Hussein, Zagrożenie korupcją w świetle badań kontrolnych NIK przeprowadzonych w roku 2003, Warszawa 2004, str. 11).

¹⁰⁷ NIK definiuje mechanizmy korupcyjne jako takie nieprawidłowości w funkcjonowaniu instytucji publicznych, które powodują lub zwiększają ryzyko wystąpienia zachowań korupcyjnych, lub też utrudniają ich wykrycie. Ustalenie, że w działalności kontrolowanej instytucji występują mechanizmy korupcyjne oznacza, że w instytucji tej istnieje ryzyko wystąpienia korupcji.

z dnia 22 marca 2012 r., w którym wystąpiono do Gminy Wrocław o przyznanie dopłat, Zarząd Spółki wskazał, że organizatorem imprez: koncert Prince, Turniej Piłkarski Polish Masters, koncert w ramach Rock in Wrocław, mecz Brazylia-Japonia, będzie Dynamicom Sp. z o.o. W piśmie tym Zarząd Spółki pisał, że „z budżetu przedłożonego przez organizatora imprez – Dynamicom Sp. z o.o., który przekazujemy w załączeniu, wynika, iż każde z ww. wydarzeń będzie rentowne. Szacowany przez organizatora zysk z każdego z wydarzeń wynosi od 720,0 tys. zł („Rock Festival”) do 2.500,0 tys. zł („Polish Masters”).” Wyłączne prawo organizacji przedmiotowych imprez wykonawca zamówienia uzyskał po dniu złożenia przez Spółkę wniosku o dopłatę, w którym został wskazany jako organizator tych imprez, gdyż w zakresie turnieju piłkarskiego o nazwie Polish Masters w dniu 26 marca 2012 r., zaś koncertu zespołu Queen w dniu 17 kwietnia 2012 r.

Ówczesna Wiceprezes Monika Jaśkowska-Rokita zeznała, że informacja o zorganizowaniu czterech imprez na stadionie (Prince, Rock in Wrocław, Polish Masters, mecz Brazylia-Japonia) została przekazana przez ówczesnego Wiceprezydenta Michała Janickiego na przełomie lutego i marca 2012 r., zaś Wiceprezydent w złożonych zeznaniach potwierdził, że rozmowy z Dynamicom trwały już w lutym 2012 r. i odnośnie podstawowych warunków i ustalenia kto, kiedy i za ile de facto już się wtedy odbyły.

(dowód: akta kontroli str. 103-110; 126-171; 374-459; 16636-16652; 16598-16620)

➤ Przedmiot powyższych zamówień został określony w sposób utrudniający uczciwą konkurencję, gdyż wskazywał na organizację konkretnego wydarzenia w konkretnym dniu, ograniczając krąg potencjalnych oferentów. Należy przy tym zauważyć, że nie zostały określone kryteria wyboru imprez (np. ich atrakcyjność, dochodowość), zaś sam przedmiot zamówienia był wynikiem dokonanej wcześniej bezkonkurencyjnego wyboru oferty stanowiącej propozycję uprzywilejowanej firmy. Ustalenia kontrolne wskazują, że w krótkim okresie czasu pod uwagę brane były różne rodzaje wydarzeń proponowane przez tą właśnie firmę, co potwierdza, że Zamawiającemu nie zależało na konkretnej imprezie lecz dopuszczał możliwość organizacji imprez różnego rodzaju. Rozmowy z osobą związaną z przedmiotową firmą prowadzone były już w październiku 2011 r. Wtedy chodziło o organizację na stadionie koncertu U2, który ostatecznie się nie odbył. Już w lutym 2012 r., tj. przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia na organizację imprezy Rock in Wrocław, Wiceprezydent Michał Janicki przekazał związanemu z Dynamicom Sp. z o.o. Tomaszowi G. informację o zaakceptowaniu propozycji organizacji koncertów w 2012 r. na stadionie we Wrocławiu - o czym świadczy e-mail z dnia 2 lutego 2012 r. (godz. 13.40). Poprosił wtedy również o przyśpieszenie prac oraz jak najszybsze przedstawienie umów na koncert PRINCE i na Festiwal Rock in Wrocław. Już w e-mailu z dnia 23 lutego 2012 r. Tomasz G. przesłał do Skarbnika Miasta Wrocławia Marcina Urbana kosztorys imprezy Go Bang oraz PRINCE, zaś w e-mailu z dnia 2 marca 2012 r. kierowanym również do Moniki Jaśkowskiej-Rokity oraz Michała Janickiego i Roberta Pietryszyna - kosztorys imprezy mecz Japonia-Brazylia. Przesłana przez Dynamicom Sp. z o.o. jeszcze przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia na organizację imprezy Polish Masters i Rock in Wrocław, gdyż e-mailem z dnia 21 marca 2012 r., ogólna kalkulacja przychodowo-kosztowa, z wyszczególnieniem cen w poszczególnych kategoriach biletów, dotyczyła 4 imprez: PRINCE, Polish Masters, Rock Festival, Brazylia-Japonia.

(dowód: akta kontroli str. 7-8; 9-69; 70-71)

➤ W przypadku badanych postępowań dokumentacja z postępowania o udzielenie zamówienia nie obejmowała kalkulacji szacowania wartości zamówienia, które

odbywało się na podstawie danych wykonawcy zamówienia, a nie rozeznania rynku. Wartość szacunkowa nie została ustalona przed wszczęciem postępowania lecz w okresie późniejszym i różniła się od wartości podanych we wniosku o dopłatę. W konsekwencji, dokumenty określające wartość szacunkową przedmiotowych zamówień podpisał Robert Pietryszyn jako Prezes Zarządu, który w dacie którą przywołano w tych dokumentach (2 kwietnia 2012 r. i 18 kwietnia 2012 r.) był członkiem Zarządu, zaś podana przez niego szacunkowa wartość zamówienia stanowiła kwotę przyjętą ostatecznie w zawartych umowach. Szacunkowa wartość zamówienia wskazana przez Roberta Pietryszyna na kwotę 9.104,4 tys. zł bez VAT była równa wynagrodzeniu wykonawcy określonego w umowie z dnia 12 kwietnia 2012 r., zaś na kwotę 8.326,6 tys. zł (bez VAT) wynagrodzeniu wykonawcy określonego w umowie z dnia 26 kwietnia 2012 r.

Robert Pietryszyn wyjaśnił, że szacunkowe dane odnoszące się do kosztów netto organizacji w 2012 r. na stadionie we Wrocławiu 4 imprez (tj. koncert Prince, Rock Festival, Polish Masters, mecz Brazylii-Japonia) zostały przez wykonawcę zamówienia przekazane w marcu 2012 r. dla potrzeb przygotowania wniosku o dopłatę. Szacowanie wartości zamówienia dot. turnieju Polish Masters oraz Rock Festival z koncertem grupy Queen odnosiło się już do konkretnych dwóch imprez, zostało dokonane w oparciu o informacje uzyskane od wykonawcy w kwietniu 2012 r., a zatem kwoty zostały zaktualizowane w stosunku do pierwszych szacunków – kwot ujętych we wniosku o dopłatę.

(dowód: akta kontroli str. 123; 365; 1396-1408)

➤ W trakcie prowadzonych postępowań, których wartość w każdym przypadku przekraczała kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy PZP (tj. 200 tys. euro), Zamawiający nie wskazał sposobu dokonywania oceny spełniania warunków określonych w art. 22 ust. 1 ustawy PZP i nie zażądał przedłożenia przez wykonawcę zamówienia dokumentów w celu potwierdzenia ich spełnienia, w wyniku czego naruszono art. 68 ust. 2 ustawy PZP. Opis oceny spełniania warunków mógłby pomóc zamawiającemu w wyłonieniu wykonawców zdolnych do realizacji zamówienia, a tym samym ograniczyłby możliwość powstania sytuacji, w której wykonawca nie będzie w stanie wykonać zamówienia lub wykonać zamówienia z należytą starannością. Ostatecznie, komisja przetargowa nie sprawdziła m.in. sytuacji ekonomiczno-finansowej firmy, której kapitał zakładowy w dniu udzielenia zamówienia wynosił zaledwie 5 tys. zł i która w dwóch ostatnich latach poniosła stratę ze swojej działalności, co poddawało wątpliwość jej wiarygodność finansową. Tak przeprowadzone postępowanie nie wykazało, iż z uwagi na sytuację finansową podmiotu biorącego w nim udział, nierealne będzie odzyskanie od niego kar umownych z tytułu ewentualnych strat na realizacji imprez. Zgodnie z zapisami zaproszenia do negocjacji z dnia 2 kwietnia 2012 r. i z dnia 19 kwietnia 2012 r. w celu potwierdzenia spełniania warunków określonych w art. 22 ust. 1 ustawy PZP (w tym sytuacji ekonomicznej i finansowej), od wykonawcy zamówienia zażądano wyłącznie oświadczenia o spełnieniu tych warunków.

Robert Pietryszyn i Anita Fornalczyk-Róžańska wyjaśnili, że „jeżeli Zamawiający nie sporządził opisu sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu określonych w art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, pozostawiając je w blankietowej postaci zapisanej w art. 22 ustawy PZP, nie może żądać przedłożenia tych dokumentów na potwierdzenie spełniania tych warunków, gdyż do weryfikacji ich spełnienia wystarczy oświadczenie. Nawet jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy PZP, zamawiający obowiązany jest żądać od wykonawców dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu

wyłącznie w przypadku skonkretyzowania tychże warunków, nie zaś w przypadku opisanego warunków wyłącznie w formie blankietowej”.

NIK nie podziela przedstawionego wyżej stanowiska, gdyż na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy PZP, Zamawiający zobowiązany był do wskazania w zaproszeniu do negocjacji, opisu sposobu dokonania oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy PZP.

(dowód: akta kontroli str. 113-171; 364-459; 1227-1241; 1409-1413)

➤ W dokumentacji z postępowania o udzielenie zamówienia brak było dokumentów w zakresie wysokości kosztów i przychodów na podstawie których przyjęto, że impreza przyniesie zysk, co w ocenie NIK powinno stanowić istotne kryterium wyboru wykonawcy zamówienia. Brak było dokumentów potwierdzających przeprowadzenie analizy dochodowości przedmiotowych imprez oraz wysokości cen biletów. Nie zapewniono również dokumentacji w zakresie prowadzonych negocjacji, w tym wynegocjowanych dla Zamawiającego korzystnych warunków realizacji przedmiotu zamówienia, jeśli takie wystąpiły. Zapisy notatek z negocjacji z dnia 2 kwietnia 2012 r. (Polish Masters) i z dnia 19 kwietnia 2012 r. (Rock in Wrocław) ograniczały się jedynie do wysokości przyjętych ogólnych kwot wynagrodzenia wykonawcy zamówienia oraz przyjętego formularza umowy, przy czym zostały podpisane przez Roberta Pietryszyna jako Prezesa Zarządu, który w dacie podanej w tych dokumentach był członkiem Zarządu.

Robert Pietryszyn wyjaśnił, że koszty były analizowane zarówno przez osoby reprezentujące bezpośrednio właściciela jak i porównane z poprzednimi imprezami i nie odbiegały od benchmarków historycznych oraz rynkowych.

Monika Jaśkowska-Rokita zeznała, że w zakresie imprez organizowanych w 2012 r., na podstawie szacowanych przez organizatorów imprez kosztów i przychodów, zrobiła symulację możliwych do osiągnięcia wyników. Analizowała pokrycie kosztów przychodami z biletów, przy założonej sprzedaży biletów pomiędzy 90%-50% i cenach biletów podanych przez Dynamicom. Do budżetu dołączony był załącznik z którego wynikało ile jest miejsc w danej kategorii biletów wraz z podanymi cenami.

Złożone wyjaśnienia nie tłumaczą braku udokumentowania w postępowaniu o udzielenie zamówienia, oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu oraz dokonania przez komisję przetargową analizy dochodowości imprezy, potwierdzającej jej zyskowność. Nie zostały również poparte żadną inną formalną dokumentacją.

(dowód: akta kontroli str. 1396-1408; 1413a-1433; 1620-1624; 16636-16652)

➤ Dokumenty z postępowania o udzielenie przedmiotowych zamówień zostały przekazane e-mailem do analizy co najmniej czterem osobom nieuprawnionym (Krzysztof Woda, Magdalena Komers, Marcin Urban, Michał Janicki), które były pracownikami Urzędu Miejskiego we Wrocławiu i nie złożyły oświadczenia o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy PZP o braku podstaw do wyłączenia z postępowania, co stanowiło naruszenie art. 17 ust. 2 ustawy PZP. W protokole z postępowania nie odnotowano tych osób jako inne osoby wykonujące czynności w postępowaniu, pomimo, że korespondencja e-mailowa świadczy o ich uczestnictwie w negocjacjach z wykonawcą zamówienia np. w dniu 6 kwietnia 2012 r., jak też czynnym udziale w ocenie materiałów przedłożonych przez wykonawcę, w tym m.in. wskazywanie na drastycznie wysokie ceny biletów, założenie sprzedaży 90% biletów jako niedorzeczne oraz zarzut dopasowania cen biletów do kosztów.

Robert Pietryszyn i Anita Fornalczyk-Róžańska w złożonych wyjaśnieniach, wbrew przytoczonym wyżej faktom utrzymywali, że „Zamawiający, tj. Spółka nie powierzyła tym osobom wykonywania czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia”.

NIK nie podziela tych wyjaśnień, bowiem określony w art. 17 ust. 2 ustawy PZP obowiązek dotyczy każdej osoby wykonującej czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

(dowód: akta kontroli str. 113-171; 1409-1413)

4. Zamówień na organizację imprez Polish Masters oraz Rock in Wrocław udzielono w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie odpowiednio art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a) i c) ustawy PZP, mimo, że zamówienie nie cechowało się tym że może być wykonane tylko przez jednego wykonawcę. W szczególności usługi będące przedmiotem zamówienia, w tym m.in. zapewnienie ochrony imprezy, zaplecza medycznego, zaplecza przeciwpożarowego, sprzątnięcia, obsługi szatni, zorganizowania sprzedaży biletów itp. nie miały charakteru świadczącego o tym że mogą być wykonane tylko przez jednego wykonawcę. Usługi te mogły wykonywać inne podmioty¹⁰⁸.

W złożonych wyjaśnieniach wskazano, że zawierając umowy na organizację imprez masowych: Polish Masters oraz Rock in Wrocław, Spółka była przekonana o istnieniu przesłanek zamówienia z wolnej ręki uzasadniających możliwość wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w tym trybie, a następnie zawarcia umowy w wyniku przeprowadzonego postępowania, zgodnie z ustawą PZP. Ocena stanu faktycznego oraz prawnego wskazywała bowiem w sposób jednoznaczny na możliwość udzielenia zamówienia w tym trybie, z uwagi na posiadanie przez wykonawców obu imprez, praw wyłącznych do ich przygotowania i przeprowadzenia. Pojawiające się post factum, po długim okresie czasu, tezy przeciwne od sformułowanej wyżej, stanowią li tylko efekt odmiennej, a przy tym nieuzasadnionej interpretacji oraz pozbawionego podstaw kreowania elementów stanu faktycznego. NIK nie podziela tych wyjaśnień, albowiem subiektywne przekonanie zamawiającego, że zamówienie może wykonać wyłącznie jeden podmiot, nie może być podstawą do zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki. Muszą o tym świadczyć obiektywne okoliczności. Ponadto NIK zwraca uwagę, że prawa wyłączone, o których wspomina zamawiający, mogą być przedmiotem obrotu, a więc samo ich istnienie nie jest dostatecznym powodem do przyjmowania, że zachodzą przesłanki do udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki.

(dowód: akta kontroli str. 545-593; 628-669; 861-916; 1318-1319; 1396-1408; 1434-1436)

5. Działaniem niegospodarnym było zlecenie organizacji na stadionie imprez masowych, w formie skutkującej zobowiązaniem się Spółki w umowie z dnia 12 kwietnia 2012 r. i z dnia 26 kwietnia 2012 r. (zwanym dalej umowami podstawowymi), do przekazania środków podmiotowi o niskiej wiarygodności finansowej środków otrzymanych z budżetu Gminy Wrocław w łącznej kwocie 21.440,1 tys. zł (11.198,4 tys. zł i 10.241,7 tys. zł) tytułem wynagrodzenia za realizację zamówienia, przy jednoczesnym zleceniu mu pozyskiwania wszystkich wpływów z organizacji tych imprez, szacowanych w kwocie wyższej niż 21.440,1 tys. zł.

Powyższe odbyło się pomimo braku uregulowania istotnych kwestii realizacji zamówienia, w tym w szczególności co do zapewnienia należytej staranności w pozyskaniu przychodów, prowadzenia działań reklamowych i promocyjnych mających na celu wypromowanie imprezy Polish Masters i Rock in Wrocław, prowadzenia działań mających na celu pozyskanie sponsorów dla tych imprez oraz zorganizowania sprzedaży biletów. Zgodnie z zapisem § 8 ust. 6 umów

---

¹⁰⁸ Stanowisko takie zostało również przyjęte przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych po przeprowadzonych w 2013 r. kontrolach doraźnych i poparte przez Krajową Izbę Odwoławczą.

podstawowych, wykonawca zamówienia nie gwarantował skuteczności działań promocyjnych, działań w zakresie poszukiwania sponsorów, ani liczby sprzedanych biletów wstępu na imprezę. Zapisy umów ograniczały się do zapewnienia przez rzeczonoego wykonawcę, że będzie podejmował starania, aby efekt finansowy założony w budżecie imprezy został osiągnięty oraz że będzie należycie wykonywał czynności i usługi określone w umowie. Jednocześnie wynagrodzenie Wykonawcy przed odbyciem się imprezy miało być przekazane w trzech z czterech transz, przy czym ich wypłata nie była uzależniona od rozliczenia sprzedaży biletów, a wykonawcy zamówienia przysługiwało zgodnie z §9 ust. 3 umów, prawo odstąpienia od umowy i odwołania imprezy za opóźnienie w zapłacie mu wynagrodzenia. W umowach nie zostały uregulowane kwestie dotyczące wpływów z organizacji imprez (w tym z reklam, od sponsorów, ze sprzedaży praw wstępu), w szczególności co do zasad i terminów przekazywania ich na konto Spółki lub na pokrycie kosztów organizacji imprez, jak też kwestie dotyczące sankcji w przypadku braku wywiązania się z tych zasad. W zawartych z tym samym wykonawcą zamówienia w dniu 30 kwietnia 2012 r. umowach dystrybucji biletów na każdą z imprez z osobna, ograniczono się wyłącznie do wskazania okresów rozliczeniowych sprzedaży biletów, przyjmując jako sankcję rozwiązanie umowy z wykonawcą zamówienia, co było niekorzystne dla Spółki z uwagi na jej zaangażowanie finansowe w przygotowanie imprez (wysokość wypłaconego wykonawcy zamówienia wynagrodzenia przed dniem odbycia się tych imprez).

Jednocześnie, harmonogram rzeczowo-finansowy imprezy Rock in Wrocław nie obejmował przychodów z imprezy, zaś według harmonogramu rzeczowo-finansowego imprezy Polish Masters, do szacowania przychodów przyjęto 100% sprzedaż biletów, zamiast 85%, jak założono w skierowanym wniosku do Gminy Wrocław o przyznanie dopłaty. Przyjęcie 100%, zamiast 85% sprzedaży biletów, aczkolwiek nierealne do osiągnięcia, wpływało korzystnie na szacowany wynik finansowy imprezy.

W złożonych wyjaśnieniach podano, że inny model, tj. wynajęcia stadionu za odpowiednią opłatą nie został przyjęty przez wykonawcę zamówienia. Zarówno w 2011 r., w 2012 r., jak i w 2013 r. nie znaleziono podmiotu zainteresowanego takim modelem biznesowym, co jednakże nie było udokumentowane.

(dowód: akta kontroli str. 545-586; 594-598; 628-668; 670-674; 1396-1408)

Zarówno w umowach podstawowych, jak i umowach na dystrybucję biletów na imprezę Polish Masters oraz Rock in Wrocław nie ustalono kategorii biletów, cen biletów, dopuszczalnych rabatów i opustów cenowych, jak też liczby nieodpłatnych zaproszeń. W dokumentacji Spółki brak było załącznika nr 1 do umowy z dnia 30 kwietnia 2012 r. na dystrybucję biletów na imprezę Polish Masters oraz do umowy z tego samego dnia na dystrybucję biletów na imprezę Rock in Wrocław. Spółka nie dysponowała kalkulacją przychodów ze sprzedaży biletów uwzględniającą przyjęte ceny biletów, które zostały przedstawione przez wykonawcę zamówienia w raportach za maj 2012 r. Ceny te odbiegały od cen przyjętych do szacowania wyniku finansowego przedmiotowych imprez. Przykładowo, w zakresie imprezy Rock in Wrocław w kategorii Golden Circle zakładaną wcześniej cenę 469 zł zmniejszono do 399 zł, co w przypadku 3.470 miejsc zmniejsza przychód o 242,9 tys. zł. W kategorii 4 zakładaną cenę 199 zł, zmniejszono do 99 zł, co w przypadku 6.843 miejsc zmniejsza przychód o 684,3 tys. zł. W zakresie imprezy Polish Masters oszacowany ze sprzedaży biletów na dwa dni imprezy przychód w wysokości 11.707,0 tys. zł założono przy 100% sprzedaży bez uwzględnienia jakichkolwiek zniżek. Tymczasem, wprowadzenie korzystniejszych cenowo dwudniowych

karnetów zmniejszało ten przychód o kwotę 1.287 tys. zł¹⁰⁹ przy założeniu 100% sprzedaży karnetów zamiast biletów jednodniowych. Podobnie nie dokonano oszacowania opłacalności imprez w związku z przyjęciem opustów przy sprzedaży grupowej, w przypadku której ceny biletów były obniżone nawet o 50%.

(dowód: akta kontroli str. 545-586; 594-598; 628-668; 670-674; 1396-1408)

W przedmiotowych umowach Spółka Wrocław 2012 nie zapewniła sobie kontroli nad dystrybucją biletów na imprezę Rock in Wrocław oraz Polish Masters, z których przychody były oszacowane na kwotę co najmniej 21 mln zł.

Spółka nie dysponowała dokumentacją w zakresie realizacji § 1 ust. 9 umów na dystrybucję biletów, zgodnie z którym wykonawca zamówienia uprawniony był do oferowania do sprzedaży, dopiero po uzgodnieniu ze Spółką Wrocław 2012, biletów z zastosowaniem indywidualnych rabatów dla klientów pozyskanych w ramach B2B (przy czym w umowie nie wyjaśniono co rozumie się pod skrótem B2B), grupowych zakupów, ofert specjalnych itp. Nie zapewniono również dokumentacji w zakresie realizacji postanowień § 2 umów dystrybucji, co do prawa przyjmowania przez Spółkę rezerwacji biletów (które mogły dotyczyć także nieodpłatnych zaproszeń) oraz przekazanych wykonawcy zamówienia informacji dotyczących liczby oraz rodzaju biletów i zaproszeń, jak i danych podmiotów uprawnionych do tych praw wstępu.

Pulę darmowych biletów na imprezę Polish Masters otrzymała m.in. Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu. Bilety te zostały przekazane na kilka dni przed organizacją imprezy przez przedstawiciela wykonawcy zamówienia, który bilety te przywiózł do Komendy. Dystrybucja biletów przebiegała bez pokwitowania w związku z czym brak było możliwości określenia liczby i kategorii przekazanych wejściówek.

Propozycje rabatów (40% i 50% przy zakupie powyżej 100 biletów) otrzymały jednostki budżetowe Gminy Wrocław oraz spółki miejskie, w tym m.in. Zarząd Zasobu Komunalnego we Wrocławiu, MPWiK S.A. we Wrocławiu, Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o. we Wrocławiu, MPK Sp. z o.o. we Wrocławiu, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A. we Wrocławiu. Pomimo, że wyłącznym organizatorem imprezy Polish Masters oraz Rock in Wrocław był wykonawca zamówienia wskazany w umowie z dnia 12 kwietnia 2012 r. i z dnia 26 kwietnia 2012 r., propozycje ofert z rabatami były przekazywane m.in. przez Wiceprezydenta Michała Janickiego. Prezes Zarządu Robert Pietruszyn wyjaśnił, że Spółka Wrocław 2012 nie przekazywała bezpłatnych zaproszeń za potwierdzeniem odbioru.

Wiceprezydent Michał Janicki wyjaśnił że dostał wytyczne komu ma złożyć ofertę i z jaką ceną. Ceny poszczególnych pakietów biletów ustalono wspólnie z wykonawcą zamówienia i Spółką. Jak podał zwrócono się m.in. do MPWiK, MPK, Wrocławskich Inwestycji, Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, Zarządu Zasobu Komunalnego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, a także do KWP, Komendy Miejskiej Policji, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu. Informacja zwrotna miała iść do sekretariatu tego kto się zwracał (informacja telefoniczna). Dostał kilka pism, które miał podpisać i wysłać do firm. Czasami szły pisma, czasami e-maile, czasami informacja telefoniczna. Ceny ustalane były z wykonawcą zamówienia. Jego rola jak i innych osób była taka, aby wskazać podmioty do których można było przekazać bilety. Miało to dotyczyć obu imprez. O ile na Queen bilety się jakoś sprzedawały, o tyle na Polish Masters na

---

¹⁰⁹ VIP z 1700 zł na 1400 zł; kat. 1 z 340 zł na 300 zł; kat. 2 z 250 zł na 230 zł; kat. 3 z 178 zł na 160 zł; kat. 4 z 138 zł na 120 zł.

dwa tygodnie przed imprezą sprzedawało się nie więcej niż 20-30%. Prowadzona była sprzedaż grupowa, ale ona nie dawała takich efektów.

Okres od sprzedaży biletów do samej imprezy był krótki, ponieważ długo trwały negocjacje z wykonawcą zamówienia w zakresie umów. Rozmowy w zakresie imprez rozpoczęły się w grudniu 2011 r. Jak podał, gdyby umowy były podpisane w styczniu lub lutym 2012 r., bilety by się sprzedawały.

Rozliczenie biletów podlegało raportowaniu przez wykonawcę zamówienia i to z nich Spółka czerpała informację o wielkości sprzedaży. Na ich podstawie wystawiała też wykonawcy zamówienia faktury tytułem sprzedaży biletów, gdyż uzyskane z nich przychody należne były zgodnie z zapisami umów Spółce, a nie wykonawcy zamówienia i w pierwszej kolejności miały służyć pokryciu kosztów organizacji tych imprez. Niemniej jednak, Spółka Wrocław 2012 nie miała gwarancji, że raportowanie obejmowało całą sprzedaż, tj. prowadzoną przez wszystkie systemy/punkty sprzedażowe, jak też nie panowała nad ilością sprzedanych biletów po niższej cenie oraz ilością rozdanych darmowych zaproszeń. Skutkiem powyższego był brak informacji o rzeczywistej liczbie sprzedanych i rozdanych praw wstępu na przedmiotowe imprezy, jak też rzeczywistej wysokości przychodów osiągniętych ze sprzedaży biletów, w szczególności w przypadku odstąpienia Wykonawcy od umowy oraz braku ostatecznego rozliczenia tych imprez.

Jak wyjaśnił Robert Pietryszyn, wierzone w prawidłowość sporządzanych raportów, zaś system biletowy był wynajęty przez organizatora, ponieważ nie był wtedy jeszcze w pełni funkcjonalny system stadionowy.

Na podstawie otrzymanych od wykonawcy raportów za maj i czerwiec, Spółka Wrocław 2012 zafakturowała sprzedaż 15.434 biletów na kwotę 2.938,9 tys. zł z VAT na imprezę Rock in Wrocław oraz 4.264 biletów na kwotę 554,9 tys. zł z VAT na imprezę Polish Masters. Według protokołu zgodności przeprowadzenia imprezy masowej z warunkami określonymi w zezwoleniu na przeprowadzenie na stadionie imprezy masowej, w dniu 21 lipca 2012 r. o godz. 15.50 na stadionie przebywało 12.284 uczestników imprezy Polish Masters, zaś w dniu 7 lipca 2012 r. ok. 29.500 uczestników imprezy Rock in Wrocław. Spółka nie otrzymała zatem rozliczenia rozdysponowania ok. 14.000 praw wstępu na imprezę Rock in Wrocław oraz ok. 8.000 praw wstępu na imprezę Polish Masters.

(dowód: akta kontroli str. 267-268; 464; 545-598; 616-627; 628-669; 712-723; 670-674; 928-963; 1016-1031; 1088-1107; 1502-1619; 16598-16611; 16612-16620)

6. Realizacja zamówień w zakresie organizacji Rock in Wrocław oraz Polish Masters odbywała się z naruszeniem lub niedopełnieniem postanowień umów podstawowych, w tym:

- przyjęty do umowy z dnia 26 kwietnia 2012 r. harmonogram rzeczowo-finansowy, nie obejmował części przychodowej imprezy,
- wbrew postanowieniom § 3 ust. 3 umów podstawowych, w budżecie imprez nie wskazano liczby nieodpłatnych zaproszeń, które miały zostać przekazane instytucjom publicznym, przedstawicielom mediów oraz właściwym służbom, dla których konieczne było zapewnienie praw wstępu na obiekt stadionu,
- Spółka akceptowała raporty złożone przez wykonawcę zamówienia na zakończenie danego etapu realizacji umowy, pomimo, że przedkładane raporty nie były porównywalne z danymi harmonogramu rzeczowo-finansowego, gdyż nie zawierały opisu wykonanych usług, jak też wskazania ich wartości kosztowych. W konsekwencji wypłata wynagrodzenia wykonawcy zamówienia odbywała się na podstawie nierzetelnych raportów (nie obejmujących części finansowej), co było sprzeczne z postanowieniami określonymi w § 7 ust. 2 lit. b umów podstawowych. Do dnia odbycia się przedmiotowych imprez, na podstawie raportów zawierających

wyłącznie część opisową, Spółka wypłaciła w przypadku imprezy Polish Masters 6.856,6 tys. zł, co stanowiło 61% planowanego budżetu (11.198,4 tys. zł) oraz w przypadku imprezy Rock in Wrocław 6.215,8 tys. zł, co stanowiło również 61% planowanego budżetu (10.241,7 tys. zł),

- pomimo wynikających z § 7 ust. 3 uprawnień Spółki do zażądania do wglądu umów i kopii dokumentów, na podstawie których wykonawca zamówienia dokonywał płatności na rzecz podwykonawców celem udokumentowania kosztów i wydatków związanych z organizacją imprezy, Spółka nie posiadała udokumentowanej informacji o faktycznej wysokości kosztów poniesionych przez wykonawcę zamówienia za które płaciła, w tym np. potwierdzających odbycie się w ramach imprezy Polish Masters, VIP bankietu, czy też wystąpienia super gości (piłkarskich gwiazd),

- wykonawcy zamówienia nie obciążono kosztami o których mowa w § 2 ust. 4 umów podstawowych, tj. z tytułu zapewnienia wykonawcy dostępu do wody, energii elektrycznej, ogrzewania, urządzeń i usług telekomunikacji, jak również kanalizacji i odbioru ścieków, które to koszty miały zostać ujęte w budżecie każdej z imprez celem ujęcia ich w rozliczeniu ogólnym imprezy. Zgodnie z zapisami umów podstawowych, Spółka zobowiązała się do pokrycia wyłącznie zwiększonych kosztów, w przypadku gdy zwiększenie to zostanie spowodowane przyczyną leżącą po jej stronie,

- od wykonawcy zamówienia nie wyegzekwowano przewidzianej w § 1 ust. 9 umów podstawowych, zamiany zabezpieczenia wekslowego na gwarancje ubezpieczeniowe, co miało nastąpić w terminie 45 dni od dnia zawarcia umowy. Przyczyną powyższego był brak posiadania przez Spółkę narzędzia do wyegzekwowania tego zabezpieczenia, a rozwiązanie umowy było niekorzystne dla Spółki ze względu na wkład finansowy włożony w organizację imprez. W konsekwencji zabezpieczeniem pozostał weksel in blanco, co w przypadku podmiotu z niskim kapitałem zakładowym (początkowo 5 tys. zł, później 105 tys. zł) oraz niskiej wartości aktywów i osiągniętej w latach 2010-2011 stracie na działalności, jego wypłacalność była wątpliwa,

- wbrew zapisom § 1 ust. 19 umowy z dnia 12 kwietnia 2012 r., zgodnie z którym połowa zysku z imprezy przysługiwała wykonawcy zamówienia, a połowa Zamawiającemu, Zamawiający przyjął harmonogram rzeczowo-finansowy, zgodnie z którym 40% zysku z imprezy (szacowanego na kwotę 1.294,9 tys. zł) przysługiwało podwykonawcy, a dopiero pozostała część uznawana była jako zysk z do podziału pomiędzy Zamawiającego i wykonawcę zamówienia.

Robert Pietryszyn wyjaśnił, że odstąpienie od umowy przez Zamawiającego mogło spowodować jedynie odwołanie imprez, konieczność zwrotu pieniędzy za zakupione bilety i tym samym najprawdopodobniej powiększenie straty, gdyż organizacja imprez była znacznie zaawansowana. Mechanizm rozliczeń ukształtowany kontraktem oraz załącznikami stanowił, że Spółka płaciła zaliczki na poszczególne kategorie kosztów. Rozliczenie końcowe zaprojektowane było tak, iż Zamawiający uwzględnia tylko te koszty, które mają odzwierciedlenie kasowe. Ponadto podał, że to na wykonawcy zamówienia spoczywał obowiązek sporządzania i przedstawienia rozliczenia imprezy, a zatem i stosownej dokumentacji, z czego się nie wywiązał. Co do rzetelności i prawdziwości przedkładanych przez organizatorów imprez danych w zakresie osiąganych przychodów podał, że wykonawca zamówienia po każdym etapie przedstawiał faktury. Dokumenty te analizował przedstawiciel Urzędu Miejskiego. Jednocześnie wskazał, że m.in. przedmiotowa okoliczność stanowi po dziś dzień podstawę sporów prawnych z wykonawcą zamówienia (od 16 stycznia 2013 r. w upadłości).

(dowód: akta kontroli str. 545-586; 628-668; 1225; 1397-1408; 1413a-1433)

Przyjęte w umowie z dnia 12 kwietnia 2012 r. i z dnia 26 kwietnia 2012 r. zabezpieczenie nie sprawdziło się w praktyce i na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka nie uzyskała zarówno rozliczenia imprez, jak też nie wyegzekwowała pokrycia przez wykonawcę zamówienia 50% wartości poniesionej straty z organizacji tych imprez (kwota których nie jest znana), w związku z ogłoszeniem jego upadłości i wątpliwej wypłacalności. Zgodnie z § 1 ust. 19 lit. b umów podstawowych, w przypadku ujemnego wyniku finansowego wykonawca zamówienia zobowiązany był partycypować w stracie na organizacji imprezy w wysokości 50% tej straty, zaś w przypadku gdy jej wystąpienie spowodowane zostało działaniem lub zaniechaniem jednej ze stron umowy, strata ta miała być pokryta przez stronę, która swoim działaniem spowodowała jej wystąpienie, przy czym miała powiększyć przypadającą na stronę część w partycypacji w ujemnym wyniku finansowym z organizacji imprezy. Pismami z dnia 17 sierpnia 2012 r. wykonawca zamówienia odstąpił od umów na podstawie ich § 9 ust. 3, wskazując jako powód odstąpienia – brak zapłaty części wynagrodzenia przez Spółkę. W konsekwencji, wykonawca zamówienia nie rozliczył imprez, zaś Spółka oparła wysokość straty na przesłanej przez wykonawcę informacji e-mailowej z dnia 10 października 2012 r. nie popartej żadnymi dokumentami źródłowymi. W informacji tej wykazano przychody z imprezy Rock in Wrocław w kwocie 3.832,8 tys. zł, w tym 2.986,1 tys. zł z biletów, 480,5 tys. zł z B2B, 77,2 tys. zł z gastronomii, 280,0 tys. zł od sponsorów, zaś z imprezy Polish Masters w kwocie 1.514,5 tys. zł, w tym 1.006,6 tys. zł z biletów, 222,2 tys. zł z B2B, 115,7 tys. zł z gastronomii, 170,0 tys. zł od sponsorów. W ten sposób wykazano stratę w wysokości 6.434,4 tys. zł w zakresie imprezy Rock in Wrocław oraz 9.683,9 tys. zł w zakresie imprezy Polish Masters. W związku z powyższym, w dniu 10 października 2012 r. Spółka Wrocław 2012 wystąpiła do wykonawcy o zapłatę należności w kwocie 4.842,0 tys. zł w zakresie imprezy Polish Masters i w kwocie 3.215,6 tys. zł w zakresie imprezy Rock in Wrocław, tytułem partycypacji w stracie. W związku z brakiem zapłaty, w dniu 15 października 2012 r. zawiadomiono wykonawcę zamówienia o wystawieniu weksli, zaś w dniu 30 października 2012 r. wystąpiono na drogę postępowania sądowego z pozwem o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. W dniu 21 listopada 2012 r. uzyskano sądowe nakazy zapłaty uwzględniające roszczenia w całości. Po nadaniu im klauzul wykonalności Spółka Wrocław 2012 wniosła o wykonanie zabezpieczenia tych roszczeń. Wskutek uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości wykonawcy zamówienia, postępowania w sprawie wykonania zabezpieczenia zostały umorzone z mocy prawa. Na skutek wniesienia przez Upadłego zarzutów przeciwko ww. nakazom zapłaty, nakazy te nie uprawomocniły się. W dniu 12 kwietnia 2013 r. w postępowaniu upadłościowym prowadzonym w stosunku do wykonawcy Spółka zgłosiła wierzytelności w łącznej kwocie 8.057,6 tys. zł. Do dnia 20 stycznia 2014 r. wierzytelności te nie zostały uznane przez syndyka masy upadłości wykonawcy ze względu m.in. na wygaśnięcie stosunku prawnego po odstąpieniu przez wykonawcę od umowy.

W formie dopłat z budżet Gminy Wrocław na sfinansowanie wymienionych imprez Spółka otrzymała 14.000 tys. zł, których w związku z niepowodzeniami finansowymi imprez, nie zwróciła do budżetu. Według Prezesa Zarządu Roberta Pietryszyna niepowodzenie finansowe imprezy Rock in Wrocław oraz Polish Masters nie wynikało z przyjęcia błędnych założeń biznesowych czy braku szczegółowych kalkulacji, lecz wynikało z niewywiązania się Wykonawcy zamówienia z przyjętych na siebie zobowiązań kontraktowych w szczególności w zakresie promocji obydwu imprez i pozyskiwania sponsorów w oparciu o który to sponsoring budowano istotną wartość przychodową. Niepowodzenia nie wiązały również ze zbyt krótkim okresem pomiędzy zawarciem umów na organizację imprez, a datami w których się odbyły.

W świetle ustaleń kontroli NIK nie podziela stanowiska Prezesa Zarządu. Zamówienia udzielono niezgodnie z przepisami ustawy PZP i w trybie niekonkurencyjnym podmiotowi o niskiej wiarygodności finansowej. Spółka nie miała kontroli nad dystrybucją praw wstępu (biletów) na organizowane imprezy.

(dowód: akta kontroli str. 545-593; 628-669; 724-860; 1187-1189; 1267)

7. Nierzetelne były działania Spółki na rzecz zapewnienia samofinansowania stadionu. Brak było szczegółowych założeń sprzedażowych np. co do planowanej na dany rok liczby imprez i uzyskanych z tego tytułu przychodów, sprzedaży miejsc biznesowych, pozyskania najemców pomieszczeń biurowych, sal konferencyjnych, itp. W konsekwencji, do realizacji przyjmowano zadania których koszty nie bilansowały się z przychodami, czego przykładem są zorganizowane na stadionie w latach 2011-2012 imprezy masowe.

Od 2011 r. działalność Spółki prowadzona była bez zatwierdzonych przez Zgromadzenie Wspólników (którego funkcję pełni Prezydent Wrocławia) planów finansowych, co pozostawało w sprzeczności z umową Spółki. Z tak prowadzonej działalności straty na działalności gospodarczej systematycznie zwiększały się z 12.791,9 tys. zł w 2011 r., 48.099,0 tys. zł w 2012 r. oraz 62.563,0 tys. zł¹¹⁰ w 2013 r. W przekazanym Prezydentowi Wrocławia planie na 2014 r. przedstawiono dalsze zwiększenie strat, bo do kwoty 63.024,7 tys. zł, w tym na działalności operacyjnej (bez uwzględnienia kosztów i przychodów finansowych, m.in. związanych ze spłatą kredytu inwestycyjnego) 48.160,5 tys. zł. W 2012 r. ujemny wynik na działalności operacyjnej wyniósł 46.183,6 tys. zł, a w 2013 r. 47.457,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 2052-2053, 26645-26646, 26649-26654)

8. Wydatkowanie 6.122,5 tys. zł na świadczenie usług z zakresu obsługi prawnej zlecone 12 kancelariom i innym podmiotom świadczącym doradztwo prawne, pomimo posiadania stałej obsługi prawnej świadczonej przez dwóch adwokatów.

(dowód: akta kontroli str. 11038-11128)

Od połowy 2008 r. Spółka posiadała umowy zawarte z dwoma adwokatami na pełną obsługę prawną za wynagrodzeniem miesięcznym oscylującym od 7,0 tys. zł do 26,8 tys. zł. Łącznie koszty usług świadczonych przez tych adwokatów do końca 2013 r. wyniosły 1.904,3 tys. zł z VAT. Pomimo to, od połowy 2008 r. Spółka zlecała innym kancelariom i podmiotom gospodarczym opracowywanie opinii, analiz dokumentów, świadczenie doradztwa prawnego lub zastępstwa procesowego, łącznie za 6.122,5 tys. zł, co w ocenie NIK było działaniem niegospodarnym.

(dowód: akta kontroli str. 11038-11128, 21614-21626, 22570-22615, 23529-23602, 26469-26480)

NIK nie podziela przy tym wyjaśnień Jacka Kostrzewskiego - Wiceprezesa Zarządu i Pawła Rychela - Prokurenta Samoistnego Spółki, że powierzenie wykonywania rzeczonych usług innym kancelariom i podmiotom gospodarczym wynikało z ilości prowadzonych spraw, w szczególności z problemów związanych z realizacją umowy z Generalnym Wykonawcą. Charakter¹¹¹ i ilość tych spraw nie uzasadniał bowiem

¹¹⁰ Według bilansu wstępnego.

¹¹¹ Na przykład, w ramach umowy z jedną z kancelarii, wynagradzanej według stawki godzinowej (najpierw wynoszącej 610 zł, a od kwietnia 2013 r.- 420 zł bez VAT), prowadzone były prace związane ze sporem toczonym z generalnym wykonawcą, rozliczeniem z firmą Imtech, sporządzone zostały zmiany do umowy z firmą doradcą i jej tekst jednolity, udzielane były również porady lub prowadzone analizy dotyczące spraw pracowniczych lub też różnego rodzaju doradztwo związane z kontrolami i działaniami organów i urzędów państwowych, opinia o zakresie uprawnień prokurenta Spółki, które niewątpliwie mieściły się w zakresie umów zawartych z adwokatami wynagradzanymi według stałych stawek miesięcznych. Wystąpił przypadek analizowania oświadczeń złożonych przez

ponad sześciomilionowych wydatków na rzecz innych kancelarii prawnych. W umowach z adwokatami mającymi zapewnić pełną obsługę prawną nie zawarto ograniczeń co do ilości i ewentualnego skomplikowanego charakteru prowadzonych spraw. Umowy te łącznie obejmowały pełne spektrum spraw Spółki, wymagających świadczenia pomocy prawnej. Klarownym przykładem jest choćby pozew złożony przeciwko wystawcy gwarancji bankowej, którego koszty opracowania wyniosły co najmniej 35,4 tys. zł (z VAT), choć beneficjentem gwarancji jest również Gmina Wrocław. Zatem nie było żadnych przeszkód, aby ten nieskomplikowany pozew sporządzony został przy udziale prawników Spółki wynagradzanych według stałych stawek miesięcznych i prawników Urzędu Miejskiego Wrocławia, zamiast ponoszenia kosztów obsługi prawnej w tym zakresie przez kolejną kancelarię

(dowód: akta kontroli str. 21614-21617, 21739-21745, 23516-23522, 26533-26537)

Podnieść w tym miejscu należy niekorzystne dla Spółki warunki wynagradzania jednej z tych kancelarii, według godzinowych stawek wynoszących w okresie od 29 grudnia 2009 r. do 16 kwietnia 2013 r. - 610 zł (bez VAT) za godzinę pracy każdego zatrudnionego przez tę kancelarię prawnika lub specjalisty z innej dziedziny, a od 17 kwietnia 2013 r. - 420 zł (bez VAT) za godzinę pracy.

Spółka zgodziła się również na pokrywanie kosztów dojazdów do jej siedziby (od października 2012 r.) oraz kosztów noclegów (od grudnia 2009 r.), a nawet dokonywania wypłat za czas dojazdów (również od grudnia 2009 r.)¹¹².

Zgodnie z rozliczeniami dokonywanymi według tak ustalonych stawek, wynagrodzenie za usługi tej kancelarii tylko w latach 2012-2013 wyniosło 2.991,5 tys. zł, tj. średnio 124,6 tys. zł miesięcznie¹¹³. W ocenie NIK taka kwota pozwoliłaby Spółce na zatrudnianie w tym samym czasie od sześciu do 10 adwokatów, wynagradzanych na poziomie stawek miesięcznych określonych w umowach Spółki z dwoma adwokatami pobierającymi stałe wynagrodzenie miesięczne (od 12,0 tys. zł do 20,1 tys. zł z VAT). W ocenie NIK nie znajduje obiektywnego uzasadnienia ponoszenie nawet 10-krotnie wyższych kosztów (w przeliczeniu na średniomiesięczną liczbę godzin) świadczenia usług przez prawników ww. kancelarii, w stosunku do wynagrodzenia wspomnianych adwokatów. Praca jednego specjalisty kancelarii świadczącej usługi na rzecz Spółki, przyjmując średniomiesięczną liczbę godzin na 168, kosztowała Spółkę miesięcznie 125,9 tys. zł z VAT (przy stawce 610 zł za godzinę bez VAT), bądź 86,8 tys. zł z VAT (przy stawce 420 zł za godzinę bez VAT).

(dowód: akta kontroli str. 10677-10942, 11038-11128, 21647-21665, 21682-21692, 22514-22569, 23402-23409)

Poszczególne usługi prawne kosztowały Spółkę od kilkudziesięciu do nawet kilkuset tysięcy zł. Przykładowo, koszty przygotowania odpowiedzi na pozew Generalnego Wykonawcy przez jednego z kilku zajmujących się dokumentem prawników

---

jednego z tych adwokatów w czasie posiedzeń pojednawczych sądu w sprawach związanych z zawezwaniem Spółki do próby ugodowej, skierowanym przez Generalnego Wykonawcę.

¹¹² Koszty Spółki związanej z dojazdami prawników kancelarii do siedziby Spółki oraz ich noclegów w latach 2010-2013 wyniosły co najmniej 88,1 tys. zł (w tym co najmniej 8,0 tys. zł sprzecznie z zawartą umową), a związane z wynagrodzeniem prawników za czas dojazdu - co najmniej 98,4 tys. zł.

¹¹³ Koszty te dotyczyły w szczególności sporu sądowego z powództwa Generalnego Wykonawcy, który znajduje się w fazie początkowej i obejmuje żądanie ustalenia, że Spółce i Gminie Wrocław nie przysługuje prawo do żądania zapłaty kar umownych z tytułu zwłoki w odbiorze przedmiotu umowy oraz odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania umowy, a także obejmuje roszczenie o zobowiązanie Zamawiających do zaniechania korzystania z gwarancji bankowych.

w grudniu 2012 r. i styczniu 2013 r. wyniosły 203,3 tys. zł¹¹⁴, natomiast koszty przygotowania pozwu w sprawie żądania zapłaty z gwarancji bankowej co najmniej 35,4 tys. zł¹¹⁵, choć stanowił on jedynie kompilację wcześniejszych pism kierowanych do gwaranta, za przygotowanie których kancelaria uzyskała już wcześniej wynagrodzenie. Zauważyć również należy, iż zlecenie opracowania wzmiankowanego pozwu związane było z wcześniejszym nieefektywnym prowadzeniem sprawy uruchomienia gwarancji, z uwagi na brak notarialnego potwierdzenia jednego z podpisów, co przedstawiono w pkt 2.1. (nieprawidłowość 8.) niniejszego wystąpienia. Przyjęty system wynagradzania usług tej kancelarii powodował, że wykonywanie prostych czynności jak zawieszenie pozwu z siedziby Spółki do siedziby sądu we Wrocławiu kosztowało Spółkę blisko 1,0 tys. zł, a wykonanie w ciągu 10 kolejnych dni po 29 telefonów dziennie do sądów rejonowych i okręgowych w Szczecinie – 9,0 tys. zł.

Rodzaj świadczonych usług przez wymienioną kancelarię oraz brak w przyjętym systemie rozliczeń realnej możliwości sprawowania przez Spółkę nadzoru nad ich pracochłonnością, zdaniem NIK nie gwarantuje optymalizacji kosztów tych usług.

(dowód: akta kontroli str. 10714-10723, 10735-1074110677-10942, 21647-21665, 21682-21692)

9. Powierzenie przez Spółkę kancelarii prawnej świadczenia pomocy prawnej w okresie od 1 lutego do 16 kwietnia 2013 r. bez przeprowadzenia w tym zakresie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i zawarcia pisemnej umowy, co było niezgodne z art. 7 ust. 3 i art. 139 ust. 2 ustawy PZP. Za usługi wykonane w okresie od 1 lutego 2013 r. do 16 kwietnia 2013 r., kiedy strony nie były związane pisemną umową, wynagrodzenie tej kancelarii wyniosło co najmniej 195,8 tys. zł (z VAT). W podpisanej natomiast z tą kancelarią 17 kwietnia 2013 r. umowie przez Roberta Pietruszyna – Prezesa i Jacka Kostrzewski – Wiceprezesa Zarządu Spółki zawarto informację, iż w okresie poprzedzającym zawarcie tej umowy kancelaria świadczyła usługi związane z będącymi w toku postępowaniami sądowymi wymagającymi stałego monitorowania i niezwłocznego reagowania na czynności podejmowane przez sąd, lub uczestników postępowań. NIK nie podziela przedmiotowego stanowiska jako uzasadnienia realizacji zamówienia bez zawarcia pisemnej umowy, bowiem nie istniały przeszkody natury faktycznej lub prawnej uniemożliwiającej Spółce przeprowadzenie odpowiednio wcześniej postępowania o zamówienie publiczne i zawarcia pisemnej umowy. Przepisy ustawy PZP nie przewidują legalnej możliwości obejmowania umowami jakichkolwiek usług wykonanych przed wszczęciem, jak w tym przypadku, postępowań o zamówienia publiczne.

(dowód: akta kontroli str. 10821-10861, 22563-22569)

10. Niegospodarne wydatkowanie co najmniej 102,2 tys. zł w wyniku dwukrotnej zapłaty wynagrodzenia jednej z kancelarii za te same usługi doradztwa prawnego, wykonane w okresie od grudnia 2009 r. do stycznia 2010 r.¹¹⁶. Rozliczenie części

¹¹⁴ W tym kontekście należy wskazać, że roczne wynagrodzenie 2 adwokatów zatrudnionych za stałym wynagrodzeniem miesięcznym wyniosło odpowiednio za 2012 r. 143,9 tys. zł i 182,6 tys. zł oraz za 2013 r. 146,9 tys. zł i 147,6 tys. zł (z VAT).

¹¹⁵ Zatem więcej niż dwumiesięczne wynagrodzenia jednego z adwokatów zatrudnianego przez Spółkę, które w czasie sporządzania ww. pozwu wynosiło 16,0 tys. zł (z VAT) i niemal tyle co trzymiesięczne wynagrodzenie drugiego z adwokatów, którego wynagrodzenie wynosiło 12,0 tys. zł z VAT miesięcznie.

¹¹⁶ Zgodnie z umową nr 39/W2012/2009 z 29 grudnia 2009 r., obowiązującą do 31 stycznia 2010 r. (po zmianie dokonanej porozumieniem z dnia 20 stycznia 2010 r.), łączne wynagrodzenie kancelarii nie mogło przekroczyć 300,0 tys. zł (bez VAT). Strony w formie pisemnej wymaganej przepisami ustawy PZP nie ustaliły zasad rozliczeń po przekroczeniu tej kwoty, a pomimo to za czynności

tych usług nastąpiło najpierw w fakturze z 29 stycznia 2010 r.¹¹⁷, a następnie w kolejnych fakturach z 26 lutego 2010 r. i 31 marca 2010 r.¹¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 23402-23430)

11. Nieuzasadnione zakresem działalności Spółki sfinansowanie w 2013 r. kosztów sporządzenia opinii w sprawie odwołania Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Wrocławia w kwocie 2,5 tys. zł. W ocenie NIK wymieniony wydatek został poniesiony niegospodarnie.

(dowód: akta kontroli str. 10764-10772, 21687-21692)

12. Spółka nie zadeklarowała w 2012 r. do opodatkowania budynków i budowli wchodzących w skład stadionu we Wrocławiu oraz nie opłaciła podatku od tych nieruchomości, pomimo rozpoczęcia ich użytkowania w 2011 r. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹¹⁹, jeżeli okolicznością, od której jest uzależniony obowiązek podatkowy, jest istnienie budowli albo budynku lub ich części, obowiązek podatkowy powstaje z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym budowa została zakończona albo w którym rozpoczęto użytkowanie budowli albo budynku lub ich części przed ich ostatecznym wykończeniem. W 2011 r. na stadionie we Wrocławiu przeprowadzono 6 imprez masowych¹²⁰, pomieszczenia stadionu były odpłatnie wynajmowane na podstawie umowy podmiotom zewnętrznym, a od sierpnia 2011 r. do pomieszczeń biurowych w satelicie zachodnim przenieśli się pracownicy Spółki. Okoliczności te świadczą ewidentnie o rozpoczęciu użytkowania budynków i budowli przed ich ostatecznym wykończeniem. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że Spółce udzielone zostało w dniu 8 września 2011 r. warunkowe pozwolenie na użytkowanie, które następnie było zmieniane i obowiązywało do 17 marca 2012 r., kiedy nastąpiło jego wygaśnięcie, co zostało stwierdzone decyzją z dnia 26 marca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 3615-3680, 7266-7274, 10522-10531, 16554-16563, 18614-18621, 21775-21785)

Pomimo takiego stanu faktycznego, w deklaracji na podatek od nieruchomości za 2012 r., sporządzonej w dniu 16 stycznia 2012 r. (przez Honoratę Malik zajmującą wówczas stanowisko Głównego Księgowego Spółki) nie wykazano budynków i budowli jako przedmiotów podlegających opodatkowaniu i w związku z tym nie został również opłacony podatek od nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 7266-7274)

Organ podatkowy skierował 21 marca 2012 r. wezwanie do wyjaśnienia okoliczności, które mogą świadczyć o powstaniu obowiązku podatkowego w stosunku do nowo wybudowanych obiektów, a 4 października 2012 r. do skorygowania deklaracji podatkowej w zakresie przedmiotów opodatkowania, wskazując, że należy zadeklarować również budynki i budowle. Do czasu kontroli Spółka nie skorygowała rzeczony deklaracji utrzymując wbrew przytoczonym wcześniej faktom, iż w 2011 r. nie rozpoczęto użytkowania stadionu jako przedmiotu

---

zrealizowane od grudnia 2009 r. do stycznia 2010 r., Spółka zapłaciła kancelarii wynagrodzenie za doradztwo prawne w łącznej kwocie 395,5 tys. zł (bez VAT).

¹¹⁷ Faktura nr 0261/2010 z 29 stycznia 2010 r. i załączone do niej raporty dla klienta (raporty rozliczeniowe).

¹¹⁸ Faktura nr 0065/2010 z 26 lutego 2010 r., faktura nr 0905/2010 z 31 marca 2010 r., faktura nr 0906/2010 z 31 marca 2010 r.

¹¹⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm.

¹²⁰ W dniu: 10 września 2011 r. - walka bokserska Kliczko-Adamek, 17 września 2011 r. - koncert Georga Michaela, 1 października 2011 r. - wyścigi Monster Jam, 28 października 2011 r. - mecz piłkarski Śląsk Wrocław - Lechia Gdańsk, 11 listopada 2011 r. - mecz piłkarski Polska - Włochy, 25 listopada 2011 r. - mecz piłkarski Śląsk Wrocław - Wisła Kraków.

podlegającego opodatkowaniu¹²¹, a Organ podatkowy nie ustalił zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości za 2012 r., pozostając na etapie wykonywania czynności sprawdzających.

(dowód: akta kontroli str. 7696-7705, 9629-9636, 20841-20848, 20994-21008, 22444-22452, 25959-25974)

W ocenie NIK działanie Spółki, polegające na niewykazaniu w deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2012 budynków i budowli, jako przedmiotów podlegających opodatkowaniu w 2012 r., było sprzeczne z przepisem art. 6 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. W pierwszej kolejności należy wskazać, że skoro wydane zostało pozwolenie na użytkowanie w dniu 8 września 2011 r. to musiały istnieć obiekty budowlane, bowiem w innej sytuacji postępowanie w sprawie wydania takiego pozwolenia byłoby bezprzedmiotowe – pozwolenie z mocy ustawy dotyczy bowiem użytkowania obiektów budowlanych (art. 59 Prawa budowlanego), nawet jeśli zawiera określone warunki (ograniczenia). Po wtóre, ustawa o podatkach i opłatach lokalnych nie wprowadza podziału na użytkowanie krótkotrwałe i inne, które dopiero miałyby stanowić użytkowanie stanowiące przesłankę powstania obowiązku podatkowego. Przeprowadzenie imprez masowych przy udziale wielotysięcznej publiczności, komercyjny wynajem pomieszczeń stadionu, w tym również w ramach takich umów, które zostały zrealizowane w 2011 r. oraz uruchomienie biur Spółki w satelicie zachodnim są wystarczającymi dowodami na rozpoczęcie użytkowania budynków i budowli przed ich ostatecznym wykończeniem. W kontekście powoływanego przez Spółkę orzecznictwa (w korespondencji z Prezydentem Wrocławia) należy podkreślić, że wskazano tam jedynie odosobnione fragmenty uzasadnienia wyroków, pomijając części jednoznacznie wskazujące na powstanie obowiązku podatkowego¹²², w przypadku rozpoczęcia użytkowania obiektów budowlanych niewykończonych lub ich części. Ponadto w stanach faktycznych, w których zapadły przedmiotowe orzeczenia podatnicy nie rozpoczęli faktycznego użytkowania obiektów lub ich części przed ich ostatecznym wykończeniem, w przeciwieństwie do sytuacji Spółki, która rozpoczęła użytkowanie budynków i budowli przed ich ostatecznym wykończeniem.

13. Spółka niezasadnie, tj. niegospodarnie poniosła koszty doradztwa podatkowego¹²³ rzędu 28,9 tys. zł z VAT (według szacunku Spółki), związanego z działaniami podejmowanymi w celu uzyskania pomocy publicznej w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości na podstawie uchwały nr III/13/06 Rady Miejskiej Wrocławia z 28 grudnia 2006 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia¹²⁴. Nie została bowiem spełniona przez Spółkę elementarna zasada udzielania tego rodzaju pomocy publicznej, tj. nie wystąpił tzw. efekt zachęty¹²⁵, gdyż realizacja inwestycji

¹²¹ Pismem z 18 grudnia 2012 r. Robert Pietryszyn – Prezes oraz Jacek Kostrzewski – Wiceprezes Zarządu Spółki poinformowali Prezydenta Wrocławia, że w ich ocenie nie wystąpiły przesłanki do złożenia korekty deklaracji. Twierdzili, że w 2011 r. na gruntach Spółki znajdował się jedynie obszar robót oraz istniejące na tym terenie roboty budowlane wraz z urządzeniami, a nie obiekt budowlany.

¹²² Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 2 grudnia 2009 r. oraz wyrok WSA w Gliwicach z dnia 15 lutego 2012 r.

¹²³ Dwaj doradcy podatkowi świadczyli Spółce usługi dotyczące prawa do zwolnienia z podatku od nieruchomości, w tym jeden na zlecenie Spółki sporządził memorandum dotyczące prawa Spółki do skorzystania ze zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji.

¹²⁴ Dz. Urz. Woj. Doln. z 2007 r., Nr 3 poz. 16 ze zm.

¹²⁵ Oznaczający, że udzielana pomoc publiczna jest dla inwestora impulsem do podjęcia realizacji inwestycji, a bez udzielonej pomocy projekt nie zostałby zrealizowany w danej formie lub w danym zakresie.

rozpoczęła się w 2008 r.¹²⁶ (w oparciu o pozwolenie na budowę wydane we wrześniu 2008 r. prowadzono, między innymi, prace geodezyjne, roboty ziemne, prace związane z likwidacją zbiorników wodnych znajdujących się na terenie objętym inwestycją), zaś Spółka nie złożyła przed rozpoczęciem realizacji inwestycji wniosku o udzielenie pomocy publicznej¹²⁷. Ponadto Prezydent Wrocławia jako organ podatkowy odmówił jej potwierdzenia prawa do tej pomocy. NIK nie podziela przy tym wyjaśnień Jacka Kostrzewskiego - Wiceprezesa Zarządu Spółki oraz Honoraty Malik – Prokurenta Spółki, że ze względu na kwotę potencjalnego zwolnienia wynoszącą około 27.000,0 tys. zł zlecenie profesjonalnej analizy prawno-podatkowej było działaniem uzasadnionym, a jej niepodjęcie mogłoby stanowić działanie na szkodę Spółki. Wszelkie zagadnienia prawa podatkowego mogą podlegać analizom, jednak – w ocenie NIK – okoliczności tej sprawy są tak oczywiste, że nie było podstaw do ponoszenia kosztów doradztwa podatkowego, a wydanie na te czynności środków, oznacza niewłaściwe gospodarowanie mieniem komunalnym.

(dowód: akta kontroli str. 23195-23201, 23332-23376, 25959-25974, 25988-26046, 26455-26462, 26481-26509)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Spółka nie miała w okresie zimowym na przełomie 2012 i 2013 zawartej umowy na odśnieżanie dachu stadionu. Umowa taka nie została zawarta również w 2013 r. i dopiero 6 lutego 2014 r. Spółka podpisała umowę z wykonawcą usług w tym zakresie. Przeprowadzone wcześniej osiem postępowań o zamówienie publiczne zostało unieważnionych w związku z tym, że w pięciu przypadkach najniższe oferty przekraczały możliwości finansowe Zamawiającego a trzykrotnie nie złożono żadnej oferty. NIK zwraca uwagę na konieczność zabezpieczenia przez Spółkę środków finansowych umożliwiających wyłonienie wykonawcy usług w zakresie odśnieżania dachu stadionu w okresach zimowych, ze względu na wymagania konstrukcyjne i potencjalne konsekwencje w postaci katastrofy budowlanej, które mogłoby spowodować zaniechania w tym zakresie oraz w celu udzielenia zamówienia publicznego w trybie konkurencyjnym (bez odwoływania się do nagłych okoliczności i stosowania niekonkurencyjnego trybu udzielenia zamówienia publicznego).

(dowód: akta kontroli str. 6766-6785, 19037-19038, 19108-19223, 19434-19439, 19598-19605, 23709-23701)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Spółki w zakresie sposobu zagospodarowania stadionu oraz działań podejmowanych dla zapewnienia jego samofinansowania.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

¹²⁶ Pierwszy wpis w dzienniku budowy, dotyczący rozpoczęcia prac przygotowawczych, został dokonany w dniu 29 września 2008 r. Zgodnie z art. 41 ust. 1 Prawa budowlanego rozpoczęcie budowy następuje z chwilą podjęcia prac przygotowawczych na terenie budowy. Pracami przygotowawczymi są: wytyczenie geodezyjne obiektów w terenie; wykonanie niwelacji terenu; zagospodarowanie terenu budowy wraz z budową tymczasowych obiektów, wykonanie przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy. Prace przygotowawcze mogą być wykonywane tylko na terenie objętym pozwoleniem na budowę lub zgłoszeniem.

¹²⁷ Wniosek Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych – Pana Michała Janickiego z dnia 16 marca 2009 r. do Prezydenta Wrocławia, na którym Spółka opiera swoje prawa, został złożony po rozpoczęciu realizacji inwestycji, w tym prac budowlanych i nie stanowił wniosku Spółki, bowiem Michał Janicki nie był uprawniony do jej reprezentowania, a niezależnie od tego wniosek nie precyzował jednoznacznie beneficjenta pomocy, bowiem wskazywał, że może to być ostatecznie Spółka lub innym podmiot.

1. Przyspieszenie działań zapewniających rozliczenie budowy stadionu, a nadto gwarantujących usunięcie stwierdzonych wad powstałych podczas jego budowy.
2. Podjęcie działań ukierunkowanych na jak najszybsze doprowadzenie do samofinansowania stadionu, uwzględniając m.in.:
  - zagospodarowanie obiektów i pomieszczeń stadionu, w tym doprowadzenie do pozyskania najemców na powierzchnie przeznaczone na wynajem;
  - podjęcie restrukturyzacji kosztów działalności Spółki, uwzględniając w tym zmniejszenie kosztów usług obcych i wyeliminowanie niegospodarnych zleceń dotyczących obsługi prawnej.
3. Zapewnianie środków finansowych na realizację usług odśnieżania dachu stadionu.
4. Opracowanie przejrzystych wewnętrznych procedur, zgodnych z ustawą PZP, w zakresie wyboru organizatorów imprez masowych na stadionie, zasad wyboru imprezy oraz dokonywania oceny ich efektywności finansowej i promocyjnej.
5. Rzetelne ustalanie wartości zamówień publicznych, w tym zaprzestanie praktyki przyjmowania za wartość szacunkową zamówienia, wartości podawanych przez wykonawcę zamówienia.
6. Rzetelne sporządzanie, ewidencjonowanie i przechowywanie dokumentacji zamówień, uwzględniając w tym podpisywanie kompletnych umów, z wszystkimi stanowiącymi ich integralną część załącznikami.
7. Zapewnienie w zawieranych umowach zabezpieczenia interesów Spółki, a w konsekwencji Gminy Wrocław, w tym dokonywanie analiz zawieranych umów pod kątem realności egzekwowania od wykonawców określonych w umowach zobowiązań oraz złożonych przez nich zabezpieczeń.
8. Dochodzenie w przypadku nierzetelnej realizacji umów określonych w nich zobowiązań.
9. Skorygowanie deklaracji na podatek od nieruchomości za 2012 r. poprzez wykazanie budynków i budowli podlegających opodatkowaniu oraz dokonanie wpłaty zaległego zobowiązania podatkowego wraz z odsetkami.
10. Poinformowanie o wynikach:
  - końcowego rozliczenia budowy stadionu z Generalnym Wykonawcą,
  - zakończenia sporu z bankiem udzielającym gwarancji należytego wykonania umowy zawartej z Konsorcjum Max Bögl,
  - rozliczenia z podwykonawcami i Imtech robót wykonanych na stadionie.
11. Uzupelnienie sporządzonego w sierpniu 2013 r. rozliczenia końcowego dotyczące budowy stadionu, przekazanego do Ministra Sportu i Turystyki, w zakresie wymaganej informacji dotyczącej podatku od towarów i usług zapłaconego i zwróconego zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług.
12. Ustalenie możliwości zrekompensowania Spółce szkód związanych z ujawnionymi w toku kontroli nieprawidłowości i ich dochodzenie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 6 maja 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor

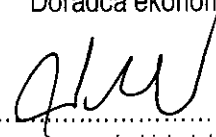
.....
Podpis

Na podstawie art. 35c ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2012 r. poz. 82, ze zm.) w powyższym tekście dokonano sprostowania oczywistych omyłek pisarskich, poprzez:

- zastąpienie na str. 22 w wierszu 3 od dołu daty „21 kwietnia 2013 r.” datą „21 kwietnia 2011 r.”,
- zastąpienie na str. 57 w wierszu 15 od dołu użytego sformułowania „pkt 6.8 O.W.U.” sformułowaniem „pkt 6.7 OWU”,
- zastąpienie w przypisie nr 118 na str. 76 błędnie podanego numeru faktury „0065/2010” numerem „0665/2010”,
- zastąpienie użytego we wniosku pokontrolnym nr 11 na str. 79 wyrazu „dotyczące” wyrazem „dotyczącego”,
- zastąpienie użytego we wniosku pokontrolnym nr 12 na str. 79 wyrazu „nieprawidłowości” wyrazem „nieprawidłowościami”.

Wrocław, dnia 6 października 2014 r.

Andrzej Skupiński
Doradca ekonomiczny

.....
(podpis kontrolera)

